דבר

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל
דבר
עתון פועלי ארץ ישראל
מיסודו ועורכו הראשון ברל כצנלסון ז"ל
מאוחד עם למרחב

היום ב„דבר":
- חוסיין מחכה לתשובה / אהוד יערי
- מחדל המחדלים / חיים איזק
- החרם הערבי והקהיליה האירופית / י. נוימן
- הבזבוזים הקטנים והחסכון הגדול / יעקב ארנון
- להחיש חיפושי הנפט / דוד מושיוב
- הבחירות ועידת ז'נווה / יהושע תדמור
- הצנחנים הפולנים בחיל ארים / דב אפל
- מדור לבריאות / עמ' 9
- מדריך לבידור, ברידג' וביקורת קולנוע.

מזג האוויר

בהיר ויבש.

טמפרטורות המכסימום הצפויות: ירושלים 10—16, תל אביב 13—22, חיפה 12—23, צפולה 18—24, נצרת 11—22, נהריה 10—23, לוד 10—24, באר שבע 9—23, אילת 15—26, מפרץ שלמה 16—26, רמת הגולן 12—24, הר שומרון 11—20, עזה 12—22, יריחו 12—25.

סימקה 1100

המכונית הבטוחה למשפחה

CHRYSLER INTERNATIONAL

תל-אביב: דרך פתח-תקוה 74, טלפון: 34115

יום ג', ט' בכסלו תשל"ד, 4 בדצמבר 1973 ● גליון 14849 ● השנה הארבעים ותשע

היום 12 עמודים ● המחיר 65 אגורות

ארה"ב פועלת למניעת חידוש האש

ודאת נתון ללחץ כבד של מפקדי צבאו המבקשים לחדש את המלחמה

הגי אשד, סופר „דבר"

שר החוץ האמריקאי ... ראש, שבא לישראל ב... ת האמריקאית הרש... להלוויתו של דוד בן-... נפגש אמש לשיחות ... עם ראש הממשלה ... מאיר, והבוקר הוא ... להיפגש עם שר החוץ ... אבן.

... שנודע, בתחומים המאבצים ... קאים ברגע זה במניעת חי... האש מצד הנשיא סאדאת, ... להלץ כבד של הגנרלים שלו ... מעדיפים נצחונות צבאיים ... שהם מובטחים להם, לד... על פני הישגים טריטוריא... ולו גם גדולים יותר, מאלה ... באמצעים דיפלומטיים כ... בלחץ אמריקאי על ישראל. ... תולים האמריקאים להרש את ... בקילומטר ה־101 כדי למ... לל דיפלומטי ריק, שיקל ... גם הצבאי של הגנרלים ה... על הנשיא סאדאת.

... כי גם האמריקאים וגם ... לים סבורים, שהחלטתו של ... סאדאת אם ללכת לוועידת ... לפי ההצעה האמריקאית ה... , או אם לחדש את האש ... לה לפתוח פרק חדש ובלתי ... התפתחויות במזרח התיכון.

יהודים מהבטחות

... ות אמריקאים מסתייגים ב... עם ישראל מהודעות בעתו... אמריקאית בדבר לחץ אמ... ריקאי על ישראל בנושאים שונים הצפוי בוועידת ז'נווה. המקורות מסבירים, כי בשלב זה עיקר המאמץ בכוח לשכנע את הצדדים ומדינות ערביות אחרות לבוא לוועידת ז'נווה. עם זאת, נוהרים האמריקאים מאוד מלהבטיח לנשיא סאדאת דברים שלא יוכלו לקיים. כדי לא ליצור משבר אמון מחודש בין מצרים לבין ארה"ב. זמן קצר לאחר פריצת ניצני ההבנה הראשונים בין שתי המדינות. כן אין האמריקאים מעוניינים לעורר את השדנות ואת קשיחותה של ישראל כלפי הצעות אמריקאיות אפשריות. משתי הסיבות הללו מגדירים המקורות האמריקאים את פרסומי הצינוית בארה"ב כמגמתיים. הדיבורים דכבאים לענות על הציפית של העתונאים עצמם. הסבורים כי לחץ אמריקאי מיידי צפוי לבוא על ישראל, ובהתאם לכך הם כותבים.

לפי שעה אין לחץ

מקורות ישראליים ומ"ידרג אינם משוכנעים בכך לחלוטין, אבל עובדה היא, שעד עתה מבוססת המדיניות הישראלית על ההנחה, שאין לחץ אמריקאי. „אין הוא צפוי, וכי לפי שעה אין כל יסוד להתעמת עם הנשיא ניקסון ועם שר החוץ הנרי קיסינג'ר, או למתוח עליהם ביקורת במישרין או בעקיפין. משלחת „ועידת הנשיאים" של הארגונים היהודיים בארה"ב שביקרה בישראל בשבוע שעבר. שמעה מראש הממשלה גולדה מאיר. שר הבטחון משה דיין ושר החוץ אבן דברי שבח והערכה בלתי מסויגים במעט כלפי הממשל האמריקאי ולא קיבלו מהם „אור ירוק" להגיב על גל הפירסומים בעתונות האמריקאית המבשרים על שינוי לרעה במדיניות האמריקאית כלפי ישראל. גם מקורות רמי־דרג הן בארה"ב והן בישראל מדגישים את הידידות ואת ההבנה ההדדית בין שתי הארצות, שכמותם לא היו כה טובים, על אף הילוקי־הדעות שהיו ויהיו.

בינתיים נמשכים חילופי ההבהרות וההתייעצויות בין ירושלים לוואשינגטון על ההכנות לוועידת ז'נווה. האמריקאים מדגישים, כי הם לא יפריעו, אלא יסייעו, ככל יכולתם, לתהליך המשא ומתן בין הצדדים בין ישראל לבין כל אחת המדינות הערביות שישתתפו בוועידה ויתחדלו לרכז את מאמציהם בהתגברות על מכשולים ובנסיונות לקרב את עמדות הצדדים, לאחר שהם עצמם לא יצליחו בכך.

בינתיים נזהרים האמריקאים מכל גיטוה „אריתבטיי" של הצדר תיהם לגבי פתרון הסכסוך הישראלי־ערבי ומסתפקים במנוסחאות „אלגבראיות". אמר אין הבדל ניכר בתיחון לבין הנוסחאות הישראליות המקובלות, והמבחן המבשי על ההצעות האמריקאיות הנכונות יוכל להתברר רק במהלך דיוני הוועידה ולא קודם לכן.

ביקור קיסינג'ר במזרח התיכון

הערכות אלה נשמעות בירושלים

(סוף בעמ' 2 טור 1)

מקורות אמריקאיים: חידוש השיחות בק"מ ה־101 צפוי עוד השבוע

פקידים מצריים מתנים חידוש השיחות והשתתפות בוועידת ז'נווה ב„נסיגה משמעותית" של כוחות צה"ל

וואשינגטון, (עי"ר). — ארה"ב מצפה, ששיחות הקצינים המצריות—ישראליות בקילומטר ה־101 יתחדשו עוד השבוע, ויובילו לוועידת שלום בקנה מידה מלא בז'נווה, ב־18 בדצמבר — אמרו אמש פקידים אמריקאיים.

על אף ההודעות כי קאהיר תורים את ועידת השלום, קיבלה ארה"ב רמזים מהנשיא סאדאת כי מצרים אכן תשתתף בוועידה.

סאדאת נועד בשבת בקאהיר עם השגריר האמריקאי הרמן אילטס.

מצרים הפסיקה את השיחות בק"מ 101 ביום ה' שעבר, בטענה שישראל מסרבה להחזיר את כוחותיה לקווי ה־22 באוקטובר.

דובר משרד החוץ האמריקאי ג'ורג' ווסט אמר: „אנו בטוחים כי השיחות בק"מ ה־101 יתחדשו השבוע וכי הן יובילו לוועידה".

הוא סירב למסור דבר על הדלופי הדברים „שהיו בין סאדאת לבין השגריר האמריקאי בקאהיר, אולם מקורות אמרו כי סאדאת גילה עמדה נוחה.

עם זה הוסיף הדובר, יש להניח שששני הצדדים עוד יחליפו אש ביומים האחרונים לפני הוועידה.

פקידים אמריקאים הדגישו, כי ארה"ב איננה מציעה עיסקת חבילה להשכנת שלום במזרח התיכון.

הדובר אמר: „אין זה מוציא מכלל אפשרות שבמועד מאוחר יותר נעלה רעיונות אשר יענו על האינטרסים של כל הנוגעים בדבר. אך אין תכנית שלום אמריקאית".

סופר „דבר" לעניינים ערביים מוסיף:

פקידים מצריים הודיעו אמש, כי יהיו מוכנים לחדש השיחות בק"מ ה־101 רק אם יובטח להם מראש שתהיה „נסיגה משמעותית" של כוחות צה"ל. אותם פקידים חזרו והדגישו, כי מצרים לא תבוא לוועידת השלום בז'נווה ללא הסכמה ישראלית מוקדמת לנסיגה כזו.

הודעה אלה נמסרו בעקבות השיחה שקיים שלשום מפקד מה התורם של אר"מ גנראל סילאסוואו עם שר המלחמה המצרי גנראל אחמד איסמאעיל. בשיחה זו מסר הגנראל הפיני לאיש שיחו המצרי על תוצאות שיחתו בירושלים עם שר הבטחון משה דיין ואלוף אהרון יריב.

המצרים מוסרים, כי קיבלו „אור ירוק" מארה"ב בשאלת הפרדת הכוחות אך הם רומזים כי בכוונתם להמתין עתה עד לביקורו של ד"ר הנרי קיסינג'ר בקאהיר בעוד כעשרה ימים.

בפרסומים המצריים לא נאמר מהו קו הנסיגה הראשון שדורשת קאהיר. אך דברי הפרשנות ברדיו גודשים הערות, כגון: „כל אדם ברחוב בישראל יודע בתוצאות הידוד הקרבות".

קיסינג'ר יבקר גם בסוריה ובסעודיה

וואשינגטון, (א. פ.). — נוסף לביקורו בקאהיר שיחול ב־13 בחודש זה יבוא שר החוץ האמריקאי ד"ר הנרי קיסינג'ר בסיורו הקרוב גם לסוריה ולסעודיה, — אמרו אמש מקורות דיפלומטיים אמריקאיים יהכן, שיתעכב גם בלבנון.

נמסר, כי ביקורו של קיסינג'ר בדמשק, שסירבה לקבל את פניו בסיורו הקודם, הוסדר עלידי נשיא פאקיסטאן זולפיקאר עלי בהוטו (הנמצא עכשיו בסוריה) וכן התערב בכך הנשיא סאדאת.

אחד הנושאים החשובים שיעלה קיסינג'ר בדמשק הוא שאלת חילופי השבויים, וכן סילוק מכשולים אחרים בדרך לוועידת ז'נווה.

בריאד יבקש קיסינג'ר את עזרת המלך פייסל בהקלה לחץ הנפט ובעידוד יתר מדינות ערב להשתתף בוועידת השלום. שר הנפט הסעודי אחמד זכי אל־ימני כבר הגיע אמש לניו־יורק ובהמשך יפתח בשיחותיו בוואשינגטון.

לוואשינגטון הגיע גם השגריר המצרי החדש אשראף גורבאל. עם צאתו מקאהיר קרא גורבאל להכפיל את המאמצים להשגת הסדר שלום.

בקאהיר נפגש סגן הנשיא חוסיין שאפי עם השגריר האמריקאי החדש הרמן אילטס.

בכווית קרא העתון „אל־ראי אל־עאם" להלאמת חברות הנפט הזרות.

ארבעה חיילי צה"ל נפצעו בחזית הסורית

... מאת סופרו הצבאי של „דבר"

... ארבעה חיילי צה"ל נפצעו ... בחזית הסורית, שם התנ... זה היום השני, חילופי ... וסוליה ת. פ.

... יות בחזית הסורית החלו ... בצהרים כאשר הסורים פת... אש בנשק קל לעבר בחזית ... גבורות מורעת בית־ג'ן. כו... חיל השיבו אש. חיל צה"ל ... באש הסורית. בשעה 2.45 ... בצהריים פתחו הסורים באש ... יה וכ"ים באותה גיזרה ד ... צה"ל השיבו אש אירעו ... חילופי האש נמשכו לסירוגין ... עד לשעה 5 אחר־הצהריים ... כם נפצע החייל הישראלי ה... אש הסורים.

... מילן, בשעה 4.15 אחר הצ... , פתחו הסורים באש ארטי... לריה בגיזרה אחרת — אום־בטנה כ־5 ק"מ מ"זית לקנייטרה. כוחות צה"ל השיבו אש וחילופי האש נמשכו לסירוגין עד 5.30 אחר הצהרים. גם בגיזרה זו נפצעו שני חיילי צה"ל.

גם בחזית המצרית היו אתמול כמה תקריות. אבל לא היו נפגעים בקרבנו. המצרים פתחו כמה פעמים באש נשק קל הקרובת הצבאיים לעבר. כוחות צה"ל השיבו אש. כן היו חילופי אש נשק קל בגזרה המזרחית של התעלה, כשגזרה קים מזרחית לנטרה. בגזרה זו נמשכו חילופי הירי לסירוגין מ־10.30 עד שעה 1 אחר־הצהריים.

דובר הצבא בדמשק הודיע, כי חייל סורי אחד נהרג ו־4 נפצעו בתקריות אלה.

לטענתו, פתחו הסורים באש בגלל התקדמות דחפורים ובנגמ"שים ישראליים אל עמדותיהם.

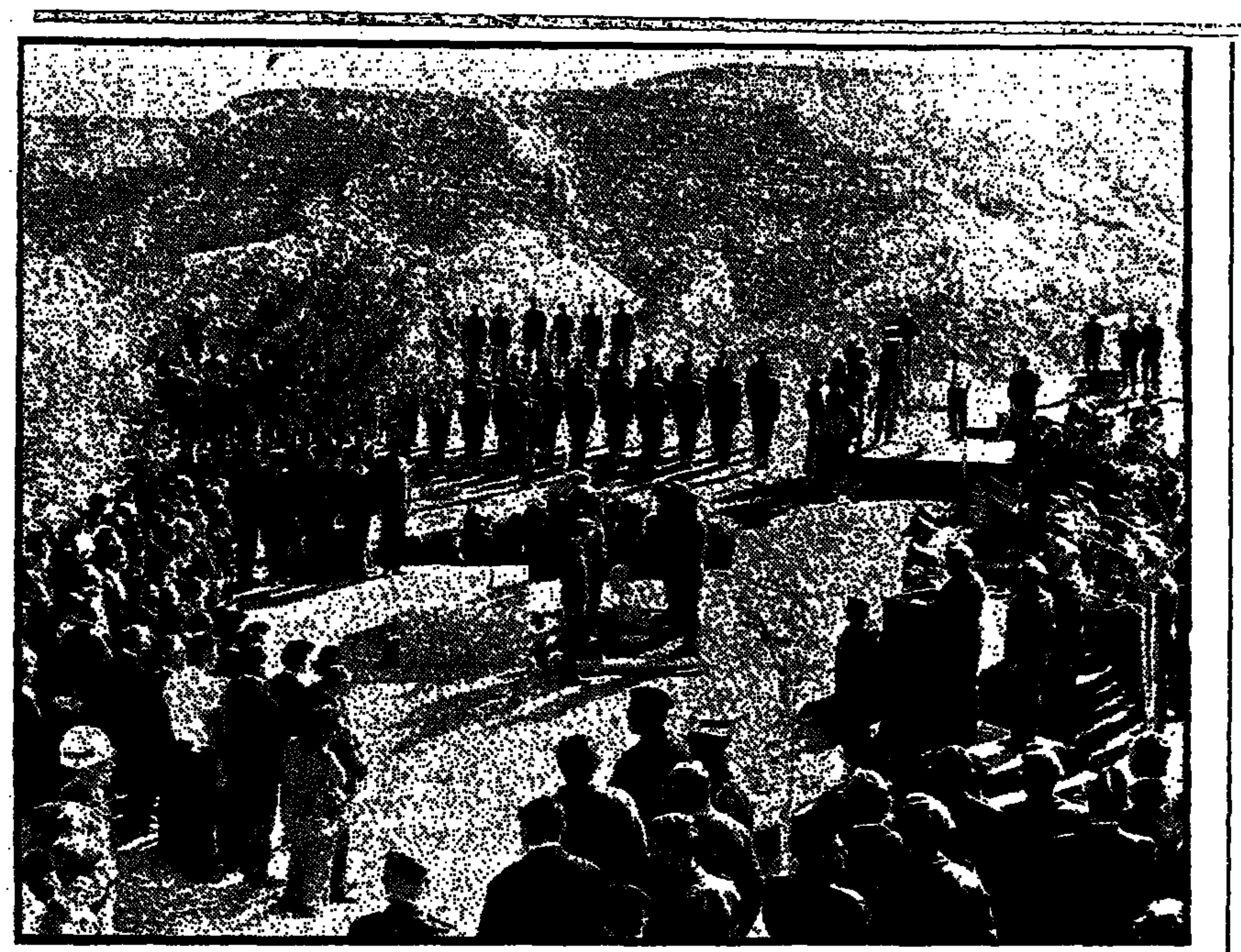

בן־גוריון הובא למנוחות בשדה־בוקר

מאת משולם עד, סופר „דבר"

דוד בן־גוריון, ראש הממשלה ושר הבטחון הראשון של מדינת ישראל הובא בצהרי יום אתמול למנוחות באחוזת הקבר של המשפחה מאחורי הצריף של מדרשת שדה־בוקר, ליד שפת הצוק הצופה על נחל צין ובקעות עבדת — במקום שבחר לעצמו ולרעייתו פולה.

בתום טקס הקבורה שנמשך 50 דקות הוצבה בתוך הארמה התחוחה לוחית הנושאת כתובת שחורה: „דוד בן־גוריון, ד' כסלו תשל"ד".

ראש הממשלה גולדה מאיר, לבושה בשחורים, ניצבה דקה כתכשכת ליד הקבר המכוסה זרים, ולאחר־מכן השתחוותה ליד קברה של פולה בן־גוריון.

היתה זו הלויה ממלכתית ללא הספדים, כרצונו של המנוח, והשתתפו בה כשלוש מאות מוזמנים: בני המשפחה, נשיא המדינה, יו"ר הכנסת, שרי הממשלה, חברי ההנהלה העולמית של ההסתדרות הציונית, נשיא בית־המשפט העליון, חברי־כנסת, הרבנים הראשיים, מפקדי צה"ל והמשטרה, ראשי ערים, ומטבילים לשעבר, מזכ"ל מפלגת העבודה ואישי א"י העבודה, ובציגי היישובים בנגב, וכן ידידיו של בן־גוריון ומוקיריו — בשיא המדינה לשעבר זלמן שזר, רחל ינאית בן־צבי, דוד כוביהו, מוכירו האישיים, שוכריו־ראשו ואחרים.

סמוך לשעה אחת צהרים נחתו זה אחר זה ששה הליקופטרים שהטיסו מירושלים את הארון, את בני משפחת בן־גוריון ומשתתפי ההלוויה, ביניהם גם אנשי הכנסת לחוות מחו"ל.

באחוזת הק"ר

בני המשפחה התכנסו בתוך הלבן המגודר של אחוזת־הקבר. כשמולם ניצבים הנשיא, שרי־הממשלה ומחוללי הטקס. יחידת פרחי קצונה מכל חילות צה"ל דיגלה את נשקה והארון המכוסה בדגל המדינה הובא על כתפי שבעה סגני־אלופים ותת־אלופים, כשהם מלווים ע"י האלופים יצחק חופי, אלוף פיקוד הצפון בנימין פלד מפקד חיל־האוויר; בנימין תלם, מפקד חיל־הים; אליהו זעירא, ראש אגף המודיעין; בתמים קיין, ראש אגף האפסנאות; לבה גזיה, הכותאם את הפעולות בית־סחים, ושני ניצבים של משטרת ישראל: דוד עופר והוד ניביק.

ליד הקבר הציר אנשי הרבנות הצבאית את הדגל מעל הארון וחזן צבאי השמיע הפילה „הוא רחום". הרב הצבאי הראשי תת־אלוף פירון אמר פרק תהלים פ"ד והבן עמוס בן־גוריון אמר „קדיש", כשהוא פותח בקול חנוק: „לאבא ואמא", וקהל הנוכחים מלווה אותו באמירת „אמן".

סגן הרב הצבאי הראשי אלוף משנה גבון אמר את תפילה „צדוק הדין" ו„קדיש גדול" ולאחר מכן נחתם הגולל, כשמשמונה חיילי יחידת הקבורה הריקו סלי חול אל הקבר, עד שכוסה כליל.

אז פתח החזן הצבאי הראשי רב־סרן א. כרמל ב„אל מלא רחמים" ל„מחולל של גאולת העם בארצו, שנפשו היתה מסורה להזון ההקמה של מדינת ישראל, ר' דוד בן־רבי אביגדור בן־גוריון, שנאסף לעמיו".

הטקס הדתי ננעל בתפילה מקפת בתהילה ע"י סגן־אלוף בראון בן הרבנות הצבאית הראשית.

סידורי בטחון קפדניים

אחרי כן הונחו שבעה זרים ע"י היילות חן — בשם נשיא המדינה, ממשלת ישראל, צה"ל, נשיא בית־המשפט העליון, ההסתדרות הציונית העולמית, כנסת ישראל, מועב נגבים ורבה־הנגב.

אנשי מדרשת שדה־בוקר הניחו בעצמם זר על הקבר.

דקה אחרונה לפני שעה שתיים הסתיים טקס ההלוויה כשבני המשפחה מתייחדים לרגעים ליד הקבר.

סידורי בטחון קפדניים ביותר ננקטו בשעת ההלוויה. הכבישים המובילים לשדה־בוקר נסגרו ע"י משטרת הנגב ומשטרה צבאית כד

(סוף בעמוד 3, טור 7)

נדחתה הצעה לקצץ 500 מיליון דולר מהסיוע הצבאי לישראל

וואשינגטון, (עי"ר). — ועדת החוץ של בית הנבחרים האמריקאי דחתה אמש ברוב גדול הצעה לקצץ 500 מיליון דולאר מהסכום של 2.2 מיליארד דולאר, שהממשל ביקש לאשר לישראל כסיוע חירום צבאי.

ההצבעה — 16 קולות בעד לעומת 5 קולות נגד — נערכה שעה שהוצדה החוץ הולה את דיוניה על הצעת־החוק, ולאחר שהסכמה הידיד בדלתיים סגורות כפיו של ג'וזף סיסקו, עוזר שר החוץ לעניני המזרח־התיכון.

הוועדה כרם הכליכה את עבודתה בקשר להצעת החוק זו והנעה זאת היום, כאשר ייעשה נסיון לקצץ סכום כסף קטן יותר.

ועדת־המשנה להקצבות של בית הנבחרים הציעה קודם לכן לקצץ 500 מיליון דולאר מן ההקצבה לישראל.

ירדן יוזמת ועידה פלשתינאית

רבת־עמון, (עי"ר). — ירדן יוזמת כינוס ועידה של פלשתינאים מכתי מדות הירדן וממדינות ערביות אחרות — מוסר השבועון „עבאדאל־עכאא".

השבועון מצטט „מקורות בגדה המערבית" באמרו, כי בכינוס זה ידונו בהחלטת הפסגה באלג'יר, ב„ארגון השיחרור הפלסטינאי" הוא הנציג היחיד של העם הפלשתינאי.

הוועידה צפויה להיערך ברבת־עמון, בביירות או בבירה ערבית אחרת.

בחוגי הגדה המערבית עומדים על כך שייתנו להם תפקיד מרכזי בייצוג העם הפלסטינאי, מאחר שהתחזקו מכבד בתנאים האכזריים של הכיבוש", כותב העתון.

תעריפי הטלפון, הטלקס והטלג' לחו"ל יתייקרו ב־10%

מאת סופרו הכלכלי של „דבר"

ועדת הכספים של הכנסת אישרה העלאה תעריפי התקשורת הבינלאומיים — הטלפון, הטלקס הטלגרף והברקות, ב־10 אחוז. התעריפים החדשים ייכנסו לתוקפם בימים הקרובים.

משרד התקשורת פנה לוועדת הכספים בחודש ספטמבר וביקש את ייקור תעריפי הטלפון, הטלקס והטלגרף, זאת בעקבות פיחות הדולר ביחס לזהב בפברואר השנה, בשיעור של 10 אחוז. פיחות זה הביא לשינוי היחס גם בין הדולר לבין פרנק־הזהב, שהיא יחידת הבסיס להיטוב התעריפים הבין לאומיים. פיחות הדולר הביא לשינוי היחס בין הלירה הישראלית לבין פרנק־הזהב, ובכאן הדרישה להעלות את תעריפי התקשורת לחו"ל בשיעור שהל בערך הדולר פיק. בכרוז התקשורת הסביר לוועדת הכספים, כי אי העלאת התעריפים, פירושה הפסד של כ־7 מיליון ל"י לשנה.

ועדת הכספים החליטה לאשר את ייקור התעריפים לחו"ל ב־10% אחוז לאחר שהגיעה למסקנה, כי אין הצדקה לסבסד תעריפים אלה, וכי יש לגבות את המחיר הריאלי עבור שירותים אלה.

לעונת החורף
מבחר גדול של בגדי תשלובת פולגת בגיר־אומן LEE
בחנויות אומן
תל־אביב, רח' אלנבי 100
ירושלים, דרך יפו 42
חיפה, רח' הרצל 18

מפלגת העבודה הישראלית / המרכז

ישיבת מרכז המפלגה

תתקיים מחר, יום רביעי, י' בכסלו תשל"ד — 5.12.73, בבית ארלוזורוב, רח' בילינסון 6, ת"א.

הישיבה תיפתח בשעה 09.00 ותימשך כל היום.

סדר היום: **דיון מדיני**

ישיבת מרכז הקבוץ המאוחד

תתקיים ביום ה', 6-12-73 בקיבוץ שפיים.
הישיבה תתחיל בשעה 9 בבוקר
ותסתיים בשעות הערב המאוחרות.

מזכירות הקבוץ

הוועד הציבורי להוקרת העם ההולנדי

מסע רוכבי אופניים

בהפגנה הזדהות עם העם ההולנדי

יצא מחר, יום ד', 5.12 בשעה 3.00 אחה"צ, מגשר בר־יהודה בתל־אביב.

ההפגנה בהשתתפות של תלמידי תיכון בני קיבוצים ותלמידי בי"ס תיכוניים בתל־אביב. תעבור לאורך רחוב אבן גבירול ותסתיים בעצרת חגיגית ברחבת עיריית תל־אביב.

בהשתתפות:
ראש העיר — מר יהושע רבינוביץ
יו"ר הוועד הציבורי להוקרת העם ההולנדי — מר הלל דיידל
קונסול הולנד בישראל — מר פוס
וחברי הוועד.

הקהל מוזמן להשתתף בהפגנת האופניים ולהביע אהדתו בנוכחות לאורך מסלול ההפגנה.

עיריית תל־אביב־יפו

אבלה על מות

דוד בן־גוריון ז"ל

ראש הממשלה
ושר הבטחון הראשון

יהושע רבינוביץ
ראש העיריה

על מות ידידנו החבר הדגול

דוד בן גוריון

אבל ומשתתף בצער
המשפחה והמדינה

בית מועצת הפועלות

בנק למלאכה בע"מ

אבל יחד עם כל בית ישראל

על מות

דוד בן־גוריון ז"ל

מנהיג הדור, איש החזון
ואדריכל מדינת ישראל

ידיד תנועת המלאכה

שכלנו את

חוי ז"ל

בתם של טובה וצבי לטוביצקי

נספתה בתאונת דרכים.

ההלויה היום, יום ג', ט' כסלו תשל"ד, 4.12.73 בשעה 15.00 במשקנו.

בית חולתה

בצער וביגון רב
אנו מודיעים על פטירתו ללא עת של יקירנו חברנו

משה ווסקבויניק ז"ל

הלויה התקיימה אתמול 3.12.73 בכפר ורבורג.

משפחות
ווסקבויניק, קיסר
מושב כפר ורבורג

ביום הרביעי, י"א כסלו תשל"ד, 6.12.73
יום השנה למות חברנו

יוחנן וולפיאנסקי ז"ל

נעלה לקברו ונתייחד עם זכרו
בשעה 3 אחה"צ במשקנו.

המשפחה
ובית דפנה

מרכז „העבודה" יתכנס מחר לדיון וסיכום תכניתו המדינית

מאת סופר „דבר" לענייני מפלגות

מרכז מפלגת העבודה, המתכנס מחר ליום שלם של דיונים וסיכומים בתכניתה המדינית של המפלגה, אשר תנווה את מצעה לקראת הבחירות שייערכו בסוף החודש, תוקדש בפתיחתה למושב אבל מיוחד לזכרו של דוד בן גוריון ז"ל.

הדיון המדיני בישיבת מרכז מפלגת העבודה, שתיערך בתל-אביב יסוב כמצופה על מיסמך 14 העקרונות כפי שנוסח הוכהם בשבוע שעבר פה אחד על ידי 15 בראשי שלוש החטיבות לשעבר שבמפלגת העבודה, אשר יובא לאישורו של המרכז.

העקרונות המוסכמים הכלולים במיסמך זה — שהובא כבר לידיעת חברי המרכז בישיבתו האחרונה ביום ד' שעבר — מיועדים לשמש קווים מנחים למצע המשותף של המערך לקראת הבחירות. דעת הרוב בוועדה המדינית של מפ"ם ראתה שלשום במיסמך זה בסיס משותף, לקביעת מצע מוסכם של המערך לבחירות הקרובות.

כפי שכבר אמר מזכ"ל מפלגת העבודה, ח"כ אהרון ידלין, מנוסחו של מיסמך העקרונות המוצעים לא ראו בקבלתו — לא דחיית המסמכים המדיניים הקודמים שנתקבלו ונתאשרו על ידי מפלגת העבודה, ולא אישורם מחדש.

עם זאת, לפי התבטאויות בכמה חוגי מפלגת העבודה בימים האחרונים לא מן הנמנע, שבישיבת המרכז מחר יתעורר ויכוח בין אלה הרואים בקבלת מיסמך העקרונות ביטול „מיסמך גלילי" (מדיניות מפלגת העבודה לפעולה בשטחים בארבע השנים הבאות) לבין אלה השוללים ראיה כזו.

ועדה משותפת של המערך דנה במצע

ועדה משותפת של מפלגת העבודה ומפ"ם נפגשה אתמול בתל אביב לדיון בעקרונות למצע המערך לכנסת.

פגישה זו נתקיימה בעקבות הודעת מזכ"ל מפלגת העבודה ח"כ אהרון ידלין בישיבת מרכז המפלגה בשבוע שעבר, כי תתקיים הידברות עם מפ"ם ב-14 העקרונות לקראת הדיון בוועדת המצע של המערך.

אתמול החל הדיון, הוא נערך באווירה טובה והתברר כי יש יסוד רחב ביותר לסיכומים משותפים. ועדת המישה תנסח היום את הצעות ההחלטה.

אליאב דורש הצבעה על „מסמך גלילי"

להעמיד בישיבת מרכז מפלגת העבודה, המתכנס מחר, הצעה בדבר ביטול „מיסמך גלילי" ועל חילופים משמעותיים בהנהגת המפלגה — דורש חה"כ אריה אליאב, במכתב ששלח אתמול למזכ"ל „העבודה" חה"כ אהרון ידלין.

במכתבו דורש אליאב, כי ל-מיסמך בעל 14 העיקרים, שיובא להצבעה במרכז, יצורפו שני עיקרים נוספים:

● סעיף 15 בדבר ביטול „מיסמך גלילי", אשר לדברי אליאב, בלי שיבוטל המיסמך יישאר עירפול ב-14 העיקרים ותרבה המבוכה בציבור עקב הפירושים השונים הניתנים למיסמך החדש.

● סעיף 16, ובו הכרזה בדבר חילופים משמעותיים בהנהגה אחרי הבחירות. אליאב טוען, כי הכנסת סעיף זה לא תחייב דחיית הבחירות. לעומת זאת עשויה הכרזה כזאת „לבלום את הסחף" ולהגיע בחורים רבים לשנות את החלטתם בדבר הימנעות מהצבעה.

לשכת סגן ר/הממשלה:

אלון לא קיבל דיווח מודיעיני על הריכוזים

במשך היומיים וחצי שמילא יגאל אלון את מקומה של ראש הממשלה בעת שליחותה בשטראסבורג ובווינה, בין ה-30.9 ל-2.10, לא הובא לפניו — לא במישרין ולא בעקיפין — לא ע"י שר הבטחון ולא ע"י המוסד דיווח מודיעיני על ריכוזי הכוחות המצריים והסוריים.

דברים אלה אמר אתמול מנהל לשכת סגן ראש הממשלה, חיים בראון, בתגובה על טענתם של „מקורות מוסמכים", שצוטטו אתמול ב„דבר".

אבן מזהיר מפני פסימיות

שר החוץ אבא אבן, אמר אמש באסיפת-עם בירושלים מטעם מועצת הפועלים, כי עם התעוררות המחשבה המחודשת בחיי העם בישראל יש להפעיל את גלגלי המשק והחברה, לפתוח שערים להמוני-עולים ומבקרים ולדחות כל הרגשה של פסימיות כוזבת, משום שההיסטוריה קוראת לעם היהודי לצעוד קדימה.

אף-על-פי שאת תוצאות המערכה האחרונה אפשר יהיה להעריך רק בעתיד, אמר אבן, הרי הוכח, כי ישראל ידעה לעמוד בפני התקפת-פתע וכי הפתעה נוספת לעולם לא תהיה. „סכנה תהיה אם ניתן למטוטלת לנוע חזק מדי, מ-בטחון מופרז לפסיכיות כופרות, אבל הוסיף, כי אם הציבור ישקע במעמקי-דיכאון והלם עד כדי אובדן האופטימיות, הרי סופנו כשלון וגבורת לוחמינו תיהפך [illegible]".

אבן הטעים כי „רגישותה של ישראל היא גם כוחה, ויש בה, בישראל, גם חלמיש מוצק".

בפנותו אל השכנות הערביות של ישראל, אמר אבן: „שוב ניסיתן להכניע אותנו בכוח, ושוב הפליתן הרס, גליהם והרס עברו עליכם ולא רק עלינו. בדרך זו לא השגתם ולא תשיגו מאומה".

שר החוץ הוסיף, כי ישראל קוראת לשכנותיה להיערך כמוה לסיכוי מבורך של שלום ודו-קיום של שכנות. ישראל נכונה לשוב ולחדש את שיחות הקצינים בקילומטר ה-101, אמר.

מ. ריבלין, מנכ"ל הסוכנות היהודית, אמר באותה אסיפה, כי מגבית התרום למען ישראל, שהוכרזה בתפוצות, מקווה לגייס מיליארד ורבע דולר, לעומת 350 מיליון דולר שגויסו במלחמת ששת הימים. הוא ציין, שמאז יום כיפור הגיע לארץ כל יום מטוס עם עולים חדשים. בתארו הירתמות יהדות העולם החפשי לעזרת ישראל, ציין מנכ"ל הסוכנות, שיותר מ-30 אלף יהודים בארצות השונות עזבו את עבודתם בעת המלחמה ועסקו רק בפעולות כספיות ומדיניות למען ישראל. (ע)

בגין: יותר נשק פחות קרבנות

„אם עלינו להפיק לקחים ממלחמת יום הכיפורים הרי הם צריכים להיות: יותר כלי מלחמה לעם הזה. כי יותר נשק, פירושו פחות קרבנות" — כך סיים חבר הכנסת מנחם בגין, את הופעתו הראשונה לקראת הבחירות, שערך אמש באולם קולנוע „רחל" באשקלון.

הלקח השני, לדברי בגין, הוא כי יש לדחות כל הבטחה של ערובות בין לאומיות. זאת לאור לקח העבר הרחוק והקרוב. המלמד שאין שום ערובות יכולות לבוא במקום בטחון.

אשר לבחירות הקרובות, הרחיב בגין את הדיבור על אירועי יום הכיפורים וכפר בגירסת הממשלה שדחתה הנחתת מכת-מנע על האויב מתוך שיקולים מדיניים. לדבריו, כבר לא היה זמן להנחית מכת-מנע, ולא משום שלא היה לנו הכוח, אלא, כפי שאמר, משום שהכוח לא היה במקום הנכון. „יכולנו למגר את האויב תוך 24 שעות. אילו היו חיילינו והטנקים שלנו במקומם הנכון".

עם תום הנאום של בגין, פרץ קהל רב אל הבמה, ואנשים נשאו את בגין על כתפיהם בשאגות: „בגין לשלטון, בגין לשלטון".

מינטוף מאיים בניתוק הקשרים עם ישראל

ואלטה, (צ"ר). — ראש ממשלת מלטה דום מינטוף איים אמש לנתק את הקשרים הדיפלומטיים עם ישראל אם זו לא תמסור „הסבר אמין יותר" לחדירת שתי ספינות טילים ישראליות למים הטריטוריאליים של מלטה.

ישראל קיבלה התנצלות לממשלת מלטה על חדירת הספינות למימי מלטה ביום ו' ללא קבלת רשות, בהסבירה, כי הן חיפשו מקלט מן הסערה והחדירה נעשתה בתום לב.

באגרת לשלטונות מלטה הודיע שגריר ישראל באיטליה יצחק בן-יעקב, כי הספינות לא הפרו את החוק הבינלאומי ופעלו בהתאם ל„אמנת ז'נווה" מ-1958.

אך אמש אמר מינטוף בפרלמנט של מלטה, כי שלח אגרת לראש הממשלה גולדה מאיר ובה הודיע, כי ממשלתו אינה מסתפקת בהסבר שמסר השגריר.

מינטוף אמר, כי הוא רוצה, שגולדה מאיר תסביר מדוע ממשלת ישראל או מפקדי שתי ספינות הטילים, לא ניסו להתקשר עם שלטונות מלטה לפני — או בעת החדירה למימי מלטה.

כתב האופוזיציה ד"ר ג'ורג' בורג אוליביה אמר, כי הוא מקווה שישראל אכן תספק את המידע הדרוש, אך הוא קרא „להרהר פעמיים לפני ניתוק יחסים".

פיג הזמינה 15 מטוסי נוסעים אספים מדגם „טריידנט" בבריטניה. שווי ההזמנה — 50 מיליון לי"ש.

ועדת תכנון המליצה על מתן היתר להפלות מלאכותיות במסגרת הצעדים לבלום את תהליך גידול האוכלוסיה בבנגלה-דש.

ארה"ב פועלת

(המשך מעמ' 1)

לים בהסתייגות אחת — שכהן יפנה עד לביקורו של קיסינג'ר בבירות האיזור, ובכלל זה בירושלים (הביקור כאן צפוי ב-15 בדצמבר לערך). אשר במהלכו אולי יחול גיבוש נוסף של ההצעות האמריקאיות האפשריות לסיכום כל חילופי ההבהרות וההכנות לקראת הדיון.

עם זאת סבורים המקורות בירושלים, כי לא תשתנה גישתו העקרונית של קיסינג'ר, שלפיה אל לאמריקאים לבוא בתוכניות כוללות אלא עליהם להשתתף בהצעות שיוגשו לצדדים בתגובה על הצעותיהם הם. כך שלפי שעה מכינים האמריקאים הצעות אלטרנטיביות שונות לגבי כל אחד מהנושאים שיידון בוועידה העלולה לגרום לקפאון.

דבר
DAVAR دافار

העורכת חנה זמר
משנה לעורך דוד פדהצור
מזכיר המערכת אליהו אגרס
מנהל כללי גדעון גאמן

המו"ל — „דבר" בע"מ
נדפס בדפוס „דבר" בע"מ

המערכת והמנהלה: תל-אביב, רחוב שינקין 45, ת"ד 199, טלפונים 286141 (6 קווים)

סניפים:
תל-אביב, בית „דבר", רחוב שינקין 45, טלפון 286141; ירושלים, מערכת ומנהלה, רח' הלל 16, טלפונים: 231251-3; חיפה, רחוב הנביאים 27, טלפונים 642111-2-3.

משבר האנרגיה יגרום תמורות חברתיות בארה"ב

אטלנטה, (יונייט"פ). — משבר האנרגיה יביא בעקבותיו תמורות חברתיות נרחבות בחברה האמריקאית, שכמותן לא התחוללו בה אלא כתוצאה ממלחמה — אמר ד"ר פרד קראופורד, מנהל מרכז לחקר תמורות סוציאליות.

המדען ציין, כי המחסור בדלק יביא כפי הנראה לתמורות בנוהגי העבודה, החינוך, חיי המשפחה ויסוד חיי האזרחים באמצעות הוראות ממשלתיות.

עוד אמר המדען, כי משבר האנרגיה עלול לערער את יסודות ההגירה הפרברית, כשהפועלים יאלצו לגור יותר קרוב למקומות עבודתם, מפאת המחסור בדלק.

קראופורד מצפה גם להעמקת חוסר העבודה ולהתרחבות מימדי הפשע בעקבות משבר האנרגיה.

בורגיבה: מדינות ערב משתדלות לרכוש נשק מצרפת, גרמניה ואוסטריה

קאהיר, (א. פ.). — נשיא תוניסיה הביב בורגיבה אמר אתמול, כי מדינות ערב עושות עתה מאמצים לרכוש נשק מצרפת, מערב-גרמניה ואוסטריה. הוא סיפר לכתב „אל-אחבאר", כי קיים בעצמו מגעים בכיוון זה.

עם זאת קרא בורגיבה לערבים להקים תעשיה צבאית עצמית „לקראת השלב הבא". הוא ניבא שתפרוץ מלחמה נוספת משום שישראל „מתעקשת להתמיד במדיניות ההתפשטות שלה".

במקביל אמר מזכיר הליגה הערבית מחמוד ריאד, בראיון לעתון „קורירה דלה סרה" המופיע במילאנו, כי מדינות מערב-אירופה נתבקשו רשמית שלא לספק נשק לישראל. הוא הביע סיפוק מן ההכרזה האחרונה של מדינות השוק המשותף בעניין המזרח-התיכון, אך העיר: „זוהי רק פיסת נייר. בעקבות המלים היפות צריכות לבוא עובדות".

ריאד הוסיף, כי גם כיום מוכרת אירופה נשק לערבים ויצוא הנפט הערבי לאירופה הוקטן בפחות מאשר 25 האחוזים עליהם נמסר. ריאד ציין, כי הערבים אינם דורשים מאירופה לנתק את היחסים עם ישראל, כפי שנדרשו לעשות אפריקה ויפאן.

בתוך כך נודע, כי בסוף השבוע ייצאו לטוקיו שני שרי חוץ ערביים ובהם שר החוץ הסורי עבד-אל-חלים חדאם, כדי להסביר מה דורשים הערבים משלטונות יפאן.

סגן ראש ממשלת יפאן טאקיאו מיקי יערוך סיור של 20 יום בבירות הערביות החל בשבוע הבא.

הסובייטים העבירו טילי „סקאד" נוספים למצרים לאחר הפסקת האש

ואשינגטון, (ע"י). — שיגורם של טילים גרעיניים סובייטיים למצרים נועד לשמש משקל נגדי לנשק גרעיני הנמצא, לפי השערה, בידי ישראל — כותב שבועון התעופה האמריקאי „אוויאיישן וויק".

השבועון כתב השבוע, כי ברה"מ הסכימה לשגר בספטמבר טילים למצרים, כדי לפזר את החששות של ארצות ערביות בדבר איום גרעיני ישראלי אפשרי, ולהרגיע אותן לפני פתיחת מלחמת יום הכיפורים.

השבועון הדגיש, כי על אף הכחשה ישראלית נמרצת, „משוכנעים המשקיפים המערביים" כי בידי ישראל טילים וראשי-נפץ גרעיניים.

השבועון כתב בראשית נובמבר, כי במצרים מצויות שתי סוללות של טילים גרעיניים סובייטיים מדגם „סקאד", הנתונים לפיקוח ברה"מ. לדבריו, נשלחו שתי סוללות נוספות למצרים אחרי הפסקת האש של ה-22 באוקטובר.

יורדים תקפו את מיופה-הכוח הסובייטי בוינה

וינה, (יופ"י). — יותר מ-50 יהודים סובייטיים יורדים, הדורשים שיינתן להם לחזור לברית המועצות, השתלטו אתמול על המחלקה הקונסולרית בשגרירות הסובייטית והרביצו למיופה הכוח של ברה"מ באוסטריה ואסילי מאמונטוב — מסרו עדי ראיה.

היהודים הנזעמים עזבו את הבנין לאחר שעתיים, כאשר נמסר להם שהמשטרה האוסטרית תפעיל כוח, אם לא יסתלקו בשקט.

המפגינים, שויתרו על אזרחותם הסובייטית, כדי להגר לישראל, מתאמצים זה זמן רב [illegible] לחזור לבתיהם הקודמים בברה"מ.

„נסעתי לישראל מתוך תקווה ששם אוכל לחיות חיים טובים יותר אך התברר שנפלתי קרבן לתעמולה הציונית", טען מהנדס מריגה, שסירב למסור את שמו.

„עתה אני רוצה לחזור הביתה. אך הם (הרוסים) אינם מעניקים לי אשרת כניסה".

המפגינים ציינו, כי כ-400 יהודים סובייטיים, המתגוררים בוינה רוצים לחזור לברה"מ. כמה מהם ממתינים לאשרות כבר שלוש שנים.

המפגינים תקפו גם את שומרי השגרירות, שביקשו לחסום את דרכם אל הבנין. „אנו רוצים לחזור הביתה", אמר אברהם גדרון, שנפל על ברכיו והתחנן בפני פקידים סובייטיים להעניק לו, לאשתו ולשני ילדיו אשרות כניסה לברית המועצות.

„זה שנתיים אנו עוזבים בוינה, אין לי עבודה וילדי אינם יכולים לבקר בבית-ספר. זה מצב בלתי נסבל", אמר גדרון.

מאז תחילת השנה העניקו הרוסים אשרות כניסה רק ל-35 מבין היורדים.

באו 28 קצינים אמריקאיים לכוח החירום

28 קצינים אמריקאיים, שיצטרפו לכוח החירום של או"ם בצד הקצינים הסובייטיים כמשקיפים על גבולות הפסקת האש, הגיעו אתמול בבוקר לנמל התעופה לוד במטוס הובלה אמריקאי ענק מדגם „סי.5.איי. — גלאקסי", לפי בקשתו של מזכ"ל או"ם ד"ר קורט ולדהיים.

בראש הקבוצה עומד קולונל רוברט קלארק. הקצינים באו עם ציוד מלא שבפריקתו טיפלו אנשי מטה או"ם בירושלים.

כפי שנודע, ישמשו הקצינים בתפקידם 90 יום, אולם קרוב לוודאי שתקופה זו תוארך אחר כך לזמן בלתי מוגבל. לפי בקשת מזכ"ל או"ם יתגברו הקצינים קבוצה של 8 משקיפים אמריקאיים אזרחיים שכבר נקבעו לשרת בכוח החירום של או"ם. מפקד כוח החירום, גנראל אנציו סילאסוואו, הוא שיקבע את מיקומם של קצינים אלה. הקבוצה כוללת 14 קצינים מהצבא, 4 מחיל הים, 5 מחיל האוויר וחמשה מחיל הנחתים. (ע)

ניקסון יציע ביטוח רפואי חובה

ואשינגטון, (יופ"י). — הנשיא ניקסון יציע ביטוח רפואי ממלכתי חובה בנאומו על מצב האומה בחודש הבא — גילו אמש פקידי הממשל.

תכנית זאת תקיף את חשבונות הרופאים, הוצאות אישפוז, רכישת תרופות, שירותים לתיכנון המשפחה, ריפוי שיניים לילדים עד גיל 13 ומיגוון של שירותים אחרים.

לפי התכנית יונהג ביטוח זה החל מ-1975.

תכנית זו תעלה לכל משפחה כ-150 דולאר לשנה.

ניקסון מבקש לחדש הדיון בהצעת חוק הסחר עם ברה"מ

ואשינגטון, (א. פ.). — הנשיא ניקסון ביקש אמש מיו"ר בית הנבחרים האמריקאי קארל אלברט לחדש את הדיון בהצעת חוק הסחר עם ברה"מ. הדיון נדחה בשעתו, בתקופת המלחמה.

הדיון יתחדש, איפוא, בעוד שבוע וצפוי מאבק סביב „תיקון ג'קסון", המבקש לכרוך הקלות סחר לסובייטים בזכות הגירה ליהודי ברה"מ.

שר האוצר ג'ורג' שולץ עמד בראש הלוחצים לחידוש הדיון, מפני שלדעתו נפגעו כתוצאה מן העיכוב קשרי הסחר של ארה"ב עם יפאן ואירופה.

התפטרו שני יועצי ניקסון לענייני אנרגיה

ואשינגטון, (צ"ר). — שני יועציו הראשיים של הנשיא ניקסון לענייני אנרגיה התפטרו אמש, במחאה על סירובו של הנשיא להנהיג קיצוב בדלק.

ההתפטרויות נמסרו ביום בו אמור היה ניקסון להודיע על הקמת רשות חדשה לפיקוח על בעיות האנרגיה של ארה"ב ותוך סימנים בדבר קרע בממשל על הצורך בקיצוב.

המתפטרים הם הממונה על ענייני האנרגיה ג'ון לאב, וסגנו צ'ארלס דיבונה.

משבר גם בבתי הבושת של נוואדה

לאס וגאס, (צ"ר). — משבר הדלק פגע קשות בעסקי בתי הבושת בנוואדה.

מנהלי כמה בתי בושת ציינו, כי העסקים היו גרועים ביותר השבוע בגלל סגירת תחנות הדלק ברחבי ארה"ב. הם מציינים, כי רוב בתי הבושת נמצאים במקומות מרוחקים מהערים הגדולות וכדי להגיע אליהם חייב המבקר לנסוע לעתים מרחק של כמה שעות.

הזנות היא חוקית במדינת נוואדה.

ערפאת בקאהיר לשיחות עם סאדאת

מאת סופר „דבר" לעניינים ערביים

מנהיג ה„פתח" יאסר ערפאת בא אתמול לקאהיר לשיחות עם הנשיא סאדאת והכריז, כי המחבלים חותרים להשתלט על כל שטחה של פלשתינה ולכן הם מצדדים בניהול „מלחמת שחרור עממית לטווח ארוך" נגד ישראל.

ערפאת אמר, כי לפי שעה לא תוקם ממשלה פלשתינאית גולה ואף לא התקבלה החלטה בקשר להשתתפות אפשרית של המחבלים בוועידת ז'נווה.

ערפאת איים, כי סוריה דורשת שבמסגרת חילופי השבויים ישוחררו גם מחבלים האסורים בישראל. (ראה בעמ' 7).

שליחים ערביים מנסים ל„פייס" את קזאפי

מאת סופר „דבר" לעניינים ערביים

שליחים ממצרים, סוריה ותוניסיה נמצאים עתה בטריפולי במאמץ לשים קץ ל„ברוגז" שבו נהג קדאפי מאז המלחמה. במיוחד מדובר על בלימת ההדרדרות ביחסי לוב—מצרים בעקבות סגירת שגרירות לוב בקאהיר.

השליח המצרי הוא מזכירו של הנשיא סאדאת לענייני עתונות אשראף מרואן. מדמשק בא שר התרבות פאיז כיאלי, חבר המפלגה הנאצריסטית, המשתתף בשלטון בסוריה.

דנמרק דורשת „בריכת נפט משותפת"

בריסל, (יו.פ.). — דנמארק דרשה אתמול בכינוס שרי החוץ של מדינות השוק המשותף בבריסל, כי תוקם „בריכת נפט" על אף איומי מדינות ערב בעניין זה.

השר הדני לסחר חוץ אייבאר נורגארד אמר בראיון לעתון „פוליטיקן" בקופנהאגן: „כפי שאנו איננו מתערבים ביחסים הפנימיים שבין מדינות ערב לבין עצמן כך אין הערבים יכולים להחליט מה תהיה דמותו של השוק המשותף".

ידונו בביצוע הסכם התרבות ישראל—בלגיה

ביצוע סעיפים שונים של הסכם התרבות בין ישראל ובלגיה, כגון חילופי ידע בתחומי החינוך, שיתוף פעולה מדעי, חילופי פרופסורים ומרצים, חילופי תרגומי ספרות וכיו"ב ידונו במושב הוועדה הבלגית ישראלית הנפתחת היום בבריסל.

בראש המשלחת הישראלית למושב עומד ד"ר אבא גפן, מנהל המחלקה לקשרי תרבות ומדע במשרד החוץ.

המונים צופים אל מהלך טקס האשכבה ברחבת הכנסת

בן־גוריון הובא למנוחות

(המשך מעמ' 1)

שעות הבוקר המוקדמות הורשו לעבור בחום רק בעלי הזמנות מיוחדות או תושבי האיזור. בשעה 11 לפנה"צ נסגרו הכבישים כליל ושמי הנגב נשמרו גם מן האוויר. כל המוזמנים להלוויה נצטוו לענוד תגים מיוחדים. סידורי הקבורה, שכללו הכשרת מינחת להליקופטרים, שבילי-מעבר, במות ה[illegible] וגידור השטח — נעשו ע"י חיל-ההנדסה. משרד הדואר הקים קווי טלפון לשיחות חוץ לעתונאים זרים.

דקה של דומיה

לפני צאת הארון לשדה-בוקר נערך בשעות לפני הצהרים טקס-אשכבה ממלכתי ברחבת הכנסת בירושלים. קודם לכן עברו המוני בית ישראל על פני הארון במשך יממה תמימה, וחלקו כבוד אחרון לבחיר מנהיגי העם.

אל מול דגל הלאום המורד לחצי התורן, נאספו המשתתפים בטקס האשכבה מבעוד בוקר ברחבת הכנסת. היו כאן מוזמנים מקרב ראשי הציבור במדינה, נציגי ישובי ישראל, חברי הסגל הדיפלומטי, כולל נספחים צבאיים במדיהם וחברי המשלחות הרשמיות שבאו בשם ממשלותיהם מחו"ל. על הגבעות שמסביב למשכן הכנסת נראה קהל רב אשר צפה במהלך הטקס מרחוק.

רגעים אחדים לפני השמעת צפירת האבל, שציינה את פתיחת הטקס, הגיעו למקום נשיא המדינה ורעייתו. הם הצטרפו אל יו"ר הכנסת וראש הממשלה, לצד בני משפחת בן-גוריון. נוכחם ניצב הארון על כן שחור, ולמראשותיו שתי אבוקות אש.

ברחבת הכנסת נראו בין הבאים ראשי דתות, נציגי העדות השונות וקהל המוזמנים. הם ניצבו משני עברי מסלול ההלוויה, שנמשך לאורך הרחבה מפתח בנין הכנסת עד לשער הברזל בכניסה לרחבה. שני טורים של אנשי משמר-הכנסת ניצבו לאורך הרחבה, [illegible].

בהישמע צפירת-האבל דיגל משמר-כבוד של צנחנים את נשקו וכל הנאספים עמדו דום.

גם ברחובות ירושלים העיר נאלמו וכל תנועה פסקה בהם במשך דקה של דומיה. ברגע זה החלה בבירה השבתת מלאכה שנמשכה שעה אחת, עד לאחר צאת הארון מן העיר. נסגרו מוסדות הציבור והבנקים והושבתה התחבורה הציבורית.

עם תום הצפירה נפתח הטקס על-ידי הרב הצבאי הראשי, תת-אלוף מ. פירון. הוא השמיע דברי תפילה לעילוי נשמתו של „מבחר גבורי הדגול, גדול הדור וקברניטו — דוד בן-אביגדור".

מגילת העצמאות, הכוללת את הכרזת הקמתה של מדינת ישראל, הוקראה במהלך הטקס מפיו של הקריין משה חובב. זוהי ההכרזה ההיסטורית שהשמיע דוד בן-גוריון ביום ה' באייר תש"ח, 15 במאי 1948, עם הכרזת עצמאות ישראל בבית מוזיאון תל-אביב.

על פי צוואת המנוח לא נישאו כל הספדים. הרבנים הראשיים, הרב שלמה גורן והראשון לציון הרב עובדיה יוסף, קראו קטעים משירת דוד ופרק תהלים, והחזן הצבאי הראשי אמר תפילה „אל מלא רחמים".

עמוס בן-גוריון, בנו של המנוח, אמר „קדיש". לאחר מכן ניגש הרב הראשי לצה"ל, תת-אלוף מ. פירון, אל בני משפחת בן-גוריון — שתי בנותיו גאולה ורננה ובנו עמוס — לשם מילוי מצוות „קריעה".

בתום הטקס יצא הארון במסע ההלוויה לאורך רחבת הכנסת, לפניו צעדה שדרה של חיילות אשר נשאו את עשרות זרי-הפרחים מטעם מוסדות, גופים ציבוריים ואישים.

עם צאת הארון דיגל משמר-הכבוד את נשקו, והארון, עטוף בדגל הלאום, נישא על כתפיהם של ששה סגני-אלופים ושני סגני-ניצבים. לצידם צעדו משמר כבוד של ששה אלופים ובהם ראשי חילות צה"ל, ושני ניצבים, מראשי הפיקוד של משטרת ישראל.

אחרי הארון הלכו לאיטם בני משפחת בן-גוריון ועמהם ראש הממשלה, יו"ר הכנסת, הרבנים הראשיים, הסגל הדיפלומטי, חברי המשלחות הרשמיות מארה"ב, גרמניה, בריטניה וצרפת, בעקבותיהם הלכו כל באי הטקס.

מחוץ לרחבת הכנסת הונח הארון על גבי מגנית צבאית, ותוך כדי כך נראה מעל המסוק הצבאי שנועד להביא את הארון לשדה-בוקר. המסוק נחת בקירבת מקום והארון הועבר אליו. סמוך לשעה 12 בצהרים המריא המסוק בדרכו לשדה-בוקר, יחד עם ארבעה המסוקים האחרים שבהם טסה קבוצת המוזמנים המצומצמת.

בשעות הבוקר אתמול נערך טקס אזכרה לדוד בן-גוריון בבית הכנסת במרכז הרפואי של הדסה והאוניברסיטה העברית. בטקס השתתפו מאות רופאים, אחיות ועובדים. כן פצועי צה"ל המאושפזים בבית החולים. דברים לעילוי נשמתו נשא רב המרכז הרפואי, הרב י' רקובסקי.

משלחות מחו"ל

שעות אחדות לפני טקס הרבה הגיעו לארץ שתי משלחות רשמיות מחוץ-לארץ כדי להשתתף בהלוויה — אחת מארה"ב ו-מבריטניה, כל אחת מהן בראשות של שר. בערב שלפני כן הגיעה משלחת רשמית מערב-גרמנית, גם היא בראשותו של שר.

המשלחת האמריקאית הגיעה בשעה 7 בבוקר במטוס מיוחד ממשלת ארה"ב. בראשה עומד שר החקלאות ארל בוץ, ויחד עמו גם סגן שר החוץ, קנת רש, מושל מדינת ניו-יורק נלסון [illegible], ומקס פישר, מראשי יהדות ארה"ב וידידו של הנשיא ניקסון. אל חברי המשלחת הצטרפו גם [illegible] יעקב שטיין, יו"ר ועידת הנשיאים בארה"ב, וקנת קיטינג, שגריר ארה"ב בישראל. המשלחת האמריקאית נתקבלה ע"י נציגי משרד החוץ ונציגי שגרירות ארה"ב.

קרוב לוודאי, שבמהלך שהותה הקצרה בארץ יקיים סגן שר החוץ האמריקאי שיחות מדיניות עם שר החוץ, אבא אבן.

המשלחת הבריטית הגיעה במטוס מיוחד של חיל-האוויר הבריטי, ובראשה עומד סר קית ג'וזף, שר המדינה לשירותים סוציאליים. [illegible] הפרלמנט הבריטי. במשלחת 7 חברים וביניהם לורד [illegible], [illegible] יהדות בריטניה.

בערב הקודם הגיעה המשלחת המערב-גרמנית בראשותו של השר לשיכון ותכנון ערים, ד"ר הנס יוכן פוגל. במשלחת משתתפים פרופ' קרלוס שמידט, מראשי [illegible] הסוציאל-דמוקרטית, [illegible].

דקה דומיה בבה"ס [illegible] צפת

מוסף „דבר" בצפת

מליאת מועצת פועלי צפת ופעילי ההסתדרות במקום התכנסו אתמול בשעה 12 בצהרים עם טקס קבורתו של דוד בן-גוריון בבית הפועלים בעיר.

א. נחמיאס, מזכיר מועצת פועלי צפת, קרא את מאמרו במוסף „דבר" „במות דוד בן-גוריון", גיבור מהוללי המקום, מנהל בית החולים הממשלתי ע"ש רבקה בצפת, העלה זכרונות מביקורי בן-גוריון.

במזכירות מועצת פועלי תל-אביב התייחדו עם זכרו של דוד בן-גוריון בישיבתה השבועית של המועצה. מזכיר המועצה אורי אלפרט, [illegible] דברי הערכה לזכרו של [illegible] הדגול.

התנועה הקיבוצית על מאות ישוביה
בכל קצווי המדינה
אבלה על מות
דוד בן גוריון
חלוץ ומנהיג, איש החזון והמעשה
ברית התנועה הקיבוצית

על
דוד בן גוריון
כי איננו
אבל
מושב נהלל

הנהלת קופת התגמולים של עובדי אתא כורדנה
יחד עם כל ציבור העובדים
אבלים על מות
דוד בן־גוריון
אדריכל מדינת ישראל
ומשתתפים בצערו של מנהלנו מר עמוס בן-גוריון ומשפחתו
הנהלת קופת התגמולים של עובדי אתאת—כורדאנה

יחד עם טובה, צבי, המשפחה
וכל בית חולתא
אנו מבכים וכואבים
את מותה ללא־עת של
חוי
גרעין הבנים והחברים
בקיבוץ גלגל

טרמפיסט!
עזור לנהג לעזור לך
להגיע למקום חפצך

1. הצג לוחית קרטון (או נייר) קטנה שעליה יהיה כתוב בכתב גדול וברור יעד נסיעתך.
2. השתדל לעמוד רק בתחנות הסעה, על המדרכה או בשולי הכביש.
3. המנע מלבקש הסעה למרחקים קצרים.

משרד התחבורה — המרכז לשרותי התנדבות

לשכת הפרסום הממשלתית

...ל מכוניות ליד תחנת דלק בניו־יורק לפני שהתחנות ... מרצון ביום א'· למטה: התחנה לאחר שנקבע שלט "כי אזל הדלק". (צילום רדיו של "אסושיאייטד פרס")

...צוג: "אין להניח כי ...רץ מלחמה בקרוב"

...להניח כי תפרוץ מל־ ...בקרוב, כיוון שהמצ־ ...אמינים שליד שולחן ...ים בז'נווה יושיבו להי־ ...ת מטרותהם יותר מ־ בשדה הקרב, דעה זו אלוף (מיל.) חיים הר־ ...פני קבוצה של 100 ראש־ ...רן היסוד — המגבית ...הית לישראל ממורדינ־ ...נדה, שהתאספו במלון ...ודי לשמיעת סקירה ...ת מפיו.

...ג אמר, כי ישראל עומדת ...פני מלחמת צבבים עם הער־ ...מטרתה להכריח אותנו להי־ ...גיוס כילואים מלא. הערבים להכניע את ישראל בדרך ...ידי גרימת משבר כלכלי.

אולם הוא מאמין, כי לישראל כוח כלכלי לעמוד בפני אתגר זה.

הרצוג השווה את מלחמת הצב־ בים למשחק פוקר, שבו אין בכ־ וונתנו לוותר על הקלף החזק של־ נו, דהיינו המצור על הארמיה המצרית השלישית, אשר לבצור על מצרי באב אל מנדב אמר, שאנו גם מסוגלים, ואמנם מבצעים, מצור נגדי על מצרים. הוא ציין, כי מצרים צורכת 10 מיליון טון נפט לשנה ומזה היא מייבאת 8 מיליון דרך מפרץ סואץ.

בסקרו את התפתחויות שקד־ מו למלחמת יום הכיפורים אמר, כי האשמה איננה במודיעין, אלא בהערכת המידע המודיעיני הנע־ שית על ידי הדרג המדיני. הוא גם סבור, שלולא הפסקת האש היינו יכולים להשמיד את הארמיה השלישית ביומיים ולהביס את כל הצבא המצרי בשבוע ימים.

...ית חולים אוניברסיטאי" ממערב לתעלת סואץ

..."חולים אוניברסיטאי" — ...א מתנוסס בפתח בית־החולים ...ל צה"ל בגדה המערבית של ...סואץ. בו נערך בימים אלה ...ינוס של כל רופאי האר־ ...השתתפות סטודנטים לרפוא־ ...ים המשרתים שם.

...ה שהשרה אמש בצל צה"ל ...כי בבית חולים זה, שהוקם ...חיל הרפואה וצויד בציוד ...חדיש ביותר, פועל צוות ...אים בכירים. צוות זה עוסק ...כתיקבם בהוראה הרפואה ו־ ...רופאים עוזרים. סטודנטים ...למודיהם האחרונות הב־ ...בצה"ל כחובשים.

...ת מנהל בית החולים, נערך ...כינוס השבועי, לשם "הצגה ...". כינוס זה הוא דבר שב־ ...בבתי־הספר לרפואה, אולם ...לי ספק יוצא־דופן בגדה הד־ ...ת של התעלה. "בימי הרגי־ ...חסית חשבנו להיותר ללבן ...בהן נתקלנו במהלך המל־ ...להעמיק את הידע ברפואה הצבאית לכל הרופאים" — אמר מנהל בית החולים. הוא מסר, כי בימי המלחמה ולאחריה ניתחו הס־ טודנטים, והן חובשים, וניתנו להם סמינריונים קצרים על־ידי רופאים מומחים, כל רופא בשטח שלו. עתה הוחלט להרחיב את הקניה ולהע־ מיקה.

המשתתפים בכינוס הרפואי מחלי־ פים מידע רפואי וצורות טיפול בצורות השונות, והואיל והיתה שו־ ני מסויים בין גיזרה לגיזרה. כל־ בים נושאים ברפואה צבאית שהו־ רת, כמו שימוש בתרופות אנטי־ ביוטיות למיניהן, טיפול בסוגי־ ציוד מסויימים, ועוד.

נוסף לכך מהווה הכינוס מעין "הרדי למסגרת קצת־אורחית ו־ מיפגש־חברים, ציין מנהל בית־ החולים. (ע)

ארבעה שרים חדשים, מלל־ שר פנים, הצטרפו אתמול לממ־ שלה של אנדרוצופולוס ביוון.

עלה מספר השכירים בבנייה ובעבודות ציבוריות

מספר השכירים הישרא־ לים ושאינם ישראלים, בי בנייה ובעבודות ציבוריות הגיע ב־27.11.73 ל־60 אחוז מהרמה שלפני המלחמה — מסר דובר הלשכה המרכ־ זית לסטטיסטיקה.

לפני כן, באותו חודש, חלה עלייה מתמדת בהעסקת עובדים אלה: ב־23.10.73 הגיע מספרם ל־ 30 אחוז בהשוואה למצב שלפני המלחמה; ב־30.10.73 ל־36 אחוז; ב־13.11.73 ל־45 אחוז וב־20.11.73 ל־54 אחוז.

מספר השכירים הישראלים, ש־ הועסקו בענף, הגיע ב־27.11.73 ל־68 אחוז מהרמה שלפני המלח־ מה (לעומת 38 אחוז ב־23.10.73), ואילו מספר השכירים מהשטחים המוחזקים הגיע ל־35 אחוז בלבד (לעומת כ־5 אחוזים ב־23.10.73).

עם זאת יצויין, כי בחודש הא־ חרון גדל פי ארבעה מספר השכ־ ירים מן השטחים המוחזקים. הם היוו ב־27.11.73 כ־13 אחוז מכלל המועסקים השכירים בענף, לעומת כ־4 אחוזים ב־23.10.73 ו־23 אחוז לפני המלחמה (סוף ספטמבר).

מנתוני הסקר מתברר עוד, כי רמת התעסוקה ב־27.11.73 המשי־ כה להיות גבוהה יותר אצל הקבל־ נים הגדולים, המעסיקים 75 שכי־ רים ויותר (65 אחוז בהשוואה לפ־ ני המלחמה), מאשר אצל הקבל־ נים הבינוניים והקטנים (50 אחוז).

23,100 תיירים

בחודש נובמבר השנה הגיעו ל־ ארץ 23,100 תיירים, לעומת 37,300 אשתקד. הסטטיסטיקה השבועית של התיירות מראה שיפור הדרגתי של התיירות בדרך האויר מאז ה־ מלחמה.

מינואר עד סוף חודש נובמבר 1973 הגיעו לארץ 620,800 תיי־ רים ובתקופה המקבילה אשתקד הגיעו לארץ 683,100 תיירים, ירי־ דה יחסית של 9 אחוזים.

מבין 23,100 התיירים שהגיעו בחודש נובמבר השנה באו 20,600 דרך האויר, 2,100 דרך הים מהם 1,600 מבקרים באניות סיור, ו־ 400 דרך היבשה, מהם 200 דרך גשר אלנבי.

בחודש נובמבר 1973 יצאו את הארץ 11,800 תושבים וחזרו 9,100 לעומת 9,200 שיצאו את הארץ ו־ 23,100 תושבים שחזרו בחודש אוקטובר 1973.

אשתקד יצאו בחודש נובמבר את הארץ 11,000 תושבים וחזרו 10,300.

נידרפר: יבוצע דירוג בגביית המיסים

הממונה על הכנסות המדינה מ. נידרפר, אמר אמש בתכנית "היום הזה" ברדיו, כי נשקלת עתה הט־ לת מס ריווחי יתר על חברות ומפעלים הנהנים מגיאות עקב מצב החירום, כפי שהיה נהוג ב־ מדינות שונות בעתות מלחמה.

עם זאת אמר, כי מס כזה עלול לעורר אצלנו בעיות שונות. הוא סיפר, כי החל ממחצית דצמבר יבוצע דירוג בגביית המיסים. על־ פיו הנהנים בגיאות עקב מצב החירום והמלחמה ישלמו כמקדמות 7.5 אחוז מסך כל המחזור של־ הם מיד עם קבלת הסכומים המגי־ עים להם ממשרד הבטחון. בדרך כלל נעשה התשלום רק אחרי תום שנת המס.

במפעלים וענפים המצויים בשפל, יוכלו לפנות לפקיד השומה אשר עליו להתחשב במצבם ולהקטין את המיקדמות המשולמות בהתאם למצבם. (ע)

ה"מאפיה" מוכרת בנזין "שחור"

ניו־יורק, (יהפ"ע). — ארגון ה"מאפיה" בראשות קארלו גמבינו החל באספקה תקינה של בנזין "שחור" ל־ תחנות הדלק של ניו־יורק — מסר השבועון "טיים". הדלק החדש זכה לכינוי "גאמבי־ נולי".

השבועון מציין, כי אנשי ה"מאפיה" גונבים דלק ומוכ־ רים אותו במחיר גבוה ב־3 סנט לגלון מן המחיר הרשמי.

מדענים מצפים לתוצאות מרשימות ממסע "פיוניר 10"

מאונטן וויו, (ע"י יופ"י). — מדענים מצפים לתוצאות מרשימות, בעקבות המסע של החללית האמריקאית "פיוניר 10", שעברה אתמול ליד כוכב הלכת צדק.

המדענים מצביעים על העובדה, שהאסטרונומיה המודרנית החלה למעשה בשנת 1610, כאשר גא־ לילאו השקיף מבעד לטלסקופ שלו והבחין בארבעה מן הירחים של צדק. "עתה כבר הגענו לכוכב הלכת" הוסיפו.

הם ציינו שכוכב לכת זה, המ־ כוסה עננים הוא הנפתח להתקד־ מות נוספת בחקר החלל, מאחר שכנגד ... המשיכה המיוחד במינו שלו.

עם זאת הביעו המדענים חשש, פן תיפגע החללית שהגיעה אמש למרחק 130,000 ק"מ מצדק, מק־ רינת השדה המגנטי של כוכב ה־ לכת. לפי אומדנים חזקה קרינה זו פי מיליון מקרינה של כדור הארץ.

"פיוניר 10" משגר תמונות צב־ עוניות מכוכב הלכת, אותן הוא קולט בעזרת העין הטלסקופית שלו, שקוטרה אינטש.

אחת השאלות המעסיקות את ה־ מדענים היא — האם מקור השדה המגנטי של צדק, שהשפעתו ניכרת עד למרחק 12.8 מיליון ק"מ, נמצא בקרבת פני כדור הלכת או במרכזו. שאלה אחרת, המעוררת ענין היא — האם קיימים על פני צדק תנ־ אים לחיים ביולוגיים, כפי שטוע־ נים כמה מדענים.

מדענים העלו את ההשערה, כי צדק, האפוף גאזים, הוא בעל הרכב כימי דומה לזה שהיה לכדור הארץ לפני ארבעה מיליארד שנים, כאשר החלו חיים להתפתח על אדמתנו.

ג'יאו קויפר, המרצה בסוכנות החלל האמריקאית, קית קבנבלדו, אמר, כי ייתכנו חיים על צדק על אף הכמויות העצומות של גאזים מרעילים. הוא מצביע על העובדה, שכמה יצורים חיים המתקיימים על פני כדור הארץ בתנאים דומים.

גם הלחץ האטמוספרי העצום ה־ קיים על פני צדק אינו מונע קיום חיים. ... מים יצורים חיים, על אף הלחץ העצום שבו הם נתונים.

אמין: שום חייל אוגנדי לא נהרג

קאמפאלה, (א.פ.). — נשיא אוגנדה גנראל אידי אמין הרגיע אמש את תושבי ארצו, כי אף חייל אוגנדי, שהתנדב להילחם ל־ צד הערבים במלחמה האחרונה לא נהרג רק טייס אחד שבר את רגלו בתאונת מטוס.

אמין כפר דברים אלה בנאום לכבוד נשיא רואנדה המבקר ב־ קאמפאלה.

חברי ארגון יפאני פרו־ישראלי ערכו מצעד בטוקיו במחאה על עמדת הממשלה בסכסוך המזרח־תיכוני· באחד השלטים נאמר: "הצילו את הגזע הישראלי הגדול". (צילום רדיו של "אסושיאייטד פרס")

עוכבה הפלגת אוניה שנמכרה לחברה זרה

קציני הים: "מכירת האוניות תחסל מקומות פרנסה". צי"ם: "מזכירות האיגוד הסכימה".

מאת סופר "דבר" בחיפה

איגוד קציני ים החליט אתמול לעכב הפלגת האוניה "שרה", שנמכרה לחברה זרה, מנמל אשדוד ובדרך זו למנוע מסירתה לאותה חברה. האוניה עמדה להפליג בחצות לאירופה.

מזכיר האיגוד, רב חובל שמואל צוקר, אמר, שהעיכוב קשור בהח־ לטה הקודמת של האיגוד (ההחלטה פורסמה בשבוע שעבר ב"דבר") למנוע מסירת ארבע האוניות מדגם "אמהות" (כגון "שרה") לרוכשים זרים. ועל ידי סירוב קציני האניות לרדת מהן ואי החלפת הדגל הישר־ אלי בדגל זר. אפילו יהיה הדבר כרוך בהתנגשות בכוח.

ארבע האוניות הן בבעלות "צים", אשר הייבת למסור את "שרה" ו"מרים" לרוכשים זרים במחצית החודש. האניה "מרים" נמצאת ב־ דרכה לארץ.

ע. צוקר טען, שהאניה תעוכב עד שהגורמים הציבוריים יתערבו בנושא "חיסול הצי על ידי הנהלת "צים" המנצלת את מצב המלחמה לזירוז מטרה זו בהנחה שהאיגוד לא יגיב. האיגוד הבליג בנושאים שונים. אולם מכירת אניות ישרא־ ליות פירושה חיסול מקומות פרנ־ סה ואין מנוס מתגובה".

ההסתדרות לא הגיבה עד כה

כן נמסר, שההודעה על עיכוב האניה נשלחה בדואר להנהלת "צים" ולהסתדרות. האיגוד התריע על המצב בשבועיים האחרונים אצל ההסתדרות, והואיל ולא קיבל תשובה למכתביו הוא רואה בכך הסכמה בשתיקה לצעדיו.

בתשובה לשאלת סופר "דבר" טען רב חובל ש. צוקר, שהנהלת "צים" מכרה מראשית 1972 16 אניות ישראליות, כולל ארבע הא־ ניות מדגם "אמהות". במקום אותן הספינות רכשה החברה ארבע אנ־ יות בדגל אנגלי, שתי אניות בדגל גרמני, שלוש בדגל ליברי ורק ארבע אניות בדגל ישראלי. הוא הכחיש טענת דובר החברה, שקצי־ נים ישראלים יכולים לעבוד באניות "צים" שבדגל אנגלי. בהסבירו, שעל פי החוק האנגלי חייב הפיקוד באניות המניפות דגל בריטי להיות בידי אזרחים בריטיים.

"צים": אין מנוס מהמכירה

ר"ח ע. צוקר טען עוד, שאסור היה ל"צים" למכור את ארבע הא־ ניות בלי דיון על הנושא עם האיגוד, ככתוב בהסכם שנחתם בין הצדדים לפני כמה שנים. לדב־ ריו, סוכם גם לפני כמה שבועות בפגישה עם ירוחם מ"ל, שמכירת אניות ישראליות צריכה להיעשות לאחר הידברות בין הנהלת החברה לבין האיגוד. אשר לטענת דובר החברה, שהמזכירות הקודמת של האיגוד הסכימה למכירת האניות תמורת רכישת שתי אניות גלגוע חדישות, הגיב צוקר: "לא היה הסכם כזה וחברי המזכירות הקו־ דמת מכחישים זאת. אם תציג "צים" מיסמך בעניין זה — נכבד אותו".

דובר החברה אמר, שאין מנוס ממכירת האניות, הואיל והן מיוש־ נות ובלתי רווחיות. הן הוחלפו באניות גלגוע חדישות במסגרת מודרניזציה של צי החברה ושום קצין לא איבד בשל כך מקום פרנ־ סתו. הוא עמד על כך, שהמזכירות הקודמת של האיגוד הסכימה למ־ כירת האניות.

"בעת מסירת הידיעה נודע, שה־ לילה נערכת להירצב פגישה בין נציגי ההסתדרות, הנהלת "צים" ומזכירות איגוד הקצינים בעניין עיכוב האניה.

"טיימס": מנהיגים אפריקנים ינסו לשכנע את הותיקן להחזרת מזרח־ירושלים

ניו־יורק, (עטפ"א). — "ניו יורק טיימס" הודיע אתמול מפי כתבו בבירות, כי במבצע להניע את האפיפיור פאולוס הששי לפעול להחזרת מזרח־ ירושלים לשלטון ערבי, מתכו־ ננים מנהיגים מוסלמיים ונוצ־ ריים אפריקאיים לבקר בותיקן.

העתון מוסר כי נשיא סודאן, גנראל נומיירי, הצהיר בראיון ל־ עתון לבנוני, כי "לאחר שנלחמנו נגד ישראל בתחום הכלכלי ובתחום המדיני, עלינו להילחם גם בתחום הדתי".

נומיירי אמר, כי במסיעתו המ־ תוכננת לותיקן יצטרף אליו קיסר אתיופיה, היילה סילאסי, שהוא נוצרי־קופטי.

ביקורה של משלחת כזו בותיקן נדון בפיסגה של ראשי מדינות ערב באלג'יר בשבוע שעבר.

חוששים מפעולות דיכוי חדשות נגד יהודים בברה"מ

פגישה בין יעקב שטיין, נשיא מועדון הנשיאים מארה"ב, ופעי־ לי עליה שהגיעו לפני זמן לא רב מברה"מ נערכה השבוע בירושלים.

בפגישה העלו הפעילים את חש־ שותיהם בפני שטיין, כי שלטונות ברה"מ נוקטים שיטות חדשות לדי־ כוי פעולה. כפי שזוכה במשפטו של אלכסנדר פלדמן, ובחקירות ה־ נערכות נגד אחרים, בהאשמות דמ־ יוניות על רקע פלילי.

המשתתפים הביעו דאגה מיוחדת לפעילים שבמוסקוה, ביניהם דינה ביילין, ... גלפרין ואידה נודל הנחקרות עתה, כשקיימת אפשרות שיערך נגדן משפט ראוה.

יעקב שטיין הבטיח את המשך ההתחייבותה של יהדות ארה"ב למען עליה חפשית בהתאם לתיקון ג'קסון בהסכם הסחר בריה"מ—ארה"ב. הוא הצהיר, כי ברמה הממשלתית הג־ בוהה ביותר בארה"ב נמסרים דוו־ חים על המשפטים הנערכים כעת בברה"מ, ואלה הנמצאים בתהליך הכנה נגד יהודים המבקשים רשות יציאה.

בפגישה שהתקיימה בירושלים ואורגנה ע"י המועצה למען יהודי ברה"מ, נכחו מלבד שטיין גם ד"ר דן רוגינסקי, ד"ר ברוך איינ־ בינדר, פרופ' ולאדימיר באום, ד"ר ויקטור מגדלצוויג, וכמו כן מזכ"ל המועצה למען יהודי ברית המועצות דוד פרייטל.

דורש שיתוף ועדת חו"ב בהכנת ועידת ז'נווה

סגן שר־החינוך וחבר ועדת ה־ חוץ והבטחון זבולון המר, דורש שלקראת שיחות השלום בז'נווה יינתנו לועדת־החוץ והבטחון של הכנסת כלים שבהם תוכל להכין באורח עצמאי את האלטרנטיבות השונות של יוזמת ישראל.

בפגישה מצומצמת במפד"ל טען המר, שועדת החוץ והבטחון לא תוכל לייצג את הכנסת כראוי, אם תקבל לידיעתה יותר מוגמר של תכניות השלום והגבולות. הוא הו־ סיף, כי הועדה לא תוכל לדחות בנקין כפיה, אם לא יועמדו לרשו־ תה מומחים צבאיים, משפטיים ו־ כורונים, שבעזרתם אפשר יהיה להכין, או לבדוק, את האלטרנטי־ בות וליזום מהלכים מדיניים.

כל הכבוד לממשלה, אמר, ש־ הקימה צוותים ליזמת השלום ו־ הבטחון של ישראל, אך פיקוחה של הכנסת, המייצגת את העם, לא יהיה ראוי לשמו, אם לא יתאפשר לנציגי העם להשתתף בגיבוש ה־ תכניות השונות בראשיתן ולהתעמק בהן תוך איזון ובקרה בעזרת יוע־ צים, במקביל לצוותות המומחים של הממשלה.

ספקות באוצר אם ניתן להפעיל מס־יתר על רווחי מלחמה

מאת סופרו הכלכלי של "דבר"

בבדיקות שנעשו באוצר בדבר הטלת מס יתר על רווחי מלחמה, התברר, כי הפעלת מס זה כרוכה בבעי־ יות מינהליות וארגוניות רבות עד כדי כך, שהובעו ספקות אם ניתן לגבות מס זה; אולם באוצר מוסיפים לבדוק באורח יסודי נושא זה ואת הדרכים המעשיות למניעת רווחי מלחמה.

הרעיון המקורי של מס־יתר על רווחי מלחמה היה, לנהוג כפי שנעשו בבריטניה בתקופת מלחמת העולם השניה — להטיל מס של 20 אחוז על רווחים שנתיים העו־ לים על סכום מסויים. עתה הת־ ברר, שקשה להפעיל מס זה וכי גם במדינות אחרות שעשו כן נת־ קלו בבעיות רבות והדבר נכשל. אנשי האוצר מוכיחים, שמס זה מורכב למדי ולא קל לחשבו. לא ניתן יהיה להבחין אם הריווח גדל בגלל יעילות והגדלת השק־ עות, או תוצאה ישירה מהזמנות הנובעות ממצב המלחמה. הובעו גם חששות, שהטלת מס היותר תעודד העלמה של הכנסות לאחר ששיעור המס המקסימאלי, יחד עם מילווה המלחמה, מגיע עתה ל־82 אחוז. גם מס החברות בארץ הוא גבוה ומגיע עתה, עם המילוות, ל־70 אחוז מהריווח, גבוה בהרבה מהמס הקיים בארצות מערביות אחרות.

לדעת אנשי האוצר, עדיף לפ־ עול לגביית מס אמת על ידי העמקת הגביה והרחבת מסגרת ה־ חיוב לניכוי במקור מתשלומים הנעשים על ידי משרד הבטחון, משרדי הממשלה האחרים וכצ"ק, לקבלנים וספקים מלל קבלני משנה. השבוע כבר הורחב מעגל הניכוי במקור של 7.5 אחוזים על ענפי המתכת, האלקטרוניקה, כלי האוכלה, הטקסטיל וההלבשה.

מנתחים יפאניים השתילו עצמות מלאכותיות

טוקיו, (ע"י). — קבוצה של מנתחים אורטופדיים יפא־ ניים מסרה אמש, כי הצליחה — בפעם הראשונה בתולדות הרפואה — לשתול עצמות מ־ לאכותיות במקום עצמות ש־ נפגעו מגידול ממאיר.

הקבוצה, בראשות פרופ' יאס־ סו איטאמי מאוניברסיטת יוי־ קאו, הוציאה את העצמות מ־ רגלו הימנית של חקלאי בן 48, מגובה המפשעה עד לקר־ סול, בשל גידול ממאיר ענק.

בניתוח, שנמשך שלוש שעות, שתלו המנתחים עצמות מלאכו־ תיות עשויות חומר חדש — תערובת של טיטניום והפוליאסי־ לן. דובר בית החולים אמר, כי החולה כבר מסוגל להלך ב־ עזרת מקל. החולה עצמו אמר, כי התחושה ברגלו הימנית היא נורמלית, ואין לו תחושה של גוף זר ברגלו.

הוויטקונג העלה באש 40% מהדלק של סייגון

סייגון, (ע"ר, יופ"י ורע"ן). — תותחנים קומוניסטיים הפגיזו את מוסכי הנפט העצקים של חברת "של" ליד סייגון וגרמו ל־ שריפה, שבה עלו באש 140 מיליון ליטר דלק ומוצרי דלק.

במתקנים אלה אוחסנו כ־40 אחוז ממלאי הדלק לצריכה אזרחית בד־ רום־וייטנאם.

מיד לאחר ההפגזה הורתה ממ־ שלת סייגון על סגירת כל תחנות הדלק ואסרה על מכירת בנזין.

כבאי סייגון המשיכו גם בש־ עות הלילה להילחם באש שאחזה במיתקנים.

נשק מאיטליה מועבר ללוב

מאת גיורא רדונר, סופר "דבר" באיטליה

רומא, (מיוחד ל"דבר"). — מקורות מהימנים אישרו אתמול ידיעות בעיתונות האיטלקית, כי תחמושת כבדה מתוצרת איטליה מועברת באוניות ללוב מנמל הדיי־ גים אורטונה שבדרום.

ארגזי התחמושת עטופים בניי־ עות פלאסטיק שקופות מוטענים ימים על ידי סוכני חברת "במפ־ רינה".

שלג ראשון ירד אתמול בפא־ ריס.

מתנבאים להפסד של הסוציאליסטים בדנמרק

קופנהאגן, (יופ"י). — מנבאים לתבוסה של הסוציאליס־ טים בבחירות העומדות להערך ה־ יום לבית הנבחרים בדנמרק.

ראש ממשלת דנמרק אנקר יור־ גנסן סייר אתמול בשש ערים במסגרת מאמציו להחזיק בשל־ טון. הסוציאל דמוקראטים שולטים בדנמרק מאז 1971, ולרשותם רוב של קול אחד בבית הנבחרים.

הסקרים מתנבאים להצלחת מפ־ לגתו החדשה של ארהארד יעקבסן, שפרש מהסוציאליסטים, ושל "מפ־ לגת הקידמה" שבראשה עומד פרקליט מיליונר — מוגנס גליס־ טרופ. הוא מטיף לאי תשלום מי־ סים על ידי אזרחי המדינה ומב־ טיח לקצץ את תקציב המדינה בשליש בעזרת ביטול מס ההכנסה, פיטור רוב הפקידים הממשלתיים וביטול צבא. במקום הכוחות הצב־ איים, הוא מציע להתקין טלפון אוטומטי, שישיב לפולשים אליו ב־ רוסית: "אנו נכנעים".

ראש הממשלה - והשגיאה הפאטאלית

בקול ישראל, ביום ו' בכסלו, 1.12.73, אמרה ראש הממשלה הגברת מאיר:

"קרה אסון, הייתה הערכה מוטעית של המידע (על הכנות למלחמה של המצרים והסורים) וצה"ל לא עמד במלוא כוחו לאורך הקווים.

דברים מסויימים קרו החל מן השגיאה הפא־ טאלית בהערכת המידע שקיבלנו".

בפעם הראשונה הודתה גב' מאיר במחדל הנורא של ממשלתה, ובאמת שהוסברה לציבור, על ידי הליכוד, בכנסת ומחוצה לה.

ראש הממשלה לא ציינה מי הם אלה "שטעו בהערכה" והביאו על ישראל את "האסון של השגיאה הפאטאלית".

אך העם יודע:

ממשלת המערך היא הנושאת באחריות למחדלים, אשר הגיעו לשיא טראגי בין ראש השנה ליום הכי־ פורים והביאו לתוצאות, צבאיות ומדיניות, קשות וחמורות.

ממשלה זו אינה ראויה לאימון.

אנו קוראים לכל אזרחי ישראל, ללא הבדל השקפה ומסגרת מפלגתית, לתת לליכוד, סמכות להקים ממשלה חדשה בישראל, ממשלת ליכוד לאומי, אשר תחלץ את האומה מן הסכנות שבפניהן הועמדה ותביא לה בטחון ושלום במולדת.

הליכוד

גח"ל, הרשימה הממלכתית, המרכז החפשי, תנועת העבודה למען ארץ ישראל השלמה

Tri-Wall Pallets

טרי-וול מישטחים בע"מ

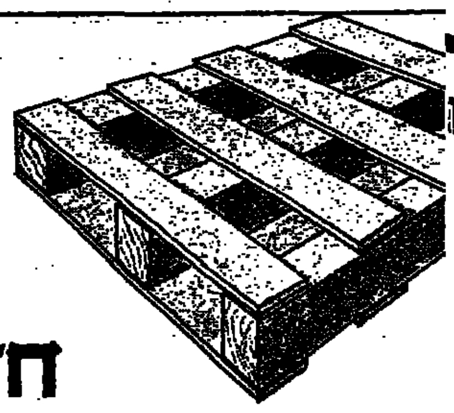

חזרנו לפעילות מלאה!

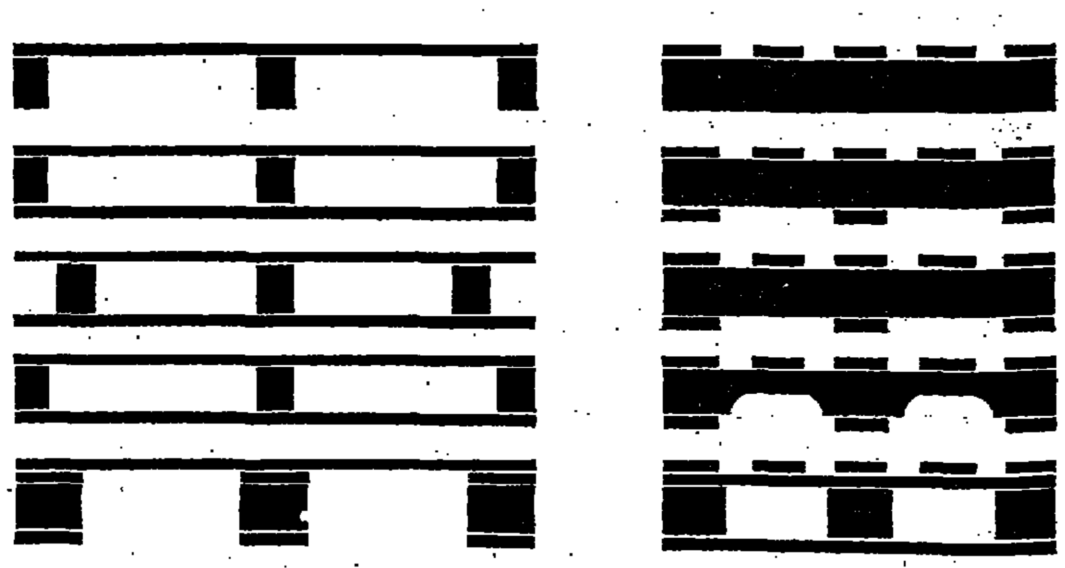

מהנדסי האריזה שלנו לרשותך

Tri-Wall

מיבלי טרי-וול (ישראל) בע"מ

רחוב ה' באייר 54 ת.ד. 21044 תל-אביב, טלפון 455126

הכל ספורט

„מודיעין אזרחי" יחקור בשמועות על מתן פרמיות

בעקבות השמועות על תשלום פרמיות לשחקני קבוצות כדור־רגל בליגה הלאומית עבור נצחונות, החליטה ההתאחדות לכדורגל לפנות ל„מודיעין אזרחי" ולבקשה לחקור שמועות אלו.

החלטה לחקור שמועות אלו נתקבלה לאור העובדה, כי קיים איסור על מתן פרמיות על פי תקנון התשלומים החדש. בהקשר לכך הוחלט גם, כי מבקר ההתאחדות יבדוק את חשבונות הקבוצות כדי להיווכח אם אין הקבוצות עוברות על תקנון התשלומים.

הוחלט גם לבדוק באמצעות „מודיעין אזרחי" את התלונות שהתקבלו באחרונה בהתאחדות, לפיהן מוכרות קבוצות כרטיסי הזמנה לשחקנים.

המזכירות החליטה אתמול להלוות מקופת קרן החקבים סכום של 320,000 ל"י כדי לסייע לקבוצות הליגה הלאומית וליגה ב' מצוקתן הכספית. הכסף יועבר למרכזים והם יחלקו אותו כנראה לפי המפתח הבא: 10,000 ל"י לקבוצה מהליגה הלאומית ו־5,000 ל"י לליגה א'.

ההלוואה תהיה בריבית של 11 אחוז וההתאחדות תסבסד לקבוצ 4 אחוזים מהריבית. הסכום הכולל של ההלוואה יהיה 400,000 ל"י, לאחר שההתאחדות החליטה לקחת להפעלה 80,000 ל"י בגלל העובדה שקופתה נשארה ריקה.

● נבחרת הנוער תקיים היום בחולון משחק אימון נגד קבוצת מכבי המקומית. מחר תקיים הנבחרת הבוגרת משחק אימון נגד הפועל תל־אביב באיצטדיון בלומפילד ביפו.

● קבוצות הכדורגל של הפועל פתח־תקוה והכח רמת־גן יהיו הראשונות העונה, מקרב הליגה הלאומית, שיופיעו ביום חמישי בפני ועדת המשמעת של ההתאחדות.

● קורנליה אנדר השחיינית המזרח־גרמנית וג'קי סטיוארט נהג המירוצים הסקוטי זכו בתואר ספורטאי השנה. השניים נבחרו ע"י עורכי הספורט בעתוני אירופה.

קרית־שמונה: לא הופענו בשבת בגלל הרכב חסר

ראשי קבוצת הפועל קרית־שמונה הסבירו אתמול את הסיבה של אי־הופעת קבוצתם למשחק הליגה בשבת נגד מכבי הרצליה, שנועד להערך באשקלון, בכך שחלק ניכר משחקני קבוצתם מגוייסים.

הדוברים קבלו נגד ההתאחדות לכדורגל על אשר קבעה את מיקומו של המשחק באשקלון והרחיקה בכך את המשחק יותר מקרית שמונה למרות שהעומס הוטל על הקבוצה הירייבה.

מזכיר הפועל קרית־שמונה תבע מן ההתאחדות משחק חוזר בתנאים שהקבוצה תוכל לעמוד בהם.

בינתיים הוזמנה הקבוצה הצפונית להופיע ביום חמישי בפני ועדת המשמעת של ההתאחדות. קרית־שמונה תואשם באי־הופעה.

● נבחרת הכדורגל של רומניה, שהוזמנה לסדרת משחקים בארץ בחודש ינואר נגד נבחרת ישראל, השיבה בשלילה, בטענה, כי לוח המשחקים שלה מלא.

● נבחרת הכדורסל של איראן זקפה לזכותה נצחון ראשון באליפות אסיה במאנילה, כשגברה ביום השלישי לתחרויות על נבחרת תאילנד 64:83 (31:35).

פאריס ושטרסבורג שוב נוצחו בליגה הצרפתית

קבוצות הכדורגל הצרפתיות פ. ק. פאריס ושטרסבורג, קבוצותיהם של מוטלה שפיגלר וגיורא שפיגל נחלו הפסדים נוספים במסגרת משחקי הליגה הצרפתית.

במשחקים ביתיים במחזור ה־17 נוצחה פאריס ע"י אולימפיק מארסיי 2:1 ואילו שטרסבורג נוצחה בביתה על ידי ליון בתוצאה זהה.

בעקבות ההפסד ירדה פאריס מן המקום ה־15 למקום ה־17, בעוד שטרסבורג נשארה במקום ה־19 והלפני אחרון כשרק קבוצת סדאן, שנוצחה ע"י בורדו 2:1, נמצאת אחריה.

יתר התוצאות: סנט־אטיין — לנס 1:2; ניס — נים 0:0; אנז'ה — טרואה 1:6; ריימס — באסטיה 0:1; נאנט — סושו 1:2.

בליגה התורכית — במחזור ה־11 כפתת בולוספור תיקו 1:1 עם באשיקטאש ותיקו דומה הושג בין אדנספור ופרנבהצ'ה. תוצאות נוספות: גאלטסראי — קייסריספור 0:1; גוזטפה — סמסונספור 0:3.

בליגה הפורטוגלית — במחזור ה־11 ניצחה האלופה בנפיקה את מחזיקת הגביע ספורטינג ליסבון 0:2; תוצאות נוספות: ק. פ — שטובאל 1:2.

● הנהלת איגוד הכדורסל החליטה אתמול לפתוח ב־15 בחודש את משחקי הגביע, בהם יטלו חלק קבוצות הליגה הלאומית וליגה הארצית. עד כה הודיעו 20 קבוצות על השתתפותן במשחקים.

ג'ון ניוקומב (מימין) נראה קופץ מעל לרשת בדרכו ללחוץ את ידו של האמריקאי סטן סמית (משמאל), לאחר שניצח אותו בתוצאה 1:6, 6:3, 3:6, 6:3, 4:6 בתחרות הגמר בגביע דייויס בטניס.

גביע דייויס חזר לאוסטרליה

ניוקומב ולייבר ניצחו את ארה"ב 0:5

מניפאי אוסטרליה השלימו נצחונם המופתי על מניפאי ארה"ב, בגמר גביע דייויס, בשיעור 0:5, כשזכו גם במשחקי היחידים האחרונים.

ג'ון ניוקומב גבר בנקל על טום גורמאן תוך 71 דקות — 2:6, 1:6, 3:6 ורוד לייבר בן ה־35 ניצח את סטן סמית בן ה־26 בארבע מערכות — 6:3, 4:6, 3:6, 2:6.

5300 הצופים חזו במאבק עיקש בין לייבר וסמית, כשידו של האוסטרלי היתה על העליונה, בי הפגינו משחק שובה־עין, מה עוד שמכות ההגשה של סמית לא היו הפעם יעילות כתמיד.

הקרבות ביום הראשון נמשכו יחד שש שעות ו־21 דקות. לייבר נאבק שלוש שעות ו־20 דקות עם גורמאן, ואילו ניוקומב התמודד עם סמית ב־19 דקות פחות.

היה זה הנצחון האוסטרלי הראשון מאז 1967. ארה"ב החזיקה בגביע חמש שנים רצופות מאז 1968, שנה שניצחה את אוסטרליה באדלייד 1:4.

שובם של המניפאים המקצוענים להרכב הביא הנצחון המהיר לאוסטרליה, ה־23 בספר, לעומת 24 זכיות של ארה"ב, 9 של בריטניה ו־6 של צרפת. כל זאת מאז 1900.

● קבוצת הכדורעף הבלגית קארבלס טורוס זקפה לזכותה נצחון מרשים, במשחק הראשון בגביע אירופה לקבוצות אלופות, כשגברה על סטיאווה בוקארשט 0:3 (6:15, 13:15, 7:15).

פסחובה אלופת סקוטלנד בטניס

אלופת הטניס הישראלית, פאולינה פסחובה, זקפה לזכותה נצחון מרשים במסגרת טורניר „גביע דיואר". כשנטלה את תואר אליפות סקוטלנד המתנוה בעיר לארגס שבאיזור איירשייר.

היא ניצחה במשחק הגמר את האלופה הבין־לאומית של סקוטלנד, מארגורי לאב אלדרסלי — 1:6, 3:6.

היתה זו הפעם הראשונה, שטניסאית זרה זכתה בטורניר הבין־לאומי באיזור זה.

למר **שמואיל פוטיק**
מנהל אגף הפיתוח של חברת עמידר

להולדת הנכד
מיטב הברכות ואיחולים לבביים

צבי איצקוביץ
ראש עיריית לוד

נמשך זרם הברכות לי. משל להיבחרו

עשרות מברקי ברכה ואיחולים, מכתבי הערכה והוקרה ממשיכים להתקבל בלשכת מזכ"ל ההסתדרות עם היבחרו של ירוחם משל כמזכירה הכללי של ההסתדרות בפועל.

המברכים המאחלים למשל הצלחה בתפקידו כמזכ"ל ההסתדרות בפועל הם רבים ממגוון ציבורים רבים מרחבי הארץ, מועצות פועלים, מזכירויות ההסתדרויות הארציות, ראשי מפלגות, אישי מדינה וציבור, חברי ההיסטדרות ומגויסים בחזיתות.

מברקים ומכתבים נתקבלו בין היתר ממזכירות פועלי הנמל בחיפה, מנהל שירות התעסוקה דב כוכבי, ועדי ארגוני העובדים בעיריות ירושלים, תל אביב, חיפה, מזכירות איחוד הקבוצות והקיבוצים בברכה מפלגת „העבודה", הסתדרות עובדי המדינה, הסתדרות פועלי הבנין, הסתדרות הפועלים החקלאיים השכירים, איגוד העובדים הסוציאליים, מזכירות האיגוד הארצי של עובדי קופת חולים, מזכירות הפועלים באשדוד, לוד, רמת השרון, המעלות, הנהלת המחלקה הערבית בוועה"פ, מנכ"ל בנק הפועלים המרכזי י. לוינסון, הנהלת קרן הגימלאות המרכזית, ודאק אמיר יו"ר מועצת עובדי ים המלח ועוד עשרות ברכות.

מיליון דולר נתרמו להקמת מרכז ספורט ביטבתה

מיליון דולר נתרמו בארוחת חגיגית שנערכה בטורונטו, קנדה, בהשתתפותם של תורמים יהודים לכבוד ג'ון בסט, נוצרי וידיד ישראל. הסכום שנתרם לקרן הקיימת הועמד לסימון מפעל הכשרת קרקע והקמת מרכז ספורט על שם ג'ון בסט ביטבתה שבערבה.

בטקס חנוכת מרכז הספורט, המכיל בריכת שחיה, מגרשי טניס ומתקני ספורט אחרים, השתתפו שגריר קנדה ביקדאל. 100 מכבים יהודים ממדינות המרכז בשקרב לשבתה. הדברים נשאו: ד"ר חיים ויילר מטעם הקק"ל, מורי קופלה, שניהל את ה„נגב דינר" בטורונטו והג'ון בסט שהודה לדברי המברכים.

עם התנהלותה של יטבתה בראשית שנות ה־50 ביצעה הקק"ל את הכנת התשתית הקרקעית להקמת המשבה, ביצעה פעולות ניקוז להסיטת מי השטפונות המתפרצות וגריפת שטחים מצובדים והכשירה אלפי דונמים קרקע שעליהם ניטעו תמרים, גפנים וגן ירקות.

23,000 תיירים באו בנובמבר

[illegible] תקופה

במשך חודש נובמבר באו לישראל 23,000 תיירים לעומת 37,000 תיירים בחודש המקביל אשתקד. עם זאת מניחים, כי בחודש דצמבר, לקראת חג המולד, יגדל מספרם.

מתחילת השנה באו לישראל 621,000 תיירים לעומת 683,000 בתקופה המקבילה בשנת 1972 — ירידה ב־9 אחוזים בלבד.

הנהלת המטוויה „חולה־סלי־לאס" בקרית שמונה החליטה לרכוש אגרות מלווה מלחמה מרצון בחצי מיליון ל"י.

בר־לב הסכים לעמוד בראש הועדה לתכנון המשק לשנת 1974

מאת סופרו הכלכלי של „דבר"

שר המסחר והתעשיה ח. בר־לב, חזר אתמול בו מסירובו לעמוד בראש הוועדה לתיכנון המשק לשנת 1974, של המועצה הכלכלית המייעצת.

הוועדה תתכנס לישיבתה הראשונה ביום ה' השבוע. חבריה יהיו: שר האוצר פנחס ספיר, שר החקלאות חיים גבתי, מנכ"ל בנק ישראל ד"ר אליעזר שפר, מנכ"ל משרד הבטחון יצחק עירוני, נשיא התאחדות התעשיינים מארק מוסי־ביץ, המשנה למזכיר חברת העובדים אהוד שילה, יו"ר המחלקה לאיגוד מקצועי אוריאל אברהמוביץ, וסגן יו"ר המחלקה, יהושע ורשביצא ונציג נוסף של ההסתדרות; מנכ"ל בנק לאומי א. יפה, מנכ"ל בנק הפועלים יעקב לוינסון, פרופ' מיכאל ברונו, פרופ' דן פטנקין, מנכ"ל „החברה לישראל" מיכאל צור, היועץ הכלכלי לשר האוצר אפרים דברת, המשנה למנכ"ל משרד המסחר והתעשיה ד"ר משה מנדלבאום, אהרון פרנק מלשכת התיאום ומנכ"ל נשיא מרכז הקבלנים, י. שפרלינג. סוס מונה נציג משרד החקלאות. ירכז את הוועדה המשנה לממונה על הכנסות המדינה, ד"ר בן־ציון צוקרמן.

יעקובי: יציאת ליילנד לא צמצמה ייצור המשאיות

מאת סופרו הכלכלי של „דבר"

הטענה כאילו השינוי במבנה תעשיית מפעל הרכב השפיע לרעה על היקף הייצור המקומי של המשאיות אינה נכונה. ההיפך הוא הנכון — אמר אמש סגן שר התחבורה ח"כ גד יעקבי, בתשובה לשאלת כותב „דבר" לגבי ההשלכות של יציאת „ליילנד" על תעשיית הרכב המקומית.

יעקבי ציין, שהביקוש של המשק הישראלי למשאיות דיזל מסתכם ב־1,200 לשנה. מתוך כמות זו, סיפקה בשעתו „ליילנד" כ־50 אחוז, ואילו היתרה יובאה מחו"ל. עקב מדיניות הליברליזציה, עליה החליטה ועדת הרכב הבינמשרדית ב־1971, החליטו שתי חברות נוספות „פורד" ו„מאק" להרכיב משאיות בישראל. כיום מגיע כושר הייצור באשדוד בלבד ל־80 משאיות „מאק" ו„ליילנד" לחודש, לעומת 50 משאיות „ליילנד" בתקופה שקדמה לליברליזציה. המפעל בנצרת הגיע לכושר ייצור של 50 משאיות „פורד" לחודש. לעומת 600 משאיות שהורכבו בארץ בתקופת „ליילנד", מגיע עתה כושר הייצור המקומי ל־1,500 בשנה בשני המפעלים.

התאוששות במכירות של „המשביר לצרכן"

מאת סופרו הכלכלי של „דבר"

התאוששות היתה בחודש נובמבר במכירות רשת חנויות הכלבו של „המשביר לצרכן" והן הסתכמו בכ־11.75 מיליון ל"י, היינו ב־57 אחוז יותר מאשר בנובמבר אשתקד. ב־11 החודשים הראשונים של השנה הסתכמו המכירות בכ־94.5 מיליון ל"י, לעומת 68 מיליון ל"י בתקופה המקבילה אשתקד — מסר אתמול מנכ"ל „המשביר לצרכן" רפאל מריבוב.

הגידול במכירות חנויות הכלבו נע בין 45 עד ל־77 אחוז. המכירות של חנות הכל בו ברחוב אלנבי בת"א הסתכמו ב־3.85 מיליון ל"י.

מריבוב ציין, שהתאוששות במכירות החלה בסוף אוקטובר עם הפסקת האש. עיקר תנופת הקניות היא במחלקות הלבשה לגברים, נשים וילדים, הנעלה, שמיכות ורהיטים עצמיים. במחלקות האחרות יש ירידה בהיקף הכספות.

בנתחו את הגידול בפדיון בשיעור 57 אחוז בשנה זו, הסביר מריבוב, ש־18—20 אחוז ביטאים עליות המחירים. ההתייקרויות נמשכות גם בשבועות האחרונים ומקיפות מספר רב של מוצרים.

מקלף יתמנה מנכ"ל „כימיקלים לישראל"

מאת סופרו הכלכלי של „דבר"

מרדכי מקלף עומד להתמנות כמנכ"ל „כימיקלים לישראל", במקומו של יעקב בר־יהודה ז"ל. מגעים על מינוי זה מתנהלים ונראה כי יסוכם בחיוב. מקלף יכנס לתפקידו החדש ב־15 לחודש זה.

כפי שנודע, הציג מקלף שורה של תנאים לקבלת המינוי ועליהם מתנהלים עתה דיונים. בחוגים ממשלתיים הביעו תקוה שמקלף ישוב מהדרישות שהעלה ביחס לסמכויותיו. מרדכי מקלף כיהן בשנים האחרונות כמנכ"ל המועצה לשיווק פרי־הדר אך התפטר בעקבות חילוקי דעות. לפני כן ניהל בהצלחה את „מפעלי ים המלח".

חברת „כימיקלים לישראל" מקיפה את „מפעלי ים המלח", „תשלובת ערד", „מכרות תמנע", „כימיקלים ופוספטים" וכו'.

נתגלתה גוויה נוספת מטבועי ספינה „אנט"

גוויה נוספת, כנראה של אחד מהאנשים שהיו על סיפון הספינה הקפריסאית „אנט" שטבעה לפני שבת הצי בנמל אשדוד — נתגלתה ביום ראשון בערב.

הגוויה נתגלתה על ידי צוות אניית משא, אשר ראה אותה צפה על המים במרחק 4 מילין מאשדוד. מהאניה נמסרה הודעה אלחוטית לנמל, ומכאן הועברה לספינת בנוע של קו צינור הנפט אילת־אשקלון, שהיתה בקרבת מקום. צוות הסירה משה את הגוויה והיא הועברה למכון הפתולוגי לזיהוי.

עם מציאת הגוויה נעדרים עדיין 8 מאנשי הצוות ואנשי התחזוקה הישראלים שהיו על הספינה. (ע)

ישופצו בתי פולחן בכפרים דרוזיים שנכבשו בגולן

מאת יואל דר, סופר „דבר"

משרד הדתות ועלמנות צה"ל ישפצו את בתי־הפולחן בכפרים הדרוזיים חדר וחרפה ברמת הגולן, שנכבשו במלחמת יום־הכיפורים. שני בתי־הפולחן (חילוה בפי הדרוזים) נפגעו בקרבות. לאחר שהסורים הציבו בקרבתם ארטילריה שהפגיזה את כוחותינו, ובמהלך חילופי־האש נפגע בית־הפולחן. בעבודת השיפוץ יועסקו תושבים מקומיים, שיקבלו את משכורתם מקופת המדינה.

תלמידי בית הספר היסודי בבני אות־ים בעמק חפר תרמו כ־5000 לירות מדמי כיס למאמץ המלחמתי.

הימן שמיר — היום למנוחות

הימן שמיר, אחד המצטיינים הבולטים בתעשיית המכונות ומהלוצי־המייסדים של חיל האוויר והתעשיה האווירית — מת באופן פתאומי במשרדו בת"א. בן 53 היה במותו.

הלווייתו תצא היום בשעה 12 מבית ההלוויות העירוני ברחוב ... ותפנה לבית העלמין בקריית שאול.

*

בראשית שנות המדינה כיהן שמיר כסגן מפקד חיל־האוויר, בעת שבראשו עמד מפקדו הראשון, אהרון רמז. לאחר פרישתו מחיל האוויר השתתף בייסודה של התעשיה האווירית. בשנים האחרונות כיהן כמנכ"ל קבוצת החברות „ממ"י" ו„תעשיית אבירי תעופה". חברת „ממ"י" נוסדה בשנת 1964 והיא עוסקת בייבוא מערכות מתוחכמות למטוסים. חברת „אבירי תעופה" נוסדה אחרי מלחמת ששת הימים, בעקבות הפעלת האמברגו הצרפתי, כדי לספק בייצור מקומי את אביזרי המטוסים הדרושים.

הוא השאיר אשה, 3 בנות ונכדים.

המחזור באג"ח — 6.3 מיליון ל"י

המחזור בשוק המניות ירד לרמה של 670 אלף ל"י. השערים אף שעדיין ניכרו בהם ירידות, נראו אתמול יציבים למדי. עם זאת לא נראו קונים באופק והמוציאים המקריים שהופיעו נקלטו הן על ידי הבנקים והן על ידי מספר סוחרים. בלט שוב השינוי במגמת המסחר בענף אגרות החוב הצמודות להמרה ושערי אותם ניירות הנסחרים בימים אלה במחירים נמוכים כ־80 אחוז. אלה מניבים לרוב תשואה שוטפת של בעל ל־9 אחוזים כשהתשואה לפדיון נעה סביב 12—13 אחוז (נטו).

עד גם אתמול. בקבוצות הראשוניות בשוק אגרות החוב היה המחזור נוח של אגרות הברירה (בין קליים לבינ קפיט) נרשמו נסיגות לאחר העליות של 4—6 נק' שלושה סדרות בצלות פדיון סופי החל מ־אמצע 1977, מילוות הקליטה וחלק מן הסדרות של בטחון 68—69 הוסיפו לעלות בחצי נקודה. המחזור 6.1 מיליון ל"י.

במחיר הנתיר לא חל שינוי והוא נסחר ב־4.33 ל"י תוך מחזור מצומצם של 20 אלף דולר בלבד. הופיע היצע של 6,300 דולר.

הסתיר סמים בתוך מעיל

אהרון ביטון תושב אילת, בן 23, נעצר אתמול כחשוד בנשיאת סמים מסוכנים. לאחר שהסמים נמצאו בתוך גופו בצורת דוסא, וזאת על סמך צו חיפוש מיוחד שהוצא ע"י שופט.

הסמים, שמשקלם הכולל 100 גרם, ושוויים 700 לירות, היו ארוזים בשלוש שקיות ניילון. (ע)

אנו משתתפים בצער המשפחה
על פטירתו של חברנו היקר באדם
שמחה בר־שלום ז"ל

המשפחות:
אראלי אברהם, בלון מ., בן יהונתן, בירנשטוק ש., גוטליב ר., גרומר א., גלעדי ש., גבעוני א., דיזנובסקי א., וג'ים ש., וילנר י., ולדמן ת.
ויצמן א., כהן י., לב ג., לשץ י., מואס ש., מוס א., מנדלבאום ש., סוכבולסקי ז., פרידה יצחק, צברי ת., רוזנבוים מ., שקדי י., שפירא ז.

תנחומינו הכנים למשפחה על פטירתו של חברנו
שמחה בר־שלום ז"ל
(בינם)
ב"ר פרץ פרידמן
בין ראשוני המייסדים של קרן ביטוח של פועלי הבנין

אגודת פועלי הבנין חולון
קרן ביטוח של פועלי הבנין סניף חולון

ארגון מקבלי גמלאות בישראל
סניף חולון
משתתף בצער המשפחה במות חבר מזכירות הארגון
שמחה בר־שלום ז"ל
מזכירות ארגון הפנסיונרים

בצער רב אנו משתתפים
באבלה של המשפחה במות חברנו
שמחה בר־שלום ז"ל
ארגון הפנסיונרים
של פועלי הבנין בחולון

יחד עם לורן והבנות
עם בני המשפחה
ועם עובדי מפעלי ממי ותאת

אנו מבכים את מותו ללא עת של
הימן שמיר
ממניחי היסוד למפעלנו ומראשוני בוניו ומנהליו

התעשיה האוירית לישראל
ההנהלה — צבור העובדים

השתתפותנו בצערם של חברינו
צפורה ואהרון שמיר
על מות בנם
הימן שמיר
התאחדות יוצאי ברית המועצות בישראל.
תל־אביב
מועדון ע"ש שניאורסון ת"א

אנו מודיעים בצער על פטירתו של חברנו הותיק
חנוך מיורצ'יק ז"ל
ומביעים תנחומינו לבני המשפחה

הנהלת קרן גמלאות — א.ג.א. ארגון גמלאי אגד — אגד ההנהלה והחברי

לקו־אופ ירושלים
השתתפותנו בצערכם על מות עובדכם
החבר **אדוארד פונד ז"ל**
תנחומינו למשפחה השכולה

הנהלת קו־אופ „זבולון"
מיסודה של קרית־חיים

לחברנו **מיכה פומרנץ**
אתך באבלך במות
אביך ז"ל
חבריך בקבוץ אפיק
ברמת הגולן

אנו מודיעים בצער רב על מותה
הפתאומי של חברתנו, יקירתנו
עליזה גריינר ז"ל
הלויה היום, יום ג', ח' בכסלו תשל"ד, 4.12.73
בשעה 3 אחה"צ בקבוצת כנרת.

המשפחה
בית קבוצת כנרת

ביתנו שרוי באבל כבד
במותה התכוף של חברתנו
לוטקה ויינר ז"ל
הלויה ביד מרדכי, היום, ט' בכסלו תשל"ד, 4.12.73
ב־3.30 אחה"צ.

המשפחה
וקבוץ יד־מרדכי

במלאת שנה לפטירת יקירתנו הבלתי נשכחת
יהודית (יולה) ברנר ז"ל
תתקיים אזכרה ליד קברה בבית העלמין בקרית שאול ביום חמישי, י"א כסלו תשל"ד (6.12.73)
בשעה 3.00 אחה"צ.
נפגשים ליד שער בית העלמין.

בעלה: **אברהם ברנר**
אחותה והמשפחה

במלאות שנה לפטירת
נתן קוק ז"ל
נעלה לקברו ונתייחד עם זכרו מחר יום רביעי י' כסלו תשל"ד (5.12.73) בשעה 3.30 אחה"צ
בבית העלמין בפ"ת.
נפגשים ע"י שער בית העלמין.

המשפחה

מחר, יום רביעי, י' בכסלו תשל"ד (5.12.73)
בשעה 3.30 אחה"צ נקיים אזכרה ליקירינו
לוי־יצחק ריקליס ז"ל
ו־הדסה קולמן לבית ריקליס ז"ל
מתאספים ע"י השער החדש בבית הקברות בחולון

המשפחה

במלאות שנתיים לפטירת יקירנו
יעקב גלר ז"ל
נעלה לקברו ונתייחד עם זכרו
מחר יום רביעי י' כסלו תשל"ד (5.12.73)
בבית העלמין החדש בכפר־סבא בשעה 4.00 אחה"צ.
נפגשים ע"י שער בית העלמין.

המשפחה

ביום חמישי, י"א כסלו תשל"ד, 6.12.73
במלאות שנה לפטירתה של
יהודית (מנש) בנארי
נעלה לקברה בקיבוץ עין־חרוד מאוחד
בשעה 3.30 אחה"צ.

המשפחה

ביום חמישי, 6.12.73, תתקיים אזכרה וגילוי מצבה
ליקירנו
אשר מלכין ז"ל
נפגשים בשעה שלוש אחה"צ ליד השער החדש
בבית העלמין חולון

המשפחה

לאתי סימן־טוב ולמשפחתה
אתכם באבלכם במות האחות
צפורה ז"ל
בית גליל־ים

לחבר
יעקב פיירשטיין
חבר מזכירות אגודת פועלי בנין

בהגיעך לגיל 60
כה לחי

הנהלת אבן וסיד
ארגון מנהלים, מהנדסים וטכנאים
ועד ארצי של פועלי אבן וסיד

משרד העבודה

אגף להכשרה ולהשתלמות מקצועית

מחוז ת"א והמרכז

דרושים מדריכים

במקצועות הבאים:

קונפקציה ● נגרות ●
מסגרות ● גננות נוי

יתקבלו בוגרי בתי"ס מקצועיים עם נסיון בעבודה מעשית או בעלי וותק במקצוע.

● על המעוניינים לפנות למשרד העבודה האגף להכשרה ולהשתלמות מקצועית, רחוב יונה הנביא 13, תל־אביב, טלפון 50231, בין השעות 08.00 — 13.00.

לחיילי אופקים!

שילחו אלינו כתובתכם הצבאית לשמירה קשר הדוק ורצוף אתכם.

במידה ותתעוררנה בעיות בבית נשמח לעזור לכם.
קבלו נא ד"ש מהבית וממני.

המשיכו לכתוב הביתה

יחיאל בנטוב
ראש המועצה המקומית אופקים

יחד עם כל בית ישראל

הננו אבלים על מות

דוד בן גוריון

מנהיגה הדגול של האומה

המועצה האיזורית
בקעת בית שאן וישוביה:

בית יוסף, חמדיה, טירת צבי, ירדנה, כפר רופין, מעוז חיים, מסילות, מעלה הגלבוע, נוה איתן, נוה אור, ניר דוד, עין הנציב, רשפים, רחוב, רויה, שלוחות, שדה נחום, שדה אליהו, שדה תרומות, ארגמן, בקעות, גלגל, חמרה, מחולה, פצאל

מועצה איזורית הגלבוע
מועצה איזורית יזרעאל
מועצה איזורית קישון
מועצה איזורית מגידו
לישוביהן

אבלות על מות

דוד בן גוריון

איש החזון וההגשמה
מראשי בוניה של ההסתדרות ותנועת העבודה
מחולל קוממיות מדינת ישראל

בית הקבוץ המאוחד
ישוביו וחבריו

אבלים על

דוד בן גוריון

כי איננו

ציבור עובדי הסוכנות היהודית
וההסתדרות הציונית

שרוי באבל כבד

על פטירתו של

דוד בן־גוריון ז"ל

מנהיג הדור

על מותו של

דוד בן־גוריון ז"ל

מרכינים ראש עם כל בית ישראל

מפעלי נייר אמריקאיים ישראליים בע"מ
הדירקטוריון, ההנהלה וחבר העובדים

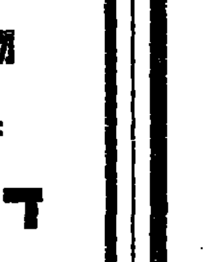

עירית לוד
מועצת העיריה ותושבי לוד

אבלים ומרכינים ראשם על מותו של

דוד בן גוריון ז"ל

ראש הממשלה ושר הבטחון הראשון
אדריכל המדינה ומנהיגה הדגול

צבי איצקוביץ
ראש העיריה

עירית בת־ים

העיר בת־ים ותושביה
אבלים על

דוד בן־גוריון

חוזה המדינה ומגשימה
כי איננו

מנחם רוטשילד
ראש העיריה

על

דוד בן־גוריון

כי איננו

אבלים ומרכינים ראש

מושב כפר ורבורג

אבלים על מותו של

דוד בן־גוריון

אדריכל מדינת ישראל
וממייסדי תנועת הפועלים

מועצה מקומית ראש פינה ותושביה

יחד עם כל בית ישראל
מתאבלים על מותו של המנהיג הדגול

דוד בן גוריון

המועצה האזורית עמק־חפר וישוביה
המכון לדעת מקרא ויהדות — בעמק־חפר

המועצה המקומית נשר ותושביה

אבלים על מותו של

דוד בן־גוריון

ראש הממשלה ושר הבטחון הראשון למדינת ישראל

ישראל קלרטג
ראש המועצה המקומית

קבוץ אפיק ברמת הגולן

אבל על פטירתו של

דוד בן גוריון

אדריכל המדינה וממייסדי תנועת הפועלים

על פטירתו של

דוד בן־גוריון

אבל

קבוץ ברור־חיל

האוניברסיטה העברית
בירושלים

אבלה על פטירתו של

דוד בן גוריון ז"ל

מדרשת שדה בוקר

מבכה מרה את מותו של

דוד בן־גוריון

איש החזון והמעש

לעמוס בן־גוריון ומשפחתו

אנו באבלכם

על מות האב ומנהיג המדינה

דוד בן־גוריון

עוזר רוזנברג
הנהלת טריומפף —
אינטרנשיונל בארץ ובחו"ל

על מות

דוד בן־גוריון ז"ל

אדריכל המדינה, ראש הממשלה
ושר הבטחון הראשון של מדינת ישראל

אבלים חברי מועדון

„חמשת האותות"
עונדי אותות ההגנה, המשמר, ההתנדבות, הקוממיות וסיני

עתונאי ישראל
א ב ל י ם
על מות

דוד בן גוריון

האיגוד הארצי של עתונאי ישראל
ועדת עורכי העתונים היומיים
מועצת העתונות

יחד עם כל ישראל

אנו אבלים
על מותו של

דוד בן־גוריון

אקו"ם
אגודת קומפוזיטורים, מחברים ומו"לים למוסיקה

חברי מושב כפר אחים

אבלים על מותו של

דוד בן־גוריון

נזרעו כ־50 אחוז משטחי סלק־הסוכר

מאת א. פרומר, סופר „דבר"

שטחי סלק־הסוכר שנזרעו בעונה זו לא יספיקו אפילו להיקף ייצור מלא של בית־חרושת אחד לסוכר בקיץ הבא.

מזכיר התאחדות מגדלי סלק־הסוכר א. פרלמן מסר כי במשק היהודי צפויים שטחי המזרע של הסלק להגיע ל־20,000 דונם בלבד, לעומת 35,000 דונם אשתקד. בי־שטחי הבעל במשק הערבי ייזרעו עד 8000—10,000 דונם. בהנחה שהיבול הממוצע לדונם סלק בשלחין יהיה חמש וחצי טונות ובבעל שלוש טונות, הרי יגיע היבול הכולל ל־140,000 טונות בקירוב, במקום כושר עיבוד של 300,000—330,000 טונות בשני המפעלים.

באינפורמציה שנמסרה לבטאון ארגון עובדי הפלחה — „בן שדה ומשק" — מונה מזכיר ההתאחדות שלוש סיבות לצימצום השטחים:

● מחיר בלתי־ריאלי לסלק הסוכר בעבר;
● המחסור במים, שגרם להצפת ענפים רווחיים יותר;
● המחסור בכוח־אדם ומצב המלחמה, שפרצה בעיצומה של עונת הזריעה ולא איפשרה למשקים רבים לבצע את מזרע השטחים כמתוכנן.

תובעים להתיר קטיפת תפוזים בלי מקטפה

מאת סופר „דבר" לעניני החקלאות

ארגון מגדלי ההדרים החליט לתבוע מהמועצה לשיווק פרי הדר להתיר לכל בתי־האריזה לארוז תפוחי־זהב שנקטפו בלי מקטפה.

חבר מזכירות האיגוד יצחק פרייס מסר אתמול, כי לאחר ארבע שנות־נסיונות הוכח, כי הפרי התלוש נתקבל בשווקים במצב טוב ולא היה כל הבדל בינו לבין הפרי שנקטף במקטפה. ואין המדובר רק באשכוליות, אלא גם בת"זים. מועצת־ההדרים החליטה השנה להרחיב את הנסיון בת"זים תלושים בשלושה בתי־אריזה. אולם לדעת הארגון כבר צריך להנהיג את התליש בכל בתי־האריזה ולהגדיל על־ידי כך את התפוקה ב־25—30 אחוז. בעבר התנגדה המועצה לתליש בגלל חשש מ„התרת הרצועה" וניצול ההיתר לניצור העצים ואיסוף הפרי מהקרקע, אולם הנסיון באשכוליות הוכיח, כי לא נוצל ההיתר ובפיקוח מתאים אפשר להבטיח, כי התליש יבוצע באחריות וטיב הפרי לא ייפגע. נוכח המחסור בכוח־אדם הדבר הוא חיוני.

3.7 מיליון תיבות יצאו לחו"ל

עד סוף נובמבר כבר יצאו בעונה זו לחו"ל 3.7 מיליון תיבות, מהן 2.1 מיליון אשכוליות, 1.5 מיליון ת"זים ו־115 אלף תיבות לימונים. בחודש דצמבר יש לשלוח יותר מ־6 מיליון תיבות, מהם ארבעה מיליון תיבות שמוטי. ארגון מגדלי ההדרים קרא לכל הפרדסנים לעשות מאמץ בקטיף ולשלוח לבתי־האריזה כל כמות אפשרית של פרי כדי שתצא לחו"ל לקראת חג־המולד. מה שיישלח עתה יקל על בעיות השיווק במרוצת העונה. כן קרא הארגון לפרדסנים להקפיד על ביצוע הריסוסים נגד הרקבון החום, בפרט לאחר גשמי נובמבר שהגבירו את סכנת הנגיעות של הפרי בכוהלה.

תכנית להגדלת ייצור הפוספטים ב־25 אחוז

מאת דוד מרשיב, סופר „דבר"

חברת הפוספטים בנגב נערכת עתה להגדלת הייצור ב־25 אחוז במשך חצי השנה הקרובה.

חברת הפוספטים באורון מייצרת עתה 800,000 טונות פוספטים בשנה והיא נערכת להגדיל את הייצור למיליון טונות. לאור העלייה התלולה במחירי הפוספאטים בעולם (45 דולר הטונה לעומת 15 עד 18 דולר הטונה קודם לכן), בין היתר היא מכינה תכנית לניצול מרבצי פוספאטים בכמויות הנאמדות בעשרות מיליוני טונות, שנתגלו בנחל צין, שבערבה. המרבצים האלה הם מאיכות מעולה והם מכילים 30 עד 32 אחוז דו־תחמוצת הזרחן, בכרייה ישירה ללא צורך בהעשרה. את ההשקעה הדרושה לפיתוח מרבצים אלה אומדים ב־40 עד 60 מיליון ל"י.

העלייה התלולה במחירי הפוספאטים בעולם והביקוש הגדול למוצר זה משפרים את מצבו הכלכלי של המפעל, אשר בשנים האחרונות סבל מהפסדים כספיים גדולים.

7—8 מיליון ל"י תרומות המיעוטים למילווה מרצון

מאת יואל דר, סופר „דבר"

סמל־משטרה בדווי התנדב להתרים את בני שבטו למען המאמץ המלחמתי.

מאז פרוץ הקרבות היה הסמל מחמד אחמד איספעיל מבקר בשעות החופשה המעטות שלו אצל קרוביו ובני שבטו, שבט ערב נביראת שבצפון, ומציע להם לתרום למען המאמץ המלחמתי. אתמול הופיע הסמל בלשכת יועץ ראש הממשלה לענייני ערבים בחיפה והפקיד בידי גיורא זייד 5,500 ל"י שאסף עד כה.

יו"ר המחלקה הערבית בהסתדרות יעקב כהן אמר לי כי תרומות בני המיעוטים מגיעות כיום ל־7—8 מיליון ל"י, וכי תנועת התורמים הקיפה 15,000 פועלים, איכרים ומורים. עם זאת נודע שבישובים ערביים אחדים היה סכום התרומות זעום ולפעמים בבית־ספר אחד בגליל סירבו רוב המורים לתרום למען המאמץ המלחמתי. בטייבה שהכפר מתנגד להתרומות. אותו כפר מקבל מהמוסד לביטוח לאומי רבע מיליון ל"י בחודש נוסף על 11,000 ל"י למקרים סוציאליים מטעם משרד הסעד.

תובע חצי מיליון ל"י פיצויי נזיקין מרשות הנמלים

פועל שנפגע בתאונת עבודה על סיפון אניה יוונית שעגנה בנמל חיפה, תובע מרשות הנמלים חצי מיליון ל"י נזיקין.

התובע הוא יחיא גבאי, בן 42, אב לארבעה ילדים, תושב צור שלום.

בתביעתו הוא טוען כי ב־23 באפריל אשתקד עבד על סיפון האניה היוונית „אתנה" בפריקת מטען מוטות ברזל. תוך כדי עבודתו נפל מאחד מסיפוני האניה למחסן שעומקו כ־8 מטרים ונחבל קשה.

התובע טוען כי רשות הנמלים נושאת באחריות לתאונה, שנגרמה לדבריו בשל רשלנותה ומחדליה. התובע טוען עוד, כי בשל התאונה נותר נכה בשעור 100 אחוז והוא סובל מכאבי ראש ומדכאון נפשי.

על תביעה זו טרם הוגש כתב הגנה. (ע)

הוארך מעצר חשוד בגניבת תת מקלע

חייל במילואים, בעל עבר פלילי, הנאשם בגניבת תת־מקלע עוזי, יישאר במעצר עד תום ההליכים המשפטיים נגדו — על כך החליטה אתמול השופטת חנה אבנור בבית־המשפט המחוזי בתל־אביב.

הנאשם הוא מנחם יעקבי, בן 56, מרחוב סירני 25 בכפר־סבא. עוזר ראשי לפרקליט מחוז ת"א, י. קמר, טען לפני השופטת, כי יעקבי נעצר בגלל העבירה לאחר ששוחרר ממעצר קודם באפריל השנה ויש חשש, שאם ישוחרר שוב ימשיך במעשיו הפליליים.

השופטת קיבלה את נימוקי התביעה והחליטה להשאירו במעצר. (ב)

בית־החולים בעמק קלט המספר הגדול ביותר של פצועים

מאת סופר „דבר" בעמק

בית החולים בעמק קלט בזמן המלחמה את מספר הנפגעים הגדול ביותר מבין בתי החולים בצפון הארץ — נמסר בישיבת הוועד המפקח של מחוז העמק של קופת חולים שנערכה בעפולה.

בישיבה צויין, כי בזמן המלחמה לא נסגרה אף מרפאה בעמק להוציא הפסקת העבודה משך שלושה ימים בכמה מרפאות בכפרי המיעוטים. הופעל חדר מיון חדש באגף החדש של בית החולים הנמצא בבנייה.

בהמשך הישיבה נמסר על פרישתו של מנהלי הרפואי של בית החולים ומוסדות המחוז ומינויו של ד"ר פנחס האריס לתפקיד מנהל בית החולים ותפקיד הרופא המחוזי של קופת חולים במחוז העמק.

נסגר ביח"ר בירנבך—זוסמן

בית־חרושת „בירנבך־זוסמן" ברמת־גן נסגר אתמול.

בית־החרושת העסיק 40 פועלים, שחלק מהם עדיין מגוייסים. המפעל נסגר לאחר שהפועלים לא הסכימו להרעת תנאי השכר בגלל המשבר בשיווק אבנים בחו"ל. הבעלים לא הסכימו להביא את העניין בפני ועדה פריטטית בהתאם להסכם העבודה.

מזכיר מועצת פועלי רמת־גן וגבעתיים נאמר כי בעלי המפעל מתכוונים למסור את העבודה לקבוצות קבלניות וכך לא לשלם דמי תנאים סוציאליים.

המועצה רואה בחומרה את סגירת המפעל, והיא פנתה בעניין זה לגורמים המתאימים.

משימה משולשת לוועד למען החייל בכפר־סבא

מאת סופר „דבר" בשרון

הוועד למען החייל בכפר סבא, מטפל בחיילים הפצועים המאושפזים בבית חולים „מאיר" במקום, ביחידת התותחנים א"י־עם המאומצת על ידי כפר סבא ובבני כפר סבא המפוזרים ביחידות שונות. ברורה ליסמן יושבת ראש הוועד במקום אומרת שתושבי העיר בתרומותיהם והתנדבותם במסירותן עומדים במשימה המשולשת.

שוק עירוני חדש לשיווק ירקות, דגים, עופות ומכולת, נפתח אתמול ברחוב הפרחים בטבריה התחתית, במקום השוק הישן בעיר העתיקה.

תל־אביב

ארגון אמהות עובדות

● מרכזון מאשה, פינסקר 49, ב־4.30 אחה"צ, קונצרט קאמרי עם הפסנתרנית אילונה וינצה־קראוס והצ'לן ד"ר לסלו וינצה ● ב־5 אחה"צ ביקור קולקטיבי בהצגת „שלום שלום ואין שלום" בתיאטרון „הבימה" ● נוה שרת, בית האחיות קליבנוב, בשעה 5 אחר־הצהריים מפגש חברות עם לאה רבין ● רמת החייל, רחוב קיים 66, בבית ההסתדרות, נפתח קורס חדש לתפירה.

חיפה

עירית חיפה „משען" מועדון הפנסיונרים קרית־חיים

● הערב ב־6.30 „ממך" בהנחית פבלו קרלוס. הציבור מוזמן.

הצעות עבודה

● דרושים זמרים וזמרות למקהלה (קוראי תוים), רקדנים ורקדניות לבלט. תנאי עבודה נוחים ורווחים. לפנות ת.ד. 1412 תל־אביב עבור „במה".

אוגר חום אלקטרה

הרבה חום במעט חשמל
לפי תעריפים מוזלים בזרם-לילה!
חסכוני! * בטוח! * נקי! * נאה!

לפרטים חייג:
* תל־אביב טל. 39721
* חיפה טל. 640000
* ירושלים טל. 224750
* באר־שבע טל. 72211

אלקטרה
שרות נאמן שעמד במבחן

תכנית להבטחת הכנסתם של מגויסים עצמאים

מאת דוד ליפקין, סופרו הכלכלי של „דבר"

שר העבודה יוסף אלמוגי, מגבש תכנית להבטחת הכנסתם של המגויסים העצמאים כדי להקל עליהם את הנטל הכלכלי בתקופת החירום. עיבודה של התכנית יושלם תוך יומיים והיא תוגש לאישור הממשלה.

אלמוגי הגיע למסקנה שבעקבות הגיוס הממושך יש לפעול בדחיפות — באמצעות קרן ההשוואה למשרתים במילואים — כדי לצמצם את הפגיעה בעצמאים. התכנית המוצעת חייבת לסייע לעצמאים בתקופה הקרובה.

בהתאם לתכנית המוצעת, יהיה צורך לערוך את חישוב הכנסתו של העצמאי לצורך תשלום קרן ההשוואה למשרתים במילואים בל־בד, במידה שהוא מכוסה של שומה סופית אחרונה, על ידי תו־ספת הנובעת מעליית המדד. נתוני של מדד המחירים לצרכן של שנת הכספים 73—1972.

המצב כיום הוא שעצמאים ש־הכנסתם אינה מבוססת על שומה, אלא נקבעת על פי דו"ח שנתי שהם מגישים למוסד לביטוח לאו־מי, יכולים לקבל הגמול הדשי רק של 500 ל"י, ואילו את ההפרש רק לאחר הגשת השומה הסופית. אלמוגי מציע הכנסת שינוי: מי שהחל לשרת במילואים מה־6 ב־אוקטובר ומשרת לפחות 50 ימים רצופים, יקבל את מלוא הסכום עד המקסימום, לפי הצהרתו. אם העצמאי שירת פחות מ־60 ימים רצופים, יקבל סכום של לא יותר כ־750 ל"י והיתרה, אם מגיעה, תשולם לו לאחר הגשת השומה הסופית, כפי שנהוג כיום.

אלמוגי מציע גם תשלום מהקרן למגויסים, שחזרו למלחמה במיוחד מחו"ל ולא נכללו במסגרת תש־לומי קרן ההשוואה.

ידונו בהיערכות נמל חיפה בימי חירום

מאת סופר „דבר" בחיפה

נציגי מועצת פועלי חיפה, ועדי הפועלים בנמל ומנהלת הנמל ידונו בהיערכות הנמל בתנאי חירום ועל סף עונת ההדר — על כך סוכם שלשום בפגישה בין מזכיר מועצת פועלי חיפה א. מולק למנהל הנמל י. רהב.

הפגישה התקיימה לפי בקשת י. רהב, שטען כי עם גיוס חלק מעוב־די נמל חיפה ורוב פועלי נמל אשדוד יוטל עומס עבודה כבד על נמל חיפה בעונת ההדר.

מולק אמר לו כי הנושאים עליה־לו לדיון היו במשך שנים שנויים במחלוקת בין הפועלים למינהל הנמל, וכי הוחלט לפרסם הכרזה משותפת על שינוי ערכים ביחסי העבודה בנמל.

הצדדים ינסו לשנות נוהלים המכבידים על ייעול העבודה בהס־כמה הדדית. ההנהלה לא הסכי־מה בצורים לעצת חירום ככל ה־אפשר.

לדעת מולק הוחמצו כמה הזדמ־נויות בימי המלחמה לנצל את נכונות הפועלים לשנות נוהלים הרגלי עבודה ומנהל הנמל ניסה לשנות נוהלים שהיו בתוקף 40 שנה בעזרת צווי חירום. ולא בא בדברים בעניין זה עם עובדי ה־תיפעול. ועדי העובדים התרעמו על אי שיתופם במאמצים לפתרון ב־עיות הנמל וביקשו להתפטר. לד־עתו, עדיין יש סיכוי לנצל את רצונם הטוב של הפועלים, בעזרת דיונים משותפים.

נוכל אלמוני מבוקש ע"י המשטרה

נוכל אלמוני, החשוד בהוצאת כספים ברבבות לירות בעזרי מהנז ת"א — מבוקש באחרונה על ידי המדור לחקירת רמאויות של מש־טרת מחוז ת"א.

על פי תלונות שהוגשו למשטרה נודע, כי אלמוני שגנב תעודת זהות ופנקסי שיקים של אזרח ירושלמי, פתח באמצעותם חשבו־נות בבנקים שונים על שם בעל התעודה. בעזרת פנקסי השיקים שקיבל בבנקים רכש סחורות שו־נות בשווי רבבות לירות ושילם תמורתם בשיקים חסרי כיסוי וכא־כוח, פוזיים. בין הסחורות ש־ברכשו היו כלי בית, רהיטים, מכ־שירי חשמל, טפטים וכד'.

המתלוננים סיפרו כי הנוכל הוא בעל הופעה מרשימה ומציג עצמו כמרצה באוניברסיטה. הוא כבן 45, גובהו 1.65 מ', פניו בהירים, שערו קצר ומבנה גופו מלא. את המסמכים שברשותו גנב מתוך מ־כונית. כל היודע פרטים מתבקש להתקשר מיד עם המשטרה.

יש לציין כי באחרונה נגנבו מ־תוך מכוניות מסמכים שונים של אזרחים שיכחו להוציאם. המש־טרה מבקשת מכל בעל רכב להק־פיד שלא להשאיר מסמכים, תעודת זהות ופנקסי המחאות בתוך המכו־נית. (ע)

ההס' תובעת העלאת תקרת התשלומים למשרתים במילואים

מזכיר ההסתדרות בפועל י. מכל, הטיל על המחלקה לאיגוד מקצועי לפעול בדחיפות אצל מש־רדי הממשלה הנוגעים בדבר. להע־לאה משמעותית של תיקרת התש־לומים המשתלמת על ידי קרן ההשוואה למשרתים במילואים ה־חל מינואר 1974.

במכתב ששיגר בעניין זה ל־יו"ר המחלקה א. אברהמוביץ, נא־מר:

„נוכח העובדה שתיקרת התשלו־מים למשרתים במילואים, המשת־למת על ידי קרן ההשוואה, היא 1,500 ל"י לחודש, תקרה אשר לכל הדעות אינה מספקת, אני מטילים על המחלקה לאיגוד מק־צועי לפעול בדחיפות אצל משרדי הממשלה הנוגעים בדבר. להעלאת התקרה באורח משמעותי החל מ־ינואר 1974, בשים לב לכך שהו־הסכם על התיקרה הקיימת מסתיים ב־31 בדצמבר".

אבד יומן קרבי

● חייל שהשתתף בקרבות בחזית הצפון, איבד יומן קרבי, החשוב לו מבחינה אישית. באוטובוס „יר־מיהו כורסי" שחזר מהרמה ביום 25.11.73 בשעות הערב. המוצא ה־יקר מתבקש לשלוח את היומן לאבי רימון, רחוב קרני 25 תל־אביב ויבוא על תגמולו.

יבואנים ימשיכו לעכב פינוי מטענים מהנמלים

מאת סופרו הכלכלי של „דבר"

יבואנים רבים אינם נחפזים לפנות מטענים מהנמלים, על אף החלטת האוצר להקפיא לחודש ימים את היטל היי־בוא בשיעור של 25 אחוז ו־לדרוש רק מחצית אגרת הי־אחסנה. היבואנים עושים זאת כמחאה על שבנק ישר־אל ומינהל הכנסות המדינה לא נענו לדרישותיהם.

היבואנים טוענים שבעקבות הק־פאון ברוב ענפי המסחר, הם מת־קשים בגביית חובות או בגיוס אמ־צעי המימון הדרושים לשחרור הס־חורות. לדבריהם, הם תבעו מבנק ישראל לתת אשראי בסכום של כ־100 מיליון ל"י כדי לאפשר שחרור סחורות והפעלה מחדש את עסקי־הם. משלטונות המכס הם דרשו הקלות בתשלום המכסים. דרישו־תיהם אלה לא נענו. הם גם טוע־נים שהקפאת היטל היבוא אינו משמעותי, מאחר שתוכנה הורדת נטל היבוא ל־15 אחוז בהתחלת 1974.

היבואנים גם מתריעים על חוסר הבהירות לגבי גביית המכסים מעץ וברזל. לפני כחודש הוחלט להעלות חישוב מחיר העץ ב־7 אחוזים והברזל ב־12 אחוז. אך בינתיים חלו התפתחויות שונות ולא ברור כיצד יחושב המכס את ההיטלים. גם דבר זה מעכב את שחרור הס־חורות. בנוסף לקשיים בגיוס המ־שאיות ההכרחיות להובלת המטע־נים מהנמלים למחסנים.

לא ניתן היה לקבל את תגובתו של הממונה על הכנסות המדינה, משה נוידרפר.

משלחת בין־דתית מבוסטון הגיעה לעידוד התיירות

משלחת בין־דתית, בת 30 איש, ראשונה מאז המלחמה, הגיעה את־מול מבוסטון לביקור של שבוע ימים בארץ.

עם המשלחת נמנים ראשי כנס־יות קתוליות ופרוטסטנטיות, רב־נים, פעילי מרכזי קהילות יהו־דיות ונציגי הטלוויזיה המקומית. האחרונים נלוו אל המשלחת לסי־קור ביקורה בארץ ולהכנת תכנ־ית טלוויזיה שתכליתה לסייע ל־עידוד התיירות לישראל.

הקבוצה התארגנה ביזמת הק־הילות היהודיות בבוסטון, „אל־על" ומשרד התיירות. בזמן ביקו־רה תתקבל לראיון אצל שר־הת־יירות מ. קול ואצל ראש עיריית נצרת. כן תבקר את מצפי המל־חמה. תכנית סיורה כוללת גם נטי־עת עצים ב„יער קנדי" ופגישות עם ראשי העדות הנוצריות. עם רבנים ועם קבוצת הוועד המק־ומי בישראל. כן תשמע סקירות מדיניות וצבאיות על המצב בא־רץ.

דובר משרד התיירות מסר, כי בתום ביקורם יפעלו חברי המש־לחת למען הגברת התיירות ביש־ראל בקרב הקהילות היהודיות וה־נוצריות ברחבי מדינות ניו־אינג־לנד. (ע)

הוקמה אגודה להשקיה בכפר דרוזי בגולן

מאת יואל דר, סופר „דבר"

אגודה שיתופית להשקיה הוק־מה באחרונה על־ידי ההסתדרות בכפר הדרוזי בוקעתה שברמת־הגולן. האגודה מונה 100 חקלאים והיא נועדה לסייע להם להשקות כ־600 דונם אדמה. זוהי האגודה הראשונה מסוגה ברמת־הגולן.

120.000 ד"שים לחיילים — בששה שבועות

120.000 דרישות שלום הוע־ברו לחיילי צה"ל באמצעות המוקדים הטלפוניים שהוקמו על ידי נציבות שירות המדינה בשיתוף משרדי הממשלה, גלי צה"ל והגל הקל.

במבצע, שנמשך ששה שבו־עות, הועמדו ששה מוקדים ש־הקישו עשרות קוי טלפון.

פועל נהרג בהתמוטט חפירה

חליל בן חוסיין אחמד מטראווה בן 21 מטייבה נהרג אתמול בבוקר בתאונת עבודה, באתר בנייה באבו כביר בת"א.

הוא עסק, יחד עם פועל אחר בחפירת תעלה ואז אירעה התמוט־טות.

המשטרה פתחה בחקירה. (ע)

אין חלוקת נפט במיכליות לדירות פרטיות באזור תל־אביב

מאת מרים גורן, סופרת „דבר"

סיכוייהם של כ־30,000 בע־לי תנורים עם ארובה הצור־כים נפט או סולר, לקבל ב־ימים הקרובים אספקה חד־שה של דלק קלושים ביותר. וזאת משום מחסור במיכל־יות — ולא בדלק. שני סוכ־נים ידועים באזור תל אביב אינם נענים ללקוחותיהם. ה־טלפון של בן דוד ברמת השר־ון אינו עונה, שאלתיאל מאספקה אינו מוכן להבטיח דבר. קודם כל הדאגים לספק דלק לתעשיה — מדגיש י. רייזנהולד, מנהל השיווק של חברת „דלק". המיכליות הג־דולות גויסו ויש רק מיכ־ליות קטנות מעטות של סוכ־נים קטנים שקיבולן 5000 ליטר המספקות בקושי 20 עד 30 אחוז מן הביקוש.

גם ממשרדי חברת „פז" מסרו לי, שהחלוקה מתבצעת טיפין טיפין. אפשר להזמין, אבל איש אינו יכול לומר לצרכן מתי יביאו את הדלק לביתו. רק בתים משותפים, המז־מינים למעלה מ־3500 ליטר בבת־אחת, נענים לעת עתה ואילו צר־כנים בודדים בעלי מיכל של 700 עד 1000 ליטר נדחים בינתיים.

הסובלים פחות הם בעלי התנו־רים הקטנים מסוג „פירסייד" הי־כולים להשיג נפט בעגלות או לק־נות בג'ריקן בתחנות דלק מסוי־מות. מחברת „אסמור", המתקינה תנורים בבתים גדולים עם ארובה נמסר לי, שהם ממשיכים לקבל הז־מנות להתקנת תנורים, אך מתקי־נים רק 40 אחוז מן ההיקף של אשתקד. באזור תל אביב מתקינים כ־7 תנורים כאלה ביום ומייעצים לצרכן לחפש סנדרים פרטיים הק־שורים עם חברות הדלק ומספקים דלק לבתים. עם זאת מציע מנהל חברת „אסמור" יחיאל גולדברג, לכבות את התנורים למשך היום (לפחות כל זמן שמזג האויר מרשה זאת) ולהדליק אותם רק לפנות ערב. ההדלקה והכיבוי התכופים אינם מקלקלים את התנור, אם מקפידים להדליקו מחדש כשהוא קר.

מחירי התנורים לא עלו השנה למרות ההעלאה במס קניה בסך 50 ל"י שאותה ספגו המוכרים. המחיר לתנור ביתי הוא 2200—2600 ל"י כולל התקנה. עתה מחכים הלקו־חות לתיקונים ושרותים יותר משל־ושה ימים, אלא אם כן התיקון דחוף.

בירושלים יש חלוקה לבתים לא־חר שמליח הקציבה מיכליות ל־מטרה זו והצרכן מחכה רק יומיים אחרי ההזמנה.

„מפעלי תובלה" תפעיל 100 משאיות שנרכשו ע"י הממשלה

מאת סופרו הכלכלי של „דבר"

הממשלה רכשה יותר מ־100 משאיות, מתוך 2,500 המש־איות החדשות המיובאות עתה. משאיות אלה יתופעלו על ידי „מפעלי תובלה" — מסר אתמול מנהל רשות ה־חברות הממשלתיות, יעקב סלמן.

רכישת המשאיות מתבצעת על־ידי חברת „צפע", שבבעלות הממ־שלה, שהיתה עד כה חברה בלתי פעילה. כדי לא ליצור מנגנון תיפ־עול חדש, הוחלט שהמשאיות יוע־ברו לניהול ולתיפעול של „מפ־עלי תובלה", שהיא בעלת נסיון ויכולת בענף ההובלה. ההשקעה ברכישת המשאיות מגיעה ל־30 מיליון ל"י.

לאחר שארגוני המובילים המ־אורגנים בהרצאת המשאיות רכשו כ־550 משאיות חדשות מיובאות, הוחלט לאפשר למפעלים ולגור־מים אחרים לרכוש את יתרת ה־משאיות. אך משרד התחבורה הח־ליט להקפיד על מתן הרשיונות למובילים המאורגנים. כתוצאה מ־כך חלה השהייה בבכירת חלק מהמשאיות.

לאור התפקיד החשוב שממלאת חברת „מפעלי תובלה" בהובלת מיטעני מפעלי הפיתוח, הוחלט, כאמור, לתגבר את צי המשאיות שלה על ידי רכישת יותר מ־100 משאיות כבדות.

החברה להגנת הטבע, למרות שחלק גדול ממדריכיה בגיוס, הצליחה במאמץ רב לחזור לפעי־לות. בחנוכה יערכו 4 טיולים שעניינם מלחמות המכבים. בין ה־טיולים גם כאלה שמיועדים לבני־פתוח וביחוד לשומרי מסורת.

יעובדו תכניות לתיפעול ענף הבנייה ב־1974

מאת סופרו הכלכלי של „דבר"

תכניות בשביל היקפו של תיפעול ענף הבנייה ב־1974, בהתאם לצרכים הכלכליים של המדינה, יעובדו על־ידי ועדת הבנייה של המועצה הכלכלית המייעצת לשעת־חירום.

ועדת הבנייה, בראשותו של נשיא מרכז ארגוני הקבלנים דוד שפרן, החליטה לבקש מכל משרדי הממשלה להגיש תוך שבוע נתוני צרכי־הבנייה. גם הבנייה הפרטית נדרשה להגיש נתונים דומים.

ועדת הבנייה החליטה על שני שלבים בעבודתה. השלב הראשון הדחוף הוא, טיפול בבעיות המי־דיות של ענף הבנייה כגון תוב־לה ושחרור כוח־אדם חיוני. בשלב שני לעסוק בתיכנון ענף־הבנייה לשנת 1974. ההמלצות יוגשו למו־עצה, כנראה, בשבוע הבא.

להפקיע המיפוי במשאיות מהרשות המרכזית

בדיוני הוועדה על בעיות ההו־בלה נשמעו תלונות קשות על אי תיפעול יעיל של המשאיות, על מחירים גבוהים שגובים מוב־ילי ההובלה, ועוד. הדעה שהובעה בוועדה שכדי לתפעל בצורה יעי־לה את המשאיות, יש להפקיע את הטיפול מידי רשות מרכזית ולמ־סור את המשאיות לכל משרדי ההובלה לתיפעול. משרדים אלה חייבים לנהל את משק־ההובלה על בסיס כלכלי מקובל, לטובות לגבי ענף הבנייה.

אשר לשחרור כוח־אדם חיוני לענף הבנייה, הוחלט לטפל בו בתיאום עם גורמי הבטחון.

תשלובת פולגת

מציעה לכם את המבחר הגדול ביותר של בגדי חורף

בגיר — יצרני חליפות Pierre Cardin Paris בישראל

בגיר — קונפקציה מעולה לגברים: ז'קטים, בליזרים ומכנסים

אומן — סריגי אופנה לגברים ונשים

Lee — מכנסים וחליפות ג'ינס ספורטיביות

מאריגי האיכות פולגת Diolen עם צמר

למכירה בחנויות אומן

תל־אביב: רח' אלנבי 100 • ירושלים: דרך יפו 42 (כבר ציון) • חיפה: רח' הרצל 18 (בית הקרנות)

מפלגת העבודה הישראלית — מפלגת הפועלים המאוחדת

המ ע ר ך — מטה הבחירות

עקב ישיבת מרכז המפלגה מתבטלים הכנסים

(הכנסות הארציים המקומיים, מטה החברות ומטות ההתיישבות) שנועדו להתקיים מחר יום רביעי ה־5 בדצמבר.

משרד החינוך — האגף לתרבות ואמנות — המחלקה לאמנות

ההסתדרות הכללית של העובדים בא"י — הוועד הפועל — המרכז לתרבות וחינוך — האגף לאמנות — המדור לריקודי עם

פתיחת אולפנים להכשרת מדריכים לרקודי עם תשל"ד

אולפן תל־אביב — בית ליסין, רח' ויצמן 32

אולפן חיפה (בשיתוף עם העיריה ומועצת פועלי חיפה) 16.00 בשעה 11.12.73 — מועדון עירוני, ארלוזורוב 11.

אולפן ירושלים (בשיתוף עם העיריה ומ. פ. ירושלים) 16.12.73 בשעה 19.00 בבית רינה נקובר

פרטים — במדור לריקודי עם במרכז לתרבות ולחינוך בעיריות ומועצות הפועלים הנוגעות בדבר.

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ־ישראל

הארגון הארצי של מרפאים בעיסוק

הננו להביא לידיעת ציבור המעסיקים כי רק בוגרי בית־הספר לריפוי בעיסוק בארץ, או בוגרי בית־ספר מוכר ע"י הארגון העולמי לריפוי בעיסוק, מורשים לעסוק בעבודה טיפולית שיקומית בריפוי בעיסוק. מרפאים בעיסוק מוסמכים רשומים בארגון.

לאישור התעודה ופרטים נוספים, אנא, לפנות: לרות אלבגלי — מזכירות הארגון הנ"ל הוועד הפועל, ת"א טל. 261111, או טל. 267806. לבית־ספר לריפוי בעיסוק, ירושלים, טל. 02־287530.

האגודה למען החייל בישראל

לחייל שלך

400 מוכרי ספרים ברחבי הארץ לשרותך

ישובי עמק הירדן

אבלים על פטירתו של

דוד בן־גוריון

בונה ההסתדרות הממלכתיות היהודית

מועצה אזורית עמק הירדן
מפעליה ומוסדותיה

על
דוד בן־גוריון
כי איננו
מתאבל
קבוץ משמר־דוד

משרד העבודה

הכנה הארצי לשחרור כח אדם חיוני משרות מילואים

הודעה למעסיקים ולמנהלי עבודה
נוהל למסירת בקשות

תקון טעות

במודעה שהתפרסמה בעתוננו ב־2.12.73 הושמטו בטעות שלוש ערים בענף החקלאות ואלו הן:
ירושלים, מול אגד
בית־שאן, לשכת ההדרכה
קרית גת, לשכת ההדרכה

התעשיה האוירית לישראל בע"מ
נמל-תעופה לוד

עבור יחידת המחשב-ממ"ן
נפתחה ההרשמה לקורסי:

* תכנות מחשבים
● נושאי הלימוד:
ציוד מחשבים, אריתמטיקה בוליאנית, יסודות תכנות, עקרונות עיבוד נתונים, מערכות הפעלה.
שפות תכנות FORTRAN ו־COBOL ציוד תקשורת.
הקורס יימשך 4 חודשים בתנאי מילגה.
● כישורים:
מהנדסים ואקדמאים במדעים שונים. ידיעת השפות עברית ואנגלית.
למסיימי הקורס בהצלחה מובטחת עבודה מעניינת.

* מפעילי מחשב
● הקורס יימשך כ־6 חודשים (חודשיים לימוד עיוני, 4 חודשים לימוד מעשי תוך כדי עבודה).
● למשתתפים בו תשולם מילגה.
● מתקבלים משוחררי צה"ל, בוגרי תיכון בעלי תעודת בגרות או בתי"ס מקצועיים.

● המעונינים בקבלת פרטים נוספים, מתבקשים לפנות בכתב אל: יחידת התעסוקה, התעשיה האוירית לישראל בע"מ, נמל־תעופה לוד.

תקון טעות

במודעה שהתפרסמה אתמול במקום ההודעה ... — המנוח ... נפלה ... צה"ל ... בעיתון ... לא כפי שפורסם.

אבד שטר

אבד שטר של קיבוץ ...הוד, לפקודת הנב' ויס מתאריך 4.11.73 מספר 0847 ד"פ 4.5.74 ע"ס 1,000.— ל"י (אלף ל"י). בזה השטר הנ"ל בטל ומבוטל.

מחדל המחדלים

מאת חיים איזק

בתחרות הנגושה בגדין כזו רב ברצת־הקהל הישראלית על תואר־הראשון של אלוף־המחדלים כשותה־באשיים עדיין בעיצומה.

אך גם אם נזכה לראות בי נחמה ולהכתיר את המחדלאי בספר 1 של מלחמת יום כי־פור, דומה שלא צדינו אלא מלאכה שטחית, קצרת־טווח־ראות, עד חקר המחדלות ודאי שלא הגענו. כי שמבקש לרדת אל שרשיה של זו, חייב להפליג לימים רחוקים הרבה יותר מתקרי תשל"ד.

בעצם, אולי ראוי היה לנו שנפתח תחקיר כזה בבכיה רבה, שהוליך אותנו אל הארץ היעודה — המאוכלסת כבר אז עממים בעלי זכויות לגיטימיות. ובכך הניח את היסוד לשאלה היהודית; ואולי כן הדין היה שנחקור את מעלליו של יהושע בן־נון, כובש השטחים וראשון מדיגאי "אף בעל".

אלא שמעשיהם של ראשונים אלה, דיני ההתיישנות חלים עליהם ועל כל פנים הי אסמכתא ההיזית, שיש בידינו לגביהם, אינה אלא התנ"ך המגמתי־השוביניסטי, של כרי הגר אנו מדלגים, איפוא, מכי תר ההיסטוריה של עם ישראל אל תקופה קרובה לימינו.

ושוב: אין אנו סבורים, כי חקירת אבי־אבות־המחדלים צריכה להתחיל בהרצל. אמנם הרצל זרע את רעיון מדינת היהודים בדורותינו, אך כל כשרונות המנהיגות והארגון שלו הספיקו לו רק להצלאת החזון, בתנופה שלא ידענו כמותה לפניה, אבל לא להגשימה, אפילו לא להנחת אבן השתייה.

אם יש מי שיש לציינו כי ראש־וראשון למחדלים בימינו, הריהו האיש, שהבאנו אתו איכמול למנוחת־עולמים: דוד בן־גוריון. ההלכתו הגודליה, שאחריה נסחף הכל, אשר אף צתה התנצל מכמעט־חורבן. היא ביהיה מחולי המחדלים. במגה, מההלכה זו, השתלשלו כל השאר.

כלום היה בעצה מופרך יותר, בסוכן יותר מלהכריז על מדינה יהודית כול ניחנות עדופים־לקרב של מדינה ערביות בעלות רבבות תושבים. בשעה שכוחך־אתה אפסי, בשעה שמספר אוכלוסיה דל. בשעה שאין לך שום נשק כבד וכל מעצמה הצבאית היא מסירות להחמיר. בשעה שידידים שלים בנותנת הדרכים ניתנות במבור. בשעה שאמריקה הידידה בשיאה לך עצה טובה שתיפגע מבעצה ההתאבדות של הקמת המדינה ומפילה עליך אסבאותו בעודך נאבק עם אויביך לחיים ולמוות?

והמחדל הגדול השני של ב.ג. — האם לא היה בזה שבניגוד לכל הציפיות ותחזיות האסטרטגים ניצחה ישראל שבהנהגתו? כלום לא ניתן נצחון זה של המדינה, אשר אך גולדה, את כבוד־הבראר סם בבכר עמי ערב, שמבכה לא נרגעו עד היום?

והמחדל הגדול השלישי — קביעת אופיה של מדינת ישראל כמדינה יהודית, בעלת זיקה יהודית לעם היהודי, שי בטיבותה עליית יהודים אליה, אהדה ודבוקה בתרבות ישראל והלשון העברית — כלום לא גם הוא מכשול בלתי־עביר בדרך להסדר עם הערבים, אולי יותר בחזקת מפתחים אחרי מלחמת ששת הימים? האם בחוקה זו "חוק־השבות", המזקה זכות עליה לכל יהודי באשר הוא, אינו מחדל גדול מכל מחדלי יום־הכיפורים?

שאלות אלה אינן שאלות רק להתפארת המליצה. עדיפה הן רציניות בפי אחרים — על כך ניתן ללמוד, למשל, מבי אמרו של בנלסור ואיש־רוחה מבהגה המפאל בפתח רבי תפוצה (ברוח צבורק, "ידיעות אחרונות", ה' בכסלו תשל"ד), שאינו מסתיר את דעתו, כי "המורשה הפוליטית הבן־גוריונית... היא סיבת־היסוד לאסון שפקדנו." הוויתור על מדינה זו — היינו: הוויתור על מדינת ישראל, לפי קווי־היסוד שנתן בה ב.ג., וכאמור בה הכתוב: "כינון ...המדינה החילונית הסוציאליסטית... שלא תכיר בשום הבדל בין יהודי, נוצרי ומוסלמי" — הוא שיוכל "להביא לכלל יישוב הסדר סופי של הסכסוך ולהשתלבות באיזור".

"מחדליו" של בן־גוריון אולי יצרו דבות מדינה, שהערבים עדיין אינם מוכנים להשלים עם קיומה ומשום כך היא מקור מלחמות, שלא נראה להן סוף. רעיון ההתחסלות, שב.ג. נתן לו ביטוי אלגאנטי, אולי יביא לנו "הסדר סופי" — אבל במקרה זה יש לשאול אותו ושכמותו, מדוע היה נחוץ הכי אכן להקים את מדינת ישראל — סליחה: פלשתין — דווקא? הרי באירופה ובארצות־הברית האקלים נוח יותר והסדרים בלשגנה אנושית יותר — ואין ריב־בעלזהודים יות עם הערבים.

לכן, אם הברירה היא בין "מחדלי" נוסח ב.ג. ובין מדינה נוסח ארגון השחרור הפלשתינאי — אני מאמין, כי ישראלים שפויי־מלחמות ושבאי־שלום בכל זאת יבחרו בבורר המשוקת.

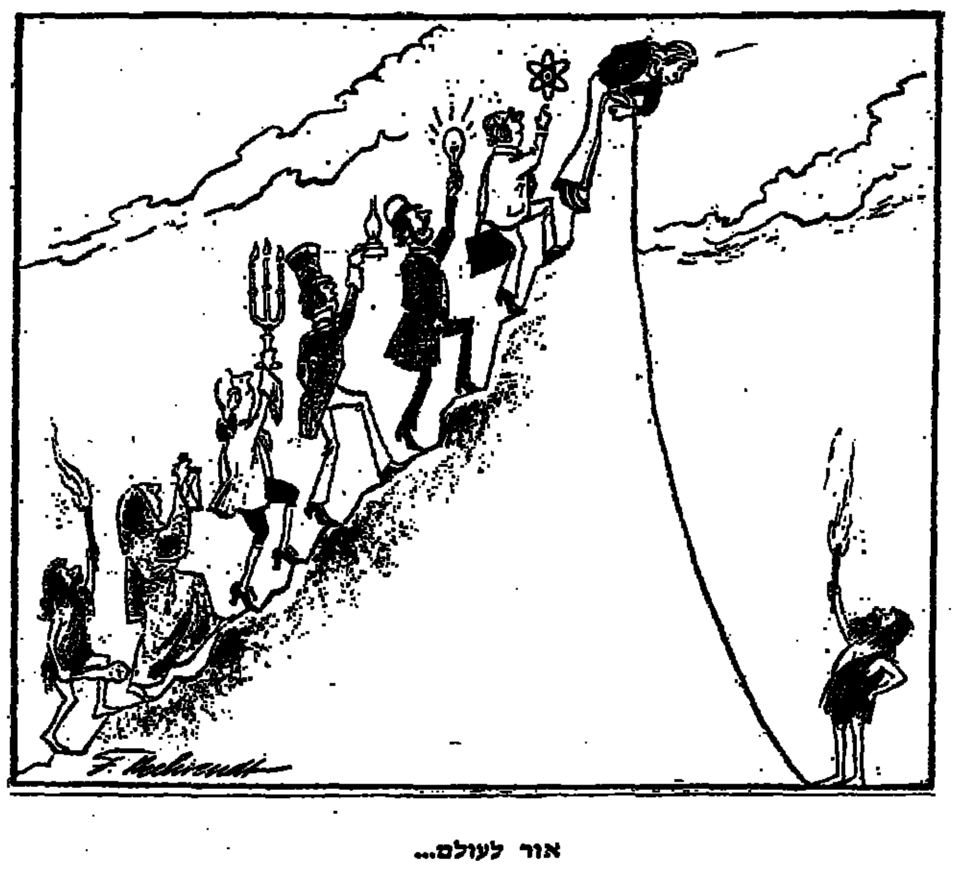

אור לעולם...
מיוחד ל"דבר", מאת פריץ בהרנדט, אמסטרדם

ערפאת דן בקאהיר באולטימטום הירדני

חוסיין מחכה לתשובה

מאת אהוד יערי

פגוזי: המחבלים יאסר ערפאת בא אתמול לקאהיר. על סדר היום: הכנת התגובה לאולטימטום של המלך חוסיין, כי ירדן לא תלך לועידה בלא הסכם מוקדם בינה לבין מצרים וסוריה בקשר לייצוג הפלשתינאי. הנשיאים סאדאת ואסד התעלמו עד כה מנאומו של חוסיין בשבת, בו קרא להתחיל ב"בירור כך" בנושא זה. לא נמסר גם על מגעים כלשהם, או חילופי איגרות. היחידים שסבר הגיבו בפומבי לחוסיין היו דוברי המחבלים למיניהם, ותשובתם אחת: לחוסיין אין חלק ונחלה בגדה המערבית. המאבק למיגור שלטונו — יימשך. "הנציג המוסמך היחידי של הפלשתינאים הוא ערפאת.

בוועידת הפיסגה באלג'יר עלה בידי המשלחת הירדנית לגרום להשמטת ההחלטה בדבר היות המחבלים "נציג יחידי" של הפלשתינאים מנוסח גילוי הדעת המסכם. אבל החלטה זו שרירה וקיימת זה כבר. אי איזכורה במפורש הפעם אינו בחזקת ביטול, ואולם כהרצאה כן הרתיעה מפני עימות גלוי עם חוסיין, דווקא ערפאת את תבונתו להקים "ממשלה זמנית בגולה", הנבטה זו שהיתה למודרים באלג'יריה. ערפאת ברור כי הוא ינהג קו של המתנה, עמוד ציפה להכרעה מצרית סופית ולא יסתר לגלות את קלפיו על השולחן. אבל לא רק ההסדר להסתפק בצעד פגיו פעל כאן. לערפאת היו שני שיקולים נוספים בעלי משקל:

* בתוך תנועת המחבלים עדיין אין הסכמה בנושא הממשלה הגולה, ההליכה לוועדה ואפשרות מדינה נפרדת בצמוד לירדן. "החזית העממית" של ד"ר ג'ורג' חבש, "החזית הדמוקרטית" של נאיף חוואתמה, קבוצתו של אחמד ג'יבריל וכן הארגון העיראקי "חזית השחרור הערבית" — כולם יצאו נגד מהלך כזה, גם אם אין הוא כרוך בוויתור על היעד העיקרי — חיסול מדינת ישראל. ערפאת מבין, איפוא, כי התחייבות תוליד קרע בתוך "אירגון השיחרור הפלשתינאי" וכן תישלל ממנו מלכתחילה הסמכות הייצוגית הדרושה לו.

* ערפאת רמז בפה מלא, כי היה רוצה לקבל ערובות של המעצמות לגבי מעמדו בוועידת השלום וסיכוייו בה, בטרם יקבל את החלטתו. בביקורו במוסקבה קיבל ערפאת, כנראה, הבטחות סובייטיות הן בקשר למעמדו בוועידה והן בקשר לסיוע שיינתן בעתיד למדינה פלשתינאית. אך עדיין לא שמע דבר מן האמריקאים. אדרבא, ד"ר קיסינג'ר נתן לחוסיין הבטחות, כי ירדן לא תופקר בעת הכורח.

חוסיין משאיר פתח פתוח ל"פשרה". אך הפשרה הזו אינה נראית למחבלים. והצעה הירדנית

יאסר ערפאת

היא להשאיר את גורל הגדה המערבית ורצועת עזה — למשאל־עם, ויסייען לאחר הנסיגה הישראלית. במקום לקבוע מסמרות לגבי עתיד שטחים אלה בוועידת השלום. ערפאת יוכל לבוא לוועידה לא כנציג "כל הפלשתינאים", אלא כאחד בשורה של נציגים פלשתינאים, שיבקשו "השלמה" לכשלהת הירדנית. לפיך אחרות: ועידת השלום תחליט, כדברי חוסיין, רק על נסיגה לקווי ה־4 ביוני. ירדן תקבל את כל ההתחייבויות כלפי ישראל רק בשותף עם מצרים וסוריה. אחר כך ייקראו הפלשתינאים עצמם, בשטחים בלבד, לקבוע עמדה. וחוסיין מאמין, כמובן, שרובם יצדדו במשטר פדראלי במסגרת ירדן.

חוסיין כבר החל בפעולה עקשנית לגיוס תמיכה במעמדו בשטחים. המנהיגים המקובלים בירושלים, ברמאללה ובשכם אינם מעוניינים לדבר על מגעים אלה, אבל ידוע, שאנואר אל־חטיב למשל, מושל ירושלים לשעבר והשייך ג'עברי מחברון, מרכזים פעילות זו. אפשר לצפות, שבתוך זמן לא רב יתחילו להופיע עצומות והצהרות המצדדות במשאל עם לאחר "תורה שבכ השיחרור". הגורם המכריע הוא בעיקר הפחד מפני התנקשויות מצד המחבלים והציפיה להתבהרות העמדה המצרית.

במקביל יש, אגב, גם דיווחים על פעילות של המחבלים. ליתר דיוק: הכוונות כי תורחב מסגרתו של "אירגון השיחרור הפלשתינאי" ונציגי השטחים יקבלו משרות בכירות לצידם של ערפאת וחבריו.

אין צורך לומר, כי השאלה מי ייצג את הפלשתינאים בדיונות ומה יהיה גודל שטחיהם קשורה במגמות מתחרות, מקיפות יותר, לעיצוב פני המזרח התיכון. לא בכדי המחבלים ינסו ערפאת להגיע לי דיבנות ממערב לירדן, אלא בכדי תמרון סובייטי—מצרי. ולא בכדי של מלגין יסמוך חוסיין על התורה הישנה שלו. ובמידת רבה נפתח בפני ישראל מרחב לתמרון בנושא הפלשתינאי כבר בעת הדיון הנוכחי.

נראה, כי ברגע שתיפתר שאלת ההשתתפות המצרית בוועידה — ולצורך זה יבוא ד"ר קיסינג'ר לקאהיר — תועמד במלוא חריפותה שאלת הייצוג הפלשתינאי ולא במהרה תשתחרר הפקעת הזו.

סונות תציגיהם לבעיה זו.

אם בלוויות של חיילים חללי מלחמה לא דאג מי שצריך היה לדאוג למשטר־כבוד ולהשתתפות נציגי צה"ל, הרי זו הזנחה מכאיבה, החייבת להרגיז לא רק את בני־המשפחה הנפגעים הישירים. גם אם יש לקוות, כי מקרים אלה, שדווח עליהם בעתונות, הם בודדים וחריגים, קשה למעט בחומרתם. כשהם מצטרפים לשרשרת תקלות אחרות כגון: עיכובים בהמצאת חפציהם האישיים של החיילים שנפלו למשפחותיהם, אשר כל דבר שהושאר על־ידי בניהן למזכרת, הוא כאוצר יקר להן; אי־ביקורי־תנחומים של קציני יחידות, שבהן שירתו הנופלים לפני מותם, אשר מפיהם יכלו המשפחות השכולות לשמוע על הימים והרגעים האחרונים של יקיריהן.

ייתכן כי הנסיבות המיוחדות של הלחימה במלחמה זו וכן שיעור אבידותינו בה הציבו אותנו כאן מול בעיה, שלא היינו ערוכים לקראתה. אף־על־פי־כן נראה לנו, כי מינימום ההתחשבות וההתארגנות ואנושיות הדרך כאן הוא תמורה מועטת על החוב הגדול שאנו חבים לזכר הלוחמים, אשר נתנו את חייהם על קיום עמם.

הקשר הצרפתי וועידת השרים

שרי החוץ הצרפתי של תשע חברות הקהיליה הכלכלית התכנסו אתמול בבריסל, לדיון השאי בבעיה המעסיקה את אירופה: המחסור בדלק. הרקע לפגישה הוא אזהרת השוק האירופי המשותף, שלפיה צפויים ברחבי אירופה משבר ואבטלה חמורים, אם יתמידו ספקי הנפט הערביים באמצעי החרם.

סקר ועדת השוק המשותף קובע, כי צפויה בשנה הבאה ירידה בשיעור של שניים עד שלושה אחוזים בתוצר הלאומי הגלמי ב כ ל ארצות הקהיליה — כולל צרפת ובריטניה. הללו מוסיפות להשתעשע באשליה שבזכות מדיניותן הפרו־ערבית הן מחוסנות מפני תוצאות העונשין הערביים.

אפילו לא יחסר לצרפת דלק, ענפי התעשיה שלה העובדים ליצוא, ובראשם תעשיית המכוניות, ייפגעו קשות כבר בעוד שבועות מעטים. מפעלי הטקסטיל בצפון צרפת כבר שותקו חלקית. בבריטניה, שמצבה הכלכלי חמור בלאו הכי, תיפגע אף קשה עוד יותר, כבר בחודשים הקרובים.

התשובה האפשרית היחידה היא — עמידה משותפת בלחצים הערביים ונסיון להקהות את חוד הפוטנים הערביים, באמצעות סולידריות. אך צרפת ובריטניה בהתנגדה לכל התמודדות משותפת דווקא ניסו היום שוב להסביר בבריסל, כי אין בשום פנים להרגיז את הערבים, לבל יחמירו באמצעים נגד אירופה. אך למדיניות בת־היענה של פאריס ולונדון אין עוד כיום שותפים בקרב שבע החברות האחרות, וככל שצרפת ובריטניה ייוכחו יותר שאין הן מחוסנות מפני תוצאות הפגיעה בכלכלת אירופה המערבית, הן ייאלצו יותר להודות בצידקת שבע האחרות.

...השעה התשיעית

...ואלת השעה הנוספת שפועלי ישראל מתבקשים לעבוד למען המאמץ המלחמתי סבוכה מכדי להיפתר באופן אריתמטי. ...עלינו להבהיר לעצמנו מה אנו רוצים להשיג: יצירת ...תחושה, שהעורף, ולא רק החיילים בחזית, עושים את המקסימום, או הגדלה משמעותית בתפוקת המשק. שני הדברים ...אינם זהים.

...התעשייתיות למרו שגידול בפריון צועד במשולב ...קיצור יום העבודה — לא הארכתו. עובדה, כי במרבית ...מדינות המתועשות עובדים חמישה ימים בשבוע — ובמספר ...מפעלים אפילו רק ארבעה — ולא ששה כאצלנו. מובן ...שהפריון והתפוקה לא נובעים רק מהקיצור. כי אחרת יכלו ...לומר שאם לא יעבדו הפועלים כלל יגיע הפריון למאקסימום... ...שילוב של ציוד משופר, ניהול מתוקן ומוסר עבודה ...של הפועלים. שלושת המרכיבים יחד — שניים בלבד ...לא יספיקו — הם גורמי ההצלחה של אירופה, יפאן וארה"ב.

...אף לא באחד משלושת המרכיבים הנ"ל לא הגענו ...הצלחה יתרה. להוציא את הסקטור החקלאי. לכן אין זה גם ...בטוח כי הזמן המושקע בעבודה הוא נקודת ארכימדס שב... ...תגביר את התפוקה, בעיקר בתעשיה. יחד עם זאת ...אין ספק כי הרגשת הדחיפות והאחריות בקרב העובדים ...תביא להעלאת התפוקה הודות לשעה התשיעית. שאלה זו ...צריכה, איפוא, להיחתך בדרג הפוליטי־מקצועי בלבד, ...ולא בהסתמך על חוות־דעת של מומחים, נאמר במכון ...לפריון העבודה והייצור.

...אם ימצא, כי יש מקום להארכת יום העבודה, צריך ...לקבוע מראש את תנאי השכר. נראה לנו, כי חלק מההכנסה ...הנוספת — של העובד והמעביד כאחד — יש להקדיש לקרן ...מיוחדת לתמיכה במשפחות המגויסים. תהיה זו הזדהות ...סולידרית עם העומדים בחזית.

...חסר אנוש בנושא רגיש

...מרבים לדבר אצלנו על מחדלים צבאיים ומדיניים שחטאנו ...בהם. צר לקבוע, שעדיין אנו לוקים במחדלים בתחום הפשוט ...כאורה של יחסים בין אדם לחברו. כוונתנו לטיפול — או ...משגים בו — מצד מוסדות צה"ל הנוגעים בדבר במשפחות שאבדו את בניהן במלחמה האחרונה. זהו נושא רגיש יותר ומסתבר שבהשקעה לא־גדולה של מאמץ מכוון, של ...צת טאקט ואינטליגנציה אפשר היה להקל על בעיה ...כיום לא ניתנה לה די תשומת־לב. אין זה מן הנמנע, כי ...הרבה ממטען המרירות, שהתפרק בימים האחרונים בהפגנותיהן ...של משפחות הנעדרים, ניזון מתוסר היחס הנאות של המל־

...תן בסתר — לעומת סולידריות

...ת ישראל נוימן

...יכולה חייבת הקהיליה ה... ...ת האירופית להגיב על ... של ארצות ערב העשירות ... להפוך את החברה התע... ...ת המשופעת לעולם של ... מחסור ואבטלה? ראש ... ...ת צרפת פייר מסמר השיב ...

צרפתים למסור מיראז'ים לקד־דאפי הם שוב נהגו על־פי השיטה "שהכל מותר, בתנאי שי הערבים נפשים בטיפשאות תשר כות או באמתלי תרופים סותפים היטב. משנתגלתה העיסקה המביאה עם לוב בריבים — ... ימים — באו עד אשר ג הודעות צרפתיות עם ססכרים מתייפים, בעיגבום שיהיה לדוגמה קלאסית של נסיון אוויליו לשקר, לדעת הקהל ולעולם.

כיום נפשו ויכוח בין צרפת ובריטניה מכאן לבין גרמניה המערבית ובלגיה מכאן, הנושא — איך לסייע להולנד להתמודד עם חרם הנפט הערבי, שמטרתו להביאה לכניעה ולעשותה לדוגמה מרתיעה לכל מה פולוליס למדינה, המבקשת את טובת ישראל.

הגרמנים, הנתמכים על־ידי הבלגים, אמרו את דברם באמצעות הקאנצלר בראנדט, בשעת ביקורו בפאריס בשבוע שעבר: "את אירופה נוכל לבנות רק בסימן של סולידריות... רצוננו להתלכד נתקל באתגר שהוא, לדידנו, שאלת קיום נפש. המזונה למשבר האנרגיה. בל נשלה את עצמנו — כולנו עתידים להיפגע במידה שווה ואף לאחד מאתנו אין זכות להפקיר את הזולת. אם נניח להחליש אחת מחברות הקהיליה, נפגע בקהיליה עצמה ובמילא בכל חברותיה. אם לא נתלכד ביחסם זה (של התמודדות עם חרם הנפט הערבי), לא נגיע לעולם היעדים של "מפע", בכל תחום שהוא".

לממשלת צרפת היתה הכרה זו, שהושמעה בפאריס, כסטירת לחי מבוכה. בביתו של תלוי אין מדברים על חבל, ובביתו של מגנזן אין לצאת בגנות הבגידה. שסקפיידו התחמק מכל תשובה ישירה בפומבי; אך מאנשי הקלעים פגן באוזני בראנדט, כי מתן בסתר הוא המפתח של הבעיה: אין כי מובן להפקיר כליל את הולנד, וככל שמצבה יורע לבלי נשוא יש לסייע לה בדלק, בכמויות מצומצמות ובחשאי. אך יש להימנע מכל הפגנת סולידריות עמה: הרי זו תרגיז את הערבים ותניעם לצמצם את משלוחי הנפט לכל ארצות הקהילייה.

קוצר הראות הצרפתי מדהים אף את המגינות הצרפתית. אנדרה פרד סאבר־לוס מסביר ב"לה מונד": "אילו לא רחוק היום, שבו ידרשו הצרפתים על־ידי הערבים לכבוש למענם בידי ישראל אותם שטחים, שהם (הערבים) לא הצליחו לכבשם. איך תוכל צרפת לעשות למענם שירות זה? מן הקהם על־ידי מלחמה נגד ישראל. שר האנרגיה האלג'ירי עבד א־סאלם אינו מוציא עוד מכלל אפשרות פעולה צבאית מצד זו. הוא אמר בפאריס, בגימוס רב, כי אפשרות של מבצע מעין זה "אינה מוגעות בעיניו". ובינתיים מתפתחת אסטרטגיה ערבית ברורה בתחום אחר. ההפליה בין הולנדים לבין הדנים, שני עמים השותפים לאותם רגשות פרו־ישראליים עצמם, יש בה לכאורה כדי להפליא. ההסבר לה נעוץ במאקיאווליזם. ההתקפה על רוטרדאם היא, לאמיתו של דבר, בבדר נסיון לפצץ את השוק האירופי המשותף".

אכן, מתברר כי המטרות הפוליטיות של החרם הערבי חורגות הרחק מעבר לנסיון להשיג באירופה הזדהות פוליטית בסכסוך המזרח־תיכוני. עבד א־סאלם אמר פתה לגרמנים ולבלגים: "אין כל סיבה שתסבלו מחסור בדלק. אנו מוכנים לספקו לכם באספקה ולמדראם — בתנאי שהולנד לא תזכה, אף בטיפה אחת, מכמויות", הנו נסיון שיקוץ לסכסך בין בון ובריסל לבין האג.

ביום שבו נכונות היו בון ובריסל לתבוע מהולנד להעמיד נבולה, גדול נבלי אירופה, לדרשות בעבוע מדיניה של חרם שמטרתה להביא את הולנד לכלל כניעה ללא תנאי, ביום ההוא תחדל הקהיליה האירופית להתקיים כגוף חי. היא לא תהיה עוד אלא יצור חסר אונים בידיים עמבית. אך מותר לקוות כי היום ההוא לא יגיע. דעת הקהל האירופית — כולל הצרפתית — קיבלה באהדה רבה את הודעת ההולנדים, כי אין הם מוכנים למכור את נפשם לשטן המהפנות — אף לא תמורת נפט.

יעילות הבצע של לחץ ערבי בצורת הנפט קרבה לייאוש. כל לחץ נוסף עלול להעביר עד לבי קורת התשעצמות את הציבור האירופי נגד המחזיקים לנשק זה. ללא כל הצדקה: אפילו אירופה אינה יכולה לתת יותר משיש לה, והשטחים אינם בשליטתה. כמה ממשלות ערביות מקוות מן הסתם שמועדת דעווה תאפשר להן לשוב ולהפגנות את הזעם באירופה כלפי ישראל, על־ידי הבגחה כי בונצה ההדד של שלום והרבעה בחזית הנפט. בידי ישראל לאכזב תקווה זו, על־ידי נקיטת עמדה שתחזק את ידי ידידיה באירופה ותערער את בטחון אויביה, ברווח הגדול בין מתנגדי הסחיטה לנכנעים לה.

בזבוזים הקטנים והחסכון הגדול

...ת יעקב ארנון

...כי שבועיים כתבתי על ער־ ...המצטבר של התכסכנות הי... ...ם במשק: החסכון בדלק על־... ...הפעות המסויות ליום אחד ...ע, הצמצום בשימוש בהו־ ...הנהגת שעון חורף. ...יתה לי אמתי, שאי־אפשר ...א לחסכונות אלה "חסכונות ...מ", לדעתו, היה עלי להד־ ...הרבה יותר את החסכונות ...ים באמת, שיכולים להתבצע ...משקיבית ולהצטרף יחדיו ד... ...נות שהם גדולים לגבי ה... ...האומי כולו. לכך אקדיש ...את רשימתי הפעם. ...יין: שהדברים שבכאן מכוונים ...75% של המשפחות בא"י. ...כבר נוהגות בחסכון. בשום ...צבן החודשי מחייבן להפיך ...ארוכה, ר־5% עושים זאת בי ...הכי, מפני ששה אפיים... ה ...הכלל שעשוי להצטבר אם ...גם כך גם 75% האחרים, די ...כדי להצדיק רשימה זו. ...בתחום המזון גם אחר ...25 שמתינו בארץ עוד לא ...לבזבז בלחם הנהוג ...אלי משום שלמדנו בי... ...במלחמת העולם השניה, ...גדולה חשיבותה של כל פרו־ ...ים, בביחה ביקים של רעב ...בתקופה בסיכות. אל ...שמצב זה כהיה בשבלגו ...יוצא־דופן בזמן המלחמה, ...כיום בתוקת מצב־קבע בי... ...כל העולם. ...בבבדך חיוני זה הגיע ...לא מעט גם בימים כתיק־ ...נראה לי כי עתה, כאשר ...החיסה עלה בהרבה והבעיה ...לשבעיזוק יהיה כימים ה... ...אחת התשובות "כבכצידה". ...הצפה לדרוש ממציבור

להיהל כלנהוג בזבת בלחם בבית ובבשבדות. אני ממליץ לפני עורכת המדור לנשים, לתכוך ספר מתכונים לשימוש בכמות הלחם הלא־מנוצלת שנותרה בבית. זה נוסף על השימוש בפטסטר בהיר פלא, להישים לחם שאינו טרי.

ב. מכשירי אריזה: בעקבות ההתפתחויות הטובות בחברת־הצריכה המודרנית כבר כתב פקרד ב־1960 את ספרו המפורסם "יצרני הבזבוז" — The waste makers (באנקפצען) כל הארזיות "למי ניתן שבייקרות את המוצר יותר פי הרבה יותר מכפי שמשערים, כגיפות בהפגר של דבר "יפה" האפשי. שצמיסות צבודה נוספת על אלה שעוסקים בבד ופריבה את והתהאוויר לא ברור. לי ביל. כבדע אי־אפשר להסתפק במספר פעמים באותו קרטון של ביצים, מבלי לפגוע בהיגיינה. אפשר להשתמש באיזה אריזה לגבי מספר לא קטן של מוצרים אחרים, שאנחנו חייבים לקנותם מחדש "מדי יום ביום" או מדי שבוע בשבוע.

שבירת אריזות של תמרי־יקר ההחזרתן לחנויות לשימוש החוזר, נראית לי צורך הקבה. גם זה שקיות הפלאסטיק שמקבלים בחנות אפשר לנצל שנית. ברור לי שעליהן לעשות את מנהגי־הבדד בזבית שהיו לנו כמעט לטבע. גם אם אי־אפשר לתת תמריץ כספי לאלה שחוסכים.

לא ברור לי מה ההיקובים ש' הנדפי את יצרני היין לוותר על פיקוט חרוך בבקבוקים יקרים. נראה לי כצלחם לעבודת עתה את הבקבוקים מחדש ולבדוק אם אין טעם להחזיר את הבקבוקים האלה למעגל הצריכה במקום שי יושלו לבעדכת האשפה. עם הם רק מגדילים את העבעבם.

ג. שימוש בחשמל (בעניין זה איבני מתייחס להגבלות מטעם המבשלה חברת החשמל): יש לכבות את האור בחדר שאיש אינו נמצא בו; יש להשתמש במכונת כביסה רק כאשר אפשר לנצל את מלוא הקיבולת שלה; אין טעם לחמם מים אם אין כוונה להשתמש בהם באותו יום והרי למחרת היום כבר אינם חמים...) ואנא, זכרו לכבות את האור כאשר אתם יוצאים מן החדר!

ד. מים: ידוע שהמים בארץ הם מוצר יקר ונראה לי שלא היה מזיק אילו הורגו לתקופה שבה אמרו לנו מדי בוקר הסוך במים, חבל על כל טיפה!

ה. תחבורה: בדרך כלל יש בזבוז עצום בשימוש ברכב פרטי. אין ספק שאפשר היה לחסוך הרבה, בקנה־מידה כלל־ארצי, כפי שנהוג בארצות אחרות, על־ידי שימוש בתחבורה ציבורית במקום ברכב פרטי. איני חושב כי את הכריעות למחוח קבר אפשר להביא על שינוי קיצוני בהרגלים ובמנהגים שהתפרשו בקרבנו אך גם במסגרת השימוש ברכב פרטי יש מקום רב לחסכונות קטנים, שהם נושא הרשימה הזו. אין טעם שארבעה חברים, למשל, יסעו מירושלים לתל־אביב, כל אחד ברכבו הפרטי, גם אם לא כל אחד מהם צריך להגיע בדיוק לאותה כתובת. נוסף על כך פעמים רבות אפשר להשאיר את המכונית בבית ולהשתמש באמצעי־תחבורה אחרים. וגם ברגלים — כמהיגנת הבריאות, אין זה אלא לטובה.

ו. ההלבשה: גם בתחום זה נראה לי שיש מקום לחסכון. את יעילות הייצור שקיימת בארץ צריך לנצל למטרות של ייצוא במקום לשימוש בגבוהי בגדים ובנעלים. לא יזיק לאיש, או לאשה, אם ילבשו עוד עונה אחת אותה שמלה, אותה חליפה אותם לבנים. את כוח הייצור אפשר יהיה לגייס לשיפור המאזן המסחרי.

ז. על אף הנזק שעלולה הערה זו לגרום לעתון "דבר", מבקש אני לומר גם משהו על הפרסומת. פרסומת לצריכה לא־חיונית, כגון זו המקובלת כיום, היא אולי תופעה רצויה לזמנים טובים יותר, אך בלי ספק אינה במקומה בשעה אשר נדרש הציבור לצמצם את הצריכה. מניעת הפרסומת יכולה להביא, לבד מהקטנת הצריכה, גם להוזלת מוצרים רבים, שהוצאות פרסומת הן חלק לא־מבוטל של העלות שלהם.

ולסיכום שתי הערות: א. שינוי זה של מבנה הצריכה יעורר בלי ספק בעיות הקשורות במבנה הייצור. במצב הנוכחי נראה לי, שאפשר להמציא לתוק בפה ולהפוך קשיים אלה להרפצה חיובית, על־ידי העברת כוח העבודה לענפים שיעבדו בשביל היצוא ובשביל צרכים חיוניים יותר של הייצור המקומי. ב. רשימה זו אינה מתיימרת להקיף את כל התחומים. מטרתה להתוות כיוון לצורת חיים המתאימה יותר למצבנו הנוכחי מאשר צורת רמת־החיים האחרונה.

המוסד לביטוח לאומי

קרן־השוואה לתשלום תגמולים למשרתים במילואים

תשלום תגמולי מילואים לתקופת אוקטובר - דצמבר 1973

כל המשרת במילואים מ־6.10.73, זכאי לתגמולי מילואים בקרן־ההשוואה.
לגבי תקופת השירות מ־6.10.73 עד 31.10.73 — יפורסמו הסדרי התשלום בימים הקרובים.
הנך מתבקש לעקוב אחר ההודעות בעתונות, ולהימנע לעת עתה מפניות המתייחסות לתקופת שירות זו.
לגבי תקופת השירות מ־1.11.73 עד 31.12.73 — נקבעו הסדרי התשלום הבאים:

א. תשלום מקדמה על־ידי צה"ל

בעד החודשים נובמבר ודצמבר משלם צה"ל לכל משרת במילואים מקדמה על חשבון התגמולים המגיעים לו לפי החוק.
סכומי המקדמה הם:
לנשוי + 2 ויותר — 675 ל"י לחודש;
לנשוי + 1 — 570 ל"י לחודש;
לרווק, או לנשוי ללא ילדים — 500 ל"י לחודש.
המשרת במילואים תקופה של פחות מחודש, מקבל מצה"ל מקדמה בשיעור יחסי, לפי מספר ימי השירות.
המקדמה תנוכה מסכום התגמול לו זכאי המשרת לפי החוק.

המקדמה נשלחת על־ידי צה"ל לפי כתובתו האזרחית של המשרת במילואים, כפי שנמסרה בשעת ההתייצבות.

נוסף על המקדמה, משלם צה"ל לחייל ביחידתו תשלום אישי, בהתאם לדרגה. תשלום זה לא מובא בחשבון המקדמה.
להמחאת המקדמה המשולמת על־ידי צה"ל מצורף ספח.

זכור! ספח ההמחאה שווה כסף! הוא מהווה את האסמכתא היחידה להשלמת התגמול לפי שכרך או הכנסתך.

ב. השלמת התגמול על־ידי קרן־ההשוואה

לעובד השכיר

אם שכרך הממוצע ב־3 החודשים שקדמו לשירות (3 חודשי שכר / 90 × מספר ימי השירות)
עולה על הסכום ששולם לך על־ידי צה"ל, הנך זכאי להשלמת תגמול.
השלמת התגמול תשולם לך, על־פי ספח המחאת המקדמה, על־ידי מעסיקך. במקרים חריגים תשולם ההשלמה ע"י קרן־ההשוואה בסניפי המוסד לביטוח לאומי. במקרים אלה עליך לצרף להגשה אישורים על שכרך ב־3 החודשים שקדמו לשירות.

לעובד העצמאי

אם התגמול המחושב לפי הכנסתך (על פיה אתה משלם דמי־ביטוח) עולה על סכום המקדמה שקיבלת מצה"ל, אתה זכאי להשלמת התגמול.
השלמת התגמול תשולם לך, על פי ספח המחאת המקדמה, בסניף המוסד לביטוח לאומי שם מנוהל חשבונך.

לסטודנט, לתלמיד ישיבה

סכום התגמול המגיע לך לפי החוק הוא — 500 ל"י לחודש. לכן אינך זכאי להשלמה.

ג. לאשת המגוייס

אם בעלך עדיין נמצא בשירות מילואים פעיל שמרי על הספח, והגישי את התביעה להשלמת התגמול:
א. למעסיקו — אם בעלך עובד קבוע;
ב. לקרן ביטוח — אם בעלך חבר קרן ביטוח;
ג. למוסד לביטוח לאומי — אם בעלך עובד עצמאי.
בכל מקרה המצריך בירור בקשר לתשלום של צה"ל — תוכלי לפנות לקציני הקישור הנמצאים בסניפי המוסד לביטוח לאומי

מקסימום השכר לפיו משולמים תגמולי המילואים הוא — 1,500 ל"י לחודש.

המוסד לביטוח לאומי לא ינכה מסכום התגמול חובות קודמים כלשהם.
כל תגמול (המקדמה וההשלמה) עבור תקופת שירות מ־1.11.73 — דינו כדין שכר עבודה, על כן חלים עליו כל הניכויים המקובלים.

המוסד לביטוח לאומי

הודעה מיוחדת למעסיקים

המוסד לביטוח לאומי ממשיך לשלם את הגימלאות למבוטחים ומשפחותיהם כתיקנן. בהתחשב במצב המיוחד מתבקשים המעסיקים להקל על המוסד במילוי תפקידו על ידי תשלום דמי הביטוח במועדם מבלי להמתין לפניות נוספות.
במקרים שלא ניתן מפאת קשיים מנהליים־משרדיים לערוך את הדין וחשבון החודשי (טופס 102 או טופס 114), אפשר לשלם את דמי הביטוח על פי אומדן, לפי החודש שקדם לשעת החירום.
הדין וחשבון המפורט יוגש במועד מאוחר יותר.

המוסד לביטוח לאומי

למדריכים בתנועת הנוער ובחטיבה

מתכנס מרכז הקיבוץ המאוחד משפיים.
ביום חמישי, 6.12.73 בשעה 9
אנו מבקשים להתכונן ולהשתתף בכינוס זה.

מרכז הנוער
הקיבוץ המאוחד

להדיח את ניקסון

מיוחד ל„דבר", מאת ג'וזף קראפט, ואשינגטון

באחד הימים אמר הנשיא ניקסון בעצמו שלבריות „הזכות לדעת אם הנשיא שלהם הוא נוכל או לא". אבל כיצד ניתן לבדוק זאת? בוודאי שלא ניתן לברר זאת בתוך ספירת התשובות של הנשיא בפני הציבור במה שהבית הלבן קורא בשם „מבצע גילוי לב". שכן הנשיא עצמו הוא הצד הכי פחות ראוי לאמון בהאשמה המיוחסת לו אישית. עליו להודות ש־ לניקסון הכשרון העצום לעמוד בפני גל של ביקורת ובפני הא־ שמות כבדות ושיטתו היא של הפכת מלחמה שערה הטלת ה־ אשמה על הזולת. מכאן נבנה ה־ מחלוקה שלו עם עד המטפטפים לשעבר האיש אמונו אליוט ריצ'ארדסון. כאשר זה סירב למלא אחר הוראת הנשיא ולפטר את התובע המיוחד לפרשת ווטרגייט — ארצ'יבולד קוקס. ריצ'ארדסון ידוע כאדם הנוהג לעמוד את רגי־ שותיו במבחנים מופשטים שאין משמעותם הנסתרת מובנת לכל בן־תמותה, ובוודאי לא לאיש צבא מקצועי כיועצו של הנשיא גנרל אלכסנדר הייג. מתוך אי־ ידיעתם למהותו של ריצ'ארד־ סון, הנשיא ויועצו הייג להזדקק להכחות עלבונות אישיים בריצ'ארדסון. כמו האשמה ה־ אווילית שהוא שתיין (אם כי רק רמז על נטייתו זו) ולכן אפשרי שהוא גם עקרן.

אם אין באפשרותנו להוציא את האמת הנדרשת מפי הנשיא ניק־ סון עצמו, הרי שממילא נגזר על החקירה כולה להישאר בגבולות מצומצמים. ועדת החקירה של ה־ סינאט מוגבלת גם בסמכויותיה השיפוטיות ואסור לה לחרוג מ־ גבולות המשימה שהוטלה עליה והיא — לחקור אך ורק בעבי־ רות הקשורות למסע הבחירות לנשיאות. משמע שאסור על ה־ ועדה לעסוק בהאשמות כגון הש־ תמטות הנשיא מתשלום מסים או דרך רכישתו את שני המעונות הפרטיים בקי־ביסקאיי ובסאן־קלי־ מנטה. אמנם, אין סיבה לזלזל במי ש־

הנשיא - אינו ראוי לאמון בהאשמה המיוחסת לו

בא במקומו של התובע קוקס, הוא ליאון יאבורסקי. האיש כבר הוכיח את עצמו כמי שאינו מוכן לקבל תכתיבים, אף לא כאשר מנסים לדכאו בנימוקים על „בטחון לאו־ מי". אולם גם יאבורסקי נתון ל־ מיגבלות. בעיקר, אין לו „מאנ־ דאט" לחקור פרשיות כגון עסקיו של ידידו של הנשיא, ריבוזו, ו מימון שני בתיו של ניקסון.

לעומת זה, אין מיגבלות דומות חלות על חקירה בהליכי ה„אימ־ פיצ'מנט". ועדת חקירה של הסי־ נאט רשאית לחקור בכל מעשיו והתנהגותו של הנשיא. מטבע ה־ דברים וכוח סמכותה היא תח־ קור ותברר את השאלה הרחבה האם ניצל הנשיא ניקסון לרעה את סמכותו ואמון הציבור בניגוד לחוקת ארה"ב.

חקירה כזו תהיה מן ההכרח עניין מייגע וקשה ביותר. שכן ועדת הסינאט מורכבת מ־38 חב־ רים המפולגים בין הסיעות השו־ נות. היו"ר של הוועדה, רודינו, חדש בתפקידו, ואילו החבר ה־ ראשי מסיעת המיעוט, האצ'ינסון, חסר את הגישה העל־מפלגתית של קודמו.

אולם גם אם הוועדה תפעל כ־ הלכה, אין להשלות את עצמנו שבתום החקירה נזכה לראות דין־ וחשבון חלק וחד־משמעי המגלה את „האמת". נהפוך הוא, עלינו להיות מוכנים לכך שישיבות ה־ ועדה תהיינה מלוות מריבות בין חבריה וסיעותיה. השדנות וניגו־ די זיקה מפלגתית והשקפת עולם. לכל היותר תגיע הוועדה למסקנה כללית ביותר בה ייקבע אם אכן בגד הנשיא ניקסון באמון העם או לאו.

מתוך כל הטעמים האלה, ייתכן שמוטב היה להשתמש בשיטות אחרות מאשר „אימפיצ'מנט". מו־ טב היה אילו הסכים ניקסון ל־ התפטר מהנשיאות לאחר שסגנו פורד אושר רשמית כסגן הנשיא. רק אם ניקסון לא יתפטר מרצונו, לא תהיה ברירה אלא להדיחו ב־ הליכי „אימפיצ'מנט". אין זה סי־ כוי מרנין ואין זה בריא לאומה. אולם גרוע מזה יהיה אם „נטאטא את האשפה אל מתחת לשטיח", כדי להתחמק מהחקירה הבלתי־ נעימה שתכליתה לברר אם נשי־ אנו הוא נוכל רמאי.

אם לא מחפשים — לא מוצאים

נוכח משברי האנרגיה יש להחיש חיפושי הנפט בישראל

מאת דויד מושיוב

משבר האנרגיה בעולם וצמצום השאיבה של נפט גלמי בצד מדינות ערב, פגע במדינות רבות בעולם ואילצן להנהיג משטר של קיצוצים וחסכון בדלק. סביר להניח, כי צמ־ צום אספקת הדלק הגלמי יפגע גם במדינת ישראל. יש לזכור, כי שדות הנפט בסיני מספקים רק 55 עד 60 אחוז מצריכת הדלק השנ־ תית שלנו. בשנת 1973 היתה צרי־ כת הדלק במדינה 6 מיליון טונות. לפני פרוץ מלחמת יום הכיפורים העריכו, כי בשנת 1973 תסתכם צריכת הדלק בישראל ב־7 מיליון טונות, והייבו צריכה ממוצעת ל־ נפש של 2.5 טונות דלק.

והחשש מפני הפגיעה באספקת דלק גלמי לישראל הביא כבר לשו־ רה של החלטות בדבר צמצומים וקיצוצים בצריכת דלק, אולם ה־ גורמים האחראיים סבורים כי יהיה צורך בצמצומים נוספים ובהנהגת שימוש יעיל בדלק. בין היתר סו־ כם לבדוק אפשרות של הפעלת תחנות כוח על ידי פחם ועוד. בין היתר הגיעו המשרדים הממ־ שלתיים המוסמכים בדבר לכלל מס־ קנה, כי יש להחיש את קצב החי־ פושי הנפט בארץ.

על חיפושי הנפט בישראל עברו תקופות של גיאות ושפל. בשנים האחרונות חלה בהם מעין רגיעה. חברות זרות כמעט שאינן מחפ־ שות נפט בישראל. הממשלה גם היא צמצמה את השקעותיה בחי־ פושים. אפשר שאחת הסיבות לכך היא, שכמות הנפט שמפיקה ישראל מאז מלחמת ששת הימים משדות הנפט בסיני היא יותר מחמישה מיליון טונות בשנה.

משרדי הפיתוח והאוצר מעבדים בימים אלה הצעת החלטה לאישור הממשלה, לפיה יוחש קצב קידוחי הנפט בארץ. החלטה זו מבוססת על דו"ח ועדת הגיאולוגים בראשות פרופ' א. גינצבורג, שהקימה מועצת המנהלים של מכון הנפט הישראלי, וכן על תכנית המחקר שהכין המינהל לחקר אוצרות ה־ טבע שבמשרד הפיתוח, לפני מל־ חמת יום הכיפורים.

ועדת הגיאולוגים המליצה על תכנית חומש לחיפושי נפט, שבה יושקעו 110 מיליון ל"י. הוועדה מציינת, כי מאז החלו חי־ פושי הנפט במדינת ישראל, לפני 30 שנה, הוצעו מספר תכ־ ניות על ידי מומחים מקו־ מיים וזרים, בהם גיאולוגים נודעים בעולם. כל התכניות הללו הצביעו על קיומו של פוטנציאל נפט בישראל, בהסתמך על העובדה, שישראל נמצאת ב־ איזור הנפט העשיר ביותר בעו־ לם (המזרח־התיכון) ובהסתמך על הרכב הסלעים מהם בנויה הארץ (סלעי משקע, שבהם יכול הנפט להיווצר ולהיאגר). ועדת הגיאו־ לוגים הישראלית קובעת בדברי ה־ מבוא שלה: „ועדה זו... אינה יכולה אלא להצטרף להערכה ה־ אופטימית של המומחים הזרים, לאורות התוצאות הדלות יחסית, שהושגו עד כה".

בישראל בוצעו עד כה כ־250 קידוחי נפט שונים, שבהם הוש־ קעו 250 מיליון ל"י ובעקבותיהם נתגלו מאגרי נפט וגז בשווי של 180 מיליון ל"י בקירוב. לאחר תקופת הפקה ארוכה, מיצו כמ־ עט כל מאגרי הנפט שבשדות אלה. עתודות הנפט בשדות חלץ, ברור וכוכב נאמדו ב־30 מיליון חביות, מהם ניתנו להפקה 16 מיליון חביות. עד ה־31 במארס 1973 הופקו 14.4 מיליון חביות. כלומר, נותרו להפקה רק 1.6 מיליון חביות. עתודות הגז ה־ טבעי שנתגלו בשדה זוהר, כידוד וקנאים נאמדו ב־67 מיליארד רגל מעוקב, מהם ניתנו להפקה 58 מיליארד רגל מעוקב. עד ה־31 במארס הופקו 37 מיליארד רגל מעוקב גז ונותרו להפקה 21 מיליארד רגל מעוקב, שהם 540,000 טונות דלק נוזלי.

ועדת הגיאולוגים מציינת ב־ דו"ח שלה, כי אזורים נרחבים ב־ ארץ טרם נקדחו כלל, ובאזורים שנקדחו היו רוב הקידוחים רדו־ דים, עד לעומק של 2,000 מטר ב־ קירוב (רק חמישה קידוחים הגי־ עו עד כה לעומק של ארבעה קי־ לומטרים ויותר). כדי לקבל מידע סטרטיגרפי, כלומר, מידע בדבר השכבות הגיאולוגיות, של האזו־ רים הגיאוגרפיים שטרם נחקרו, יהיה צורך בביצוע כמה קידוחי אינפורמציה. בשנים הבאות, קובעים הגיאולוגים, צריך יהיה לבצע קידוחים למעמקים גדולים יותר, עד חמישה קילומטרים. ב־ אזורים הישנים ובשכבות עתיקות שטרם נבדקו. יצוין, כי קידוח לעומק כזה מחייב השקעה כס־ פית ניכרת, בשיעור 4—5 מיל־ יון ל"י.

תכנית החיפושים שמציעה ה־ ועדה, קשורה קשר הדוק בבי־ צועה המלא של תכנית המחקר, שהוכנה על־ידי המינהל לחקר אוצרות־טבע במשרד הפיתוח. ה־ ועדה קובעת שיש להתייחס אל שתי התכניות כאל חלקים מש־ לימים של תכנית־אב אחת. היא מציעה לראות בכל שטחה של מדינת ישראל יחידת־חיפושים אחת ולרכז את מאמץ החיפושים ב„איזור התמורה", המשתרע לאו־ רך החוף הים־תיכוני של ישראל — מהגליל, דרך מפרץ חיפה ועד חופי סיני. כן ממליצה הוו־ עדה להעביר לשלב מאוחר יותר את קידוחי הנפט באותם אזו־ רים, שבהם הסיכויים לגלות נפט נראים כיום סבירים פחות.

ב„איזור התמורה" יש לדעת ה־ ועדה, לבצע שלושה עד ארבעה קידוחים, לעומק של 2,500 מטר, באיזור חלץ. כמו: לערוך סקר סייסמי במשך שנה חודשים באי־ זור שבין חלץ לקיסריה, ולאחר מכן לבצע ששה קידוחים עמוקים, עד 4,000 מטר, ושלושה קידוחים בינוניים, עד 3,000 מטר. הן ל־ קביעת המודל הסטרטיגרפי והן ל־ חיפושי הנפט. התכנית שמציעה הוועדה לגבי החיפושים במישור החוף של הגליל המערבי ומפרץ חיפה היא: שלושה חודשי מחקר סייסמי ביבשה, חודש מחקר סייסמי בים רדוד; ביצוע שניים־ שלושה קידוחים לעומק של 4,000 מ', קידוח אחד לעומק 1,500 מ'. לגבי צפון־מערב הנגב מציעה ה־ ועדה המשך המחקר הסייסמי ובי־ צוע קידוח אחד לעומק של 4,500 מטר באזור הצרים. שאר הקידו־ חים המוצעים הם בעדיפות ב־ ג'.

בביצוע תכנית העבודה, שלה מייחסים הגיאולוגים עדיפות רא־ שונה במעלה, יש להשקיע 1,800 ימי קידוח וכ־13 חודשי עבודה של צוות סייסמי.

התקציב הדרוש לביצוע העבו־ דות הללו הוא, במחירים של ה־ יום, 46 מיליון ל"י, לפי הפי־ רוט הבא: לעבודות קידוח 36 מיליון ל"י; לעבודות גיאופיסי־ קה 8 מיליון ל"י ולעבודות גי־ אולוגיות 2 מיליון ל"י. לשם בי־ צוע כולל של תכנית־החומש ה־ מוצעת דרוש סכום של 110 מיל־ יון ל"י, לפי החלוקה הבאה: ב־ שנה הראשונה 15 מיליון ל"י; בשנה השניה — 20 מיליון ל"י ובכל אחת משלוש השנים הב־ אות — 25 מיליון ל"י.

הוועדה מתייחסת בדו"ח שלה גם לאיזור צפון סיני. לגבי אי־ זור זה נאמר בדו"ח ועדת־ה־ משנה לתכנון המחקר בגיאולוגיה של נפט של משרד הפיתוח, ש־ פורסם באוגוסט 1973, כי „איזור צפון סיני הוא איזור של מאגרי נפט פוטנציאליים, בגלל שילוב אפשרי של מספר גורמים. יש מקום להניח, על בסיס הסלעים המוכרים, כי באיזור מצויות מס־ פר תצורות העשויות להוות סלע מקור להידרוקרבונים מתקופת ה־ יורא ואילך. ייתכן אף מתקופות קדומות יותר. כמו כן יש להני־ ח, כי באיזור מצויות מספר תצורות בעלות נקבוביות גבוהה העשויות להוות סלעי מאגר ל־ הידרוקרבונים, ובאיזור מוכרים מספר מבנים היכולים לשמש כ־ מלכודות נפט. ועדה זו ממליצה לבצע עבודת מחקר רבה בצפון סיני, קידוחי מחקר, סקרים גי־ אופיסיים ביבשה ובים, מיפוי גי־ אולוגי מתקדם ומחקרים אחרים".

דו"ח ועדת הגיאולוגים, בראשות א. גינצבורג, קובע, כי באיזור צפון־סיני, המשתרע מתעלת סואץ במערב ועד הגבול הבינלאומי ב־ מזרח, ומאיזור ג'בל מגרה בדרום ועד קצה חוף היבשה בצפון — נקדחו רק ארבעה קידוחים. ה־ ועדה מציעה לבצע סקר סייסמי, שיימשך שנתיים, וכן לבצע ששה עד שמונה קידוחי־נפט. התקציב הדרוש לכך הוא 20 מיליון ל"י, לפי החלוקה הבאה: לעבודה גי־ אופיסית — 9 מיליון ל"י, ל־ קידוחים — 10 מיליון ל"י, לעבודה גיאולוגית — 1 מיליון ל"י. הוועדה ממליצה לבצע תכנית זו ללא דיחוי. לשם כך יש להפ־ עיל עוד צוות סייסמי ועוד בו־ נת־קידוח, נוסף על אלה שיעבדו בישראל.

לדעת הוועדה יש סיכויים למ־ צוא נפט, בכמויות מסחריות, ב־ אדמת ישראל ובצפון סיני. הווע־ דה סבורה כי בזכות הקידוחים המחקרים שנערכו עד כה, הגיעה ישראל לשלב שבו היא יכולה לבסס את חיפושי הנפט על שי־ לוב מידע סטרטיגרפי (תורת ה־ שכבות) והסטרוקטורלי. אם כי הדרך המוצעת תהיה בהכרח יק־ רה, מאמינה הוועדה שהיא תהיה פוריה יותר מזו שבה הלכנו עד כה.

כיום ברור, כי אין כל סיכוי שחברות או משקיעים זרים יעשי־ עו את הסכומים הדרושים לחי־ פושי נפט בישראל ולכן זה צריך להיות מוטל על הממשלה. משרדי האוצר והפיתוח דנים בימים אלה בתכנית ארבע־שנתית לחיפושי נפט. מאחר שחלו התייקרויות עצו־ מות בציוד לקידוחי נפט וקשה להשיגו כיום, ומאחר שמחירי ה־ דלק האמירו מאוד בחודשים הא־ חרונים (בשנתיים האחרונות עלו במאות אחוזים), הרי הסכום ש־ הוצע בוועדת הגיאולוגים אינו רי־ אלי והכרחי להקצות למטרה זו לפחות 200 מיליון ל"י בקצב של 50 מיליון ל"י בשנה. הדבר דרוש כדי לגלות מאגרי נפט נוספים. או כדי לדעת בוודאות שאי אפשר למצוא נפט נוסף בארץ וכי בת־ חום הנפט נהיה תלויים בחסדי זרים. אם אכן זה מה שיתברר, נצטרך לתכנן את חיינו בארץ כך, שנהיה תלויים פחות ככל האפשר בנפט ונתבסס על שימוש במקו־ רות־אנרגיה אלטרנטיביים.

הבחירות, הוויכוח הפנימי וועידת ז'נווה

מאת יהושע תדמור

למי שמעיין במאמריהם והצה־ רותיהם האחרונים של דוברי „הליכוד" ונספחיו קשה לא להר־ גיש שהם החליטו לנהל את מער־ כת הבחירות הקצרה תוך הזרת אימה מפני העתיד במשפחות יש־ ראל.

אנשי „ארץ־ישראל השלמה" עברו מקיצוניות לקיצוניות. רק אתמול דיברו בבטחון ויהירה בשם ישראל כמעצמה בזו למצרים ב־ גמישות ובפתרון מדיני, הזיבו את הגישה הקיצונית המיליטנטית של חלקים במפלגת העבודה ושל חל־ קים במפלגות אחרות, וטיפחו את האשליה של „אף שעל". הזכרת המושג „נסיגה" במסגרת הסדר־ שלום נראתה להם כמשהו טמא. ובגללה נטשו את הממשלה. אחר שהרבו זמן רב להקשות עמדותיה המקשות והקשואות של ישראל. אחריותם המדינית למפולת קטנה רק במעט מזאת של מעצבי מדי־ ניות הממשלה בתקופה האחרונה.

צמרת הממשלה ומפלגת העבודה גילו נכונות ואומץ ללמוד לקחים. תוך מאבק פנימי, שרצה לוותר מות וציוות במפעלים של אישים ראשונים במעלה. התהליך עדיין בתחילתו, אך הפנים נשואות לע־ תיד. לתקוה לקידום השלום. מהי הבשורה של גח"ל, „הליכוד" וא־ רץ־ישראל השלמה לקראת ועידת השלום בז'נווה?

אליעזר ליבנה זועק במאמרים ובנאומים על „השואה" המתקרבת. ד"ר ישראל אלדד, מראשי לח"י לשעבר ומתומכי בגין, מספח חר־ שות ופחדים ומתאר את מנהיגי העבודה המוכנים לפרס במנהיגי הגיטאות הנכנעים, העתידים לה־ מיט אסון על ישראל ולהסגיר או־ תה בידי הרוצחים הערביים. משה שמיר חוזר בעקשנות על גירסותיו כדובר „ארץ ישראל הש־ למה" באנגברטינים בשוגג, וקורא למנהיג, למציל האומה אריק שרון. „הרב כהנא־מנסה לרשת את עמ־ דות הליכוד מאתמול, ומבטיח מעל מודעות, כל הפוגרים כי הוא מש־ נתו האמיתית של בגין בעתיד.

בבוסטון הליכוד ניטש עתה וי־ כוח, ומודעותיהם הצנקיות בעתו־ נים מעידות על מאמץ להסוות, ולהעמיד פני אחריות ומתינות במ־ גמה למשוך קולות מקרב הזרים והנבוכים שהסתייגו מהם בעבר. הם מבטאים את דבריהם „לרבבות התיכובל של רבים, ומגבבים על הפחדים, ההם והצורך בהמונה, וב־ הופעה פנים שהליכוד הוא המפ־ לגה שתחלץ את העם מן הקשיים שהמביאה עליו ממשלת המערך.

הם חוזרים ומתריעים על מחדלי הממשלה ערב המלחמה, אך אזהרו־ תיהם מופנות לעתיד: הממשלה „הוחרת לחלוקתה מחדש של ארץ־ישראל. שהיא הרת סכנות לעתיד המדינה וקיומה... מדיניות המערך תעמיד את מרכזי האוכ־ לוסיה האזרחית של ישראל בט־ ווח־האש של רקטות האויב ותד־ החזו ותביא עלינו מלחמת דמים מתמדת". רבים ממנהיגי הליכוד טוענים בחדרי־חדרים, אם כי לא בפומבי, ששיחות השלום בז'נווה הם מלכודת־מוות שעל ישראל לה־ חלץ ממנה. ושעלינו לחדש את המערכה בתנופה לצמצם את בטחו־ נו ושטחיו של האויב המצרי הב־ נסה להכתיב את תנאיו לישראל.

... היה כניעה. אין ברירה קלות. הברירה היא בין נסיון אמיץ ועקי־ ... לעצב יחסים חדשים בין יש־ ראל לשכנותיה לבין המשך הלחי־ מה לשם השגת קלפים טובים יו־ תר. רק דמגוגים ומתעתעים טוע־ נים שיש בידם תשובות חד־משמ־ עיות. ביחוד מאחר שאין סימ־ נים לכך. שפני המצרים — שלא לדבר על הסורים — להסדר לשלום. אפשר לצייר תמונה דמו־ נית, עם כמה אלמנטים נכונים, על תורת השלבים של הערבים מאז המלחמה ועד עתה לקראת ועידת ז'נווה: הם פתחו במלחמה לש־ בירת הסטאטוס־קוו ... גיבוי המדינות המעצמות וסמכת הנ־ פט — במגמה לסלק את ישראל מכל השטחים שבידה. אפשר לב־ נות „קייר" של תיכנון מדיני מצ־ רי ערבי: סילוקה של ישראל מן הגדה המערבית לעבר מיצרי הגי־ די והמיתלה, אחר כך להדוק את ישראל לגבולות 4 ביוני. להביא לסילוקה מרמת הגולן, מעזה, מן הגדה וירושלים ולהקים מדינה פלשתינאית בראשותו של יאסר ערפאת, כקרש קפיצה לשלב הסופי, הוא חיסולה של ישראל אחרי דחיקתה לגבולות 1947, ומי שרוצה למצוא אסמכתות ימצאן. במדינות הקיצוניות שבעולם הער־ בי יש מגמות ומחשבות כאלה. וכמה מדוברי ארגוני החבלה מכ־ ריזים על כך בגלוי.

אך יש גם ברירה אחרת. יש די־ נאמיקה של שלום, ראשיתה בהפ־ סקת־האש. בגילויי הידברות ה־ ... בק"מ ה־101 הרפיית המ־ תיחות בדרג קווי הפסקת האש בדרום, ובגילויים מעשיים המני־ עים לקצאור לירודלים על ציפיה ומתח בציבור ובעצבונות לקראת ועידת השלום. ... אך במתלונים לכך גם סימני כמיהה לשלום, לפיתוח לשיקום התעשיה במפרץ סואץ, לבניה מחדש של ערי התעלה ההרוסות. לפתיחת התעלה ולשי־ קום הכלכלה. מי שמכיר את מצו־ קתה הכלכלית והחברתית של מצרים ידע להעריך מה צפון לה בהתפתחויות שאולי אנו בתחי־ לתן.

סאדאת ומנהיגיה של מצרים נר־ אים עתה בעיני מקיצוניים ושי־ כורי־נצחון. אין ספק, שתביעותי־ הם כיום הריסות יותר מאשר בע־ בר. אך יש סימנים לכך שהם מוכנים להכיר בהבריצת ישראל להסדר בשתקן, ובצינין זה מתבצע גבה וריאציות. ואפשר להדריק את מגבת חידוש האש. אין זה הבריר שבת הסיבה הישראלית זולו המבקים החשילים המצריים לרדוף אחרי יחידות המאסף היש־ ראלית בצפנה, עד הנגב. ייתכן מאוד שבמסגרת הכרה בסובריניות המצרית על אדמת סיני אפשר יהי־ יה למצוא הסדרים שיניחו, פחות או יותר, את דעתה של ישראל, כגון פירוזים, פיקוח משותף או כו־ חות זרים. הבעיות בינינו לבין מצרים ניתנות לפתרון, בתנאי שיש נכונות לשלום.

השלום שישראל רוצה בו איננו השלום המצרי, ומי שמדמיין לו כבר עתה תנועה חופשית של סחורה, אנשים ורעיונות דיפלומ־ טיים ... להיות. אך בין הזות שלום לבין הפסקת־אש ייתכנו כמה ואריאציות הקשורות להזדמנות ולשלבי נסיגה. השלום הדה־פקטו עשוי להיות גורם ראשוני, בש־ קום ערי התעלה, פתיחת תעלת סו־ אץ והפעלתה, הנחת צינור הנפט הגדול מן הים האדום לים התי־ כון. כל אלה עשויים לפתוח אק־ לים חדש. מצרים כמהה לפיתוח ולתיעוש, והיא מנסה להינתק מתלותה בסובייטים. היא רוצה סיוע אמר־ יקאי, ואף בעצם ימי המלחמה והעשר האמריקאי לישראל ... ישבו בקאהיר כשלחות מומ־ חים מארה"ב המשיכו לתת בהק־ מת מפעלים ובתכניות לעתיד. אם זאת תהיה המגמה — יש סיכוי ההידברות לקראת שלום.

בינתן שאי־אפשר לסלק בהחלט־ אובת הזרות הכרון ארבע מלח־ מות, וסאדאת ודאי לא ירצה להפר את הקואליציה כלפי הסורים והפלשתינאים, וייתכן שהוא יתנה חתימה סופית על כל הסכם בפתרון הבעיה הפלשתינאית ובעי־ ית ירושלים. אך עלינו להתחיל בחתירה לפתרון, גם אם הדרך ארוכה וקשה. כל אלטרנטיבה אח־ רת גרועה שבעתיים. במערך יש אישים, גורמים וכוחות המוכנים להסתכן בדרך הארוכה והקשה הזאת; הליכוד רחוק מאוד ממר־ שכים אלה, ומנהיגיו צריך לא נח־ פכהו. יהיה זה אסון אם המדינה האכזבה והמחאה יביאו לשלטון את הכוחות שירחיקו את סיכויי השלום. ויביאו לסיבובי־אש חוז־ רים. האלטרנטיבות אינן ברורות די לציבור, ומשום כך יש להוד־ את הויכוח ולהסביר לציבור כמה רציונית היא המערכה הפנימית.

הצנחנים הפולנים בחיל או"ם

מאת דב אפל

שירותי הביון האמריקאיים זכו באחרונה בהישג מזהיר ביותר: הם הצליחו לגלות, שבמקום יחי־ דה לוגיסטית פשוטה סיפקה ממ־ שלת פולין יחידת צנחנים מובי־ חרת לכוח או"ם במצרים. אולם כותב הטור הזה השכיל ללא מא־ מצים מיוחדים וללא עזרתם של שירותי מודיעין לחשוף פרטים נוספים על שמונה מאות הצנחנים הפולנים, אשר שובצו בחיל או"ם לפי דרישתה של ברה"מ.

בשבועון הוארשאי „פוליטיקה" מ־24 בנובמבר פורסם ראיון עם מפקד היחידה הפולקובניק (קולו־ נל) יז'י יארוש, שהצהרותיו ה־ מראיינת מכתירה אותו בתואר „מפקד הצבאות הפולניים במזרח התיכון".

ההודעה על השתתפותה של פו־ לין בכוחות או"ם פורסמה ב־3 ב־ נובמבר והקבוצה הראשונה של יחידת הצבא הפולני יצאה למצ־ רים ב־14 בנובמבר. את 11 הי־ מים שחלפו בין שני התאריכים האלה בילה הקולונל יארוש לד־ בריו בניו־יורק. „לשיחות דיפלו־ מטיות", ובאותו זמן עשו חיילי הדיוויזיה הששית של הצנחנים הפולנים את ההכנות „ליציאה ל־ דרך".

מסתבר, שכאשר דיבר על „ה־ שיחות הדיפלומאטיות" שקיים ב־ ניו־יורק התכוון מפקד הצבאות הפולניים במזרח התיכון להש־ תתפותו בשמונה ישיבות עם ה־ מזכיר הכללי של או"ם ועוזרו, שדנו בארגון כוחות או"ם.

יו"ר הישיבה הראשונה היה מזכיר או"ם קורט ואלדהיים בכבודו ובעצמו. את הישיבות ה־ אחרות ניהל עוזרו אורקארט. לדברי הקולונל י. יארוש אמר קודם למשתתפים בישיבה: קנ־ דה ופולין הן „פירמות סולידיות", ולפיכך נטיל עליהן את המי־ טות הנכבדות ביותר. הקולונל יארוש מעיר בענוה שהטלת המ־ שימות האלה היא ביטוי לאמון בכישוריו של הצבא הפולני. סופרת „פוליטיקה" גם כביאה דברים שטבעה כפי הצנחנים ה־ פולנים, הטבעים את חשיבות ה־ שליחות שהוטלה עליהם. אחד מהם אמר לה: „אנחנו נהיה כדי־ פכים ביניבראליים", והבעת הוסיף והדגיש: „אנחנו יוצאים לשם כי בציני האומות המאוחדות, וננהג במידת הצדק לגבי שני הצדדים".

הנה כי כן, מסתבר שהביון האמריקאי לא היה צריך לטרוח הרבה כדי לגלות ב־26 בנובמבר, יומיים לאחר פרסום הראיון המ־ צוטט לעיל, שממשלת פולין שיג־ רה לכוחות או"ם יחידת צנחנים מובחרת מהדיוויזיה הששית של הצבא הפולני. מותר אף להניח שהדבר נודע לסוכני הביון האמ־ ריקאים לפני שפורסמה השיחה עם הקולונל יארוש ב־24 בנוב־ מבר. לפיכך לא ברור התמהון מקידי הפנטאגון או הסטייט־דפרט־ מנט בקשר לגילוי מדהים זה.

כן לא ברור למה הסכים קורט ואלדהיים שיחידת צנחנים של ה־ צבא הפולני הכפופה למעשה ל־ הוראות המטה הכללי של ברה"מ, תצורף לכוח או"ם. הרי יש בכך עקיפה ברורה של החלטת מוע־ צת הבטחון, שקבעה כי בכוחות אלה לא ישתתפו צבאות אחת מחמש המעצמות הגדולות.

מעניין שהצנזורה הפולנית לא מחקה בגוף הראיון את התואר „מפקד צבאות פולין במזרח ה־ תיכון", שהעניקה המראיינת ל־ מפקד יחידת הצנחנים של הדי־ ויזיה הששית הפולנית. אמנם גם בארצות הקומוניסטיות העשאים מוסדות המצונזרים לעתים ברשל־ נות במילוי תפקידיהם, אולם נר־ אה שהפעם מדובר לא בתקלה הנובעת מהסתתחרנות של הצנ־ זור אלא במתנה מכוונת להבליט את החשיבות, אשר לא רק ממשלת פולין אלא בעיקר ברה"מ מייחסת לנוכחותה של יחידה מובחרת של צבא ברית וארשה בחזית הישראלית־מצרית.

ההתעוררות של הדתיים

מאת א. סדומי

„מסע התעוררות", הנערך על־ ידי הרבנות הצבאית מזה שנה ב־ החדש אלול, קיבל הנה עידוד בלתי־צפוי בכלהמת יום הכיפורים. המזבח נאחז בקס, וכאשר סביבך ניתכת אש־תופת, פגז ארטילריה מימין, טילים בשמאל הפצצות אוי־ רות צעקה כגל, אתה מצפה לנס שיציל אותך מתופת זו. טבעי הוא שאתה פונה אל הנעלם, אל הבלתי נושג, אל האלוהים.

כאשר הכירו אותו חייל בשידור הטלוויזיה מתהצלה, כי בקרבות ה־ הוא הפך באמת לאדם דתי. האמו־ בכנות הצהרתו ואין ספק כי היו לו שותפים לדעה בין החיילים הרבים. אולם יחד עם זה אין לנו ספק, כי מלחמה זו גם הרסה אמו־ נות רבות מאוד, ובהכן את האמונה בצדק האלוהי... היה מדבש לכתוב על הביקוש הגדול לספר התהילים כ„בסט־סלר" של החיילים בחזית, אך סבורני כי אפילו החיילים בעלי ההכרה הדתית, פרי חינוך של שנים, אינם מאמינים כי בפרקי התהילים אפשר לגבור על הטילים... „ההתעוררות הדתית" שגילה הד־ בר בראיון הטלוויזיוני עם הרב גורן, נראית לי יותר כהתעוררות הדתיים. שגם הם, כמו האחרים, רוצים בהזדמנות זו לזכות ברווחי המלחמה.

אבל, כי את התעוררות הדתיים בעת הזו אפשר היה בהחלט לכוון לאפיק רצוי של יתר הבנה בין הדתיים והחילונים, תוך כיבוד הדדי של השקפות שני הצדדים, ללא פגיעה בזכויות יסודיים ו־ ללא כפיה של מנהגים מימי הבי־ נים, שאבד עליהם הכלח. הנסיון המעט של תקופה זו אינו מבשר טובות. ה„דאגה" לבוא אל ביתה של אלמנת המלחמה כדי לקרוע קריעה בבגדה ובבגד ילדתה בת השנתיים, כאילו לא די לה הקרע שבלב; האיסור להתיר אחד הרבי־ נים בשבת הראשונה למלחמה על אפיית הלחם בשביל צה"ל; הק־ שיים שנגרמו, ושעדיין נערכים, על מהלך העבודה במפעלים, כאשר מטעמי „הכשרות" לא הורשו פועלים לעבור מאיזור אחד ל־ משנהו — כל אלה אינם מעידים כי הדתיים מוכנים להפיק לקחים כלשהם במלחמה זו. כאשר איש „על המשמר" יעקב רבי טאל בד־ איון הטלוויזיוני את הרב גורן, מה תציע הסמכות הדתית כדי להרבות הבנה בין הדתיים והחילו־ נים ולהמשיך את האחווה היהו־ דית, שמצאה ביטויה הנעלה ב־ מלחמה, בחינת „איש באמונתו יחיה", לא ניתנה לו כל תשובה מניחה את הדעת. אם כל הלקח הוא הגברת משלוחי ספרי התהילים ועריכת מגבית לאיסוף תפילין, הרי כי היא עצובה...

נראה לי כי גם הפעם לא תבוא היוזמה מהממסד הדתי. אך אולי תבוא ההתעוררות מלמטה, מקרב אלפי החיילים שבאו מהישיבות בכל מגע, בכל מגזר ובכל יחידה צבאית. אחוות הלוחמים שנצרפה באש המלחמה הזו בין החיילים הדתיים והחילוניים, הערבות הה־ דדית, ההליכה ביחד בדרך הא־ רוכה, ללא הבדל הזהר בכבה כולם. אי־אפשר שלא תבוא ביטויה בחיי היום־יום לאחר שוך המלחמה. ה־ ... אלמנות רבות, נשים רבות שבעליהן נעדרים. אולי יש בין האלמנות הסטולות גם כאלה, שאינן יכולות לפי ההלכה. ... יהיה, באחריה ... של ... הכלל ... לא ידעו כי אלמנות המל־ חמה ... יקבלו ... היום את כל ... הקשור ... בעיניית החליצה. נראה לי גם כי הצבא הוכיח ... דין בחו־ ... ובני הישיבות. עם כל ... והמסרה ... בני הישיבות ... בשירות בצה"ל, אין כל ... להחזיר את האחרים. אם תהיה „התעוררות" הדתיים בשי־ ... אלה, נדע כי אכן הפיקו לקח ... מהמלחמה.

הנה הוא בא...

אל צבור האדריכלים, שכירים ועצמאיים, חברי א.א.א.י.

אדריכלים אשר עקב המצב נקלעו לקשיים ארגוניים, כס־ פיים, תעסוקתיים או אחרים, יכולים לפנות לוועדה של איגוד הארכיטקטים שתעסוק בעניינם.

נא לפנות אל גבי חוה ונדנברג בא.א.א.י., טלפון 243302 ו־220122.

משרד החינוך והתרבות

מענקי לימוד של ממשלת שוויץ 1974/75

ממשלת שוויץ תעניק שני מענקי לימוד לסטודנטים ישראליים לשנה אקדמית אחת (1974/75). (שנה אקדמית פירושה 10 חודשי לימוד"). המענקים מיועדים לאזרחים ישראליים בעלי תואר ראשון לפחות, שגילם לא יעלה על 35, לשם השתלמות בכל מקצוע פרט למוסיקה ולאמנות.

התנאים: גובה המענק כ־750 עד 900 פרנקים שוויצריים לחודש (סכום זה מספיק כדי קיומה של נפש אחת). עדיפות תינתן לרווקים(ות).

על המועמדים לשלוט בשפה הצרפתית או הגרמנית. לאלה שאינם שולטים באחת משתי שפות אלה, ניתנים קורסים מיוחדים ללימודי השפה במשך 3 חודשים לפני התחלת לימודי ההשתלמות.

המענקים אינם כוללים דמי נסיעה הלוך ושוב.

בקשות יכללו תולדות חיים (רצוי בשפה הצרפתית או האנגלית או הגרמנית*) וציון מפורט של מקצוע ההשתלמות, לבקשה יש לצרף העתקים של תעודות אקדמיות ושתי המלצות, אחת מהן ממנחה או מפרופסור (מרצה).

בקשות צריכות להגיע למנהל קשרי חוץ, משרד החינוך והתרבות, רחוב שבטי ישראל 34, ירושלים עד יום שני, ו' בטבת תשל"ד, 31 בדצמבר 1973.

בקשות שאינן מלוות בתעודות הדרושות או בקשות שתגענה לאחר המועד שנקבע ייפסלו.

* (במידה ותולדות החיים תכתבנה בעברית יש לכתוב את השם המלא בלועזית).

משרד הבריאות
שירותי אספקה
ת. ד. 7094, תל־אביב

מכרז מס' 50/845/73

ניתנת בזה הודעה לציבור כי שירותי אספקה מבקשים הצעות ל־

ביצוע שרותי פינוי אשפה בבי"ח רמב"ם, חיפה

פרטים אפשר להשיג במזכירות שרותי האספקה, רח' נחלת יצחק 15, תל־אביב, טל' 253202 בשעות הרגילות.

את ההצעות יש להגיש ב־3 העתקים במעטפה שאפשר להשיג בשרותי האספקה.

מועד אחרון להגשת ההצעות הוא 28.12.73 בשעה 12.00 לפי הכתובת: ועדת המכרזים המרכזית, משרד הבריאות ירושלים, כד' מימון, רח' הנביא 2 ת.ד. 1176.

על המציע לצרף ערבות בנקאית על 10% מערך הצעתו כערבון לקיום תנאי ההצעה באם תתקבל.

אין שרותי האספקה מתחייבים לקבל את ההצעה הזולה ביותר או איזה הצעה שהיא או להזמין את כל הכמות ממציע אחד.

מכרז זה מבטל את מכרזנו מיום 27.11.73 לביצוע שרותי נקיון בבית רמב"ם, חיפה.

פ. ראוגרודסקי
מנהל שרותי אספקה

ספרי - מוסד להפצת הספר הטוב בע"מ

מכרז

מוצעת בזאת, למסירה בדמי מפתח, חנות בקומה ב' ב־ רח' הרצל 55 חיפה, המשמשת כחנות ספרים וקלטיים (ספרי בע"מ). גודלה 37 מ"ר.

את החנות אפשר לראות בשעות העבודה הרגילות.

פרטים אפשר לקבל במרכז ספרי בע"מ, רח' גאולה ... תל־אביב.

הבית בבעלות הימנותא בע"מ (ק.ק.ל.), ולפיכך העברת הזכות מותנה בהסכמתה.

ההנהלה אינה מתחייבת לקבל את ההצעה הגבוהה ביותר או כל הצעה שהיא.

את ההצעות יש לשלוח במכתב במעטפה סגורה, בדואר רשום לפי הכתובת: ספרי בע"מ, ועדת המכרזים, ת.ד. 29855, תל־אביב, עד ל־16.12.73, שעה 14.00.

ההנהלה

ארגון אמהות עובדות — מועצת פועלי חיפה
האבות במערכה — הילדים במשמרתינו

א.א.א. שוק התערוכה

יתקיים בימים 8—12 בדצמבר 1973 באולם „גילי" רח' הרצל 41 הכניסה מהגשר.

במבחר: מבחר גדול של לבוש מיתות, מצעות, שמיכות, הקרון מצמר תוצרת הארץ, בגדי נשים וילדים, כיתוג מזרחי, ביתן סבתאות, תכשירי קוסמטיקה ... ועוד.

השוק פתוח משעה 9.00 בבוקר עד 9 בערב.

הכנסות השוק מיועדות להחזקת מוסדות ילדים ומימון מפעלי סיוע המגוייסים כן המלחמה.

תנו יד להצלחת המפעל כי בידיכם הוא.

פרסם ב דבר
הלוח החדש בדבר

משרד החינוך והתרבות
מינהל החינוך
המחלקה לבחינות

חידוש הבחינות האקסטרניות

מועד אוקטובר 1973

בחינות הבגרות המקיפות לבוגרים וצעירים (אקסטרנים) שנרשמו לבחינות אלה למועד אוקטובר 73, ואשר נדחו עקב המלחמה — תחודשנה בשבועות הקרובים. בחינות אלה תתקיימנה במשך השבועיים שבין התאריכים:

יום א', כ"א בכסלו תשל"ד, 16 בדצמבר 73 — יום ה', ב' בטבת, 27 בדצמבר 73.

פרטים על המועדים המדויקים בכל מקצוע, על מקומות הבחינה — יתפרסמו בימים הקרובים בעתונות.

בכוונת משרד החינוך והתרבות להקל ככל הניתן על הנבחנים המשרתים בשירות צבאי.

נבחנים אלה יוכלו להבחן כדלהלן:

א. המועמדים לגשת לבחינות בתאריכים הנ"ל — יוכלו להבחן בכל אחד ממרכזי הבחינות, גם אם אינם שייכים לאותו מחוז. הבחינות תערכנה במרכזים הבאים: ירושלים, תל־אביב, חיפה, באר־שבע, אילת, ובנוסף — בטבריה — למשרתים בצפון הארץ וברפידים למשרתים בסיני.

ב. נבחנים שלא יתאפשר להם להשתתף בבחינות בתאריכים הנ"ל, ואשר היה להם להבחן לפני מועד אפריל 1974 — יוכלו לגשת לבחינות גם בחודשים ינואר ופברואר 1974. נבחנים אלה מתבקשים לפנות ישירות — בע"פ או בכתב — לשלוחות המחלקה אליהם הם משתייכים. יעשה כל מאמץ להתאים את מועד הבחינה לנחיתתם.

הנבחנים מתבקשים לעקוב אחר הודעות נוספות על סדרי הבחינות אשר תתפרסמנה בימים הקרובים בעתונות ובשלוחות המחלקה לבחינות.

גזור ושמור הודעה זו! העבר תוכנה לחבריך!

"דביר" בע"מ

ניתנת בזה הודעה, שאסיפה כללית שלא מן המנין של החברה תתכנס ביום 26 לחודש דצמבר 1973 בשעה 6 אחה"צ, במשרד החברה ברחוב מאז"ה 58, תל־אביב, לשם דיון בהחלטות הבאות שתוצענה כהחלטות מיוחדות, לשם קבלתן עם או בלי שינויים.

החלטות מיוחדות

לתקן את תקנות החברה ע"י הוספת או החלפת תקנות כדלהלן:

1. להרשות לחברה לאחד ולחלק כל או חלק מהון המניות לערכים אחרים, לבטל מניות אשר לא הוצאו, לחלק את הון המניות לער־ כים קטנים יותר ולהפחית את הון המניות לפי פקודת החברות.
2. לאפשר לחברה להגדיל את הון המניות של החברה ע"י יצירת מניות חדשות.
3. להגדיל את הון החברה ב־500000 מניות רגילות ב', בלי זכות הצבעה או השתתפות באסיפות כלליות.
4. לכנות את שם המניות הרגילות המונפקות ל„מניות רגילות א'".
5. כפוף לאישור רשם החברות והמפקח על מטבע חוץ להוון 7,132.09 ל"י של רווחי החברה, ולחלקם לבעלי המניות הרגילות א', באופן שכל מניה רגילה א' מונפקת תהיה בת 6.— ל"י (שש) לירות.
6. לחלק כל מניה רגילה א' בת 6.— ל"י (שש לירות) ל־6 (שש) מניות רגילות א' בנות לירה אחת, כל אחת.
7. כפוף לאישור רשם החברות והמפקח על מטבע חוץ להוון 196,296.— ל"י (מאה תשעים ושש אלף מאתים תשעים ושש לירות ישראליות) ולחלק 4 (ארבע) מניות רגילות ב' בגין כל מניה רגילה א' המונפקת והמשולמת במלואה והמוחזקת ע"י בעלי המניות הרגילות א'.

ההחלטות המיוחדות המוצעות במלואן נמצאות במשרדי החברה, רחוב מאז"ה 58, תל־אביב, ואפשר לעיין בהן בשעות המשרד משעה 9 בבוקר עד 3 אחה"צ.

בפקודת חבר המנהלים
יצחק שפירא (מנהל)
4.12.73

חוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965

מרחב תכנון מקומי גבעתיים

בהתאם לסעיף 77 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה—1965, ניתנת בזה הודעה כי הוועדה המקומית לתכנון ולבניה, גבעתיים, החליטה בישי־ בתה מיום ד' בחשון תשל"ד (5.11.1973) להכין תכנית מס' 304, שינוי לתכנית מיתאר מקומית מס' גב/53.

ואלה הם השטחים הנכללים בתחום שינוי התכנית המוצע:
גוש 6167, חלקה 127, רח' המעורר 20.

מטרת התכנית היא: להרחיב דרך ולייעד חלק מהחלקה הנ"ל לשטח ציבורי פתוח.

קובא קריזמן
יושב ראש הוועדה המקומית לתכנון ולבניה גבעתיים

חודש כסלו תשל"ד, (דצמבר 1973)

תשומת־לב וגלולות ארגעה

מאת מלי עמל

בשבועיים הראשונים למלחמה, עסקו רופאי המרפאה של קופת־חולים ברמת־אביב, במתן מרשמים ל...גלולות ארגעה.

מסתבר כי רובם של החולים הכרוניים, וכן אלה הסובלים במחלות פסיכוסומטיות כמו אולקוס, (ובעיקר מבוגרים) שהיו רגילים לפקוד את המרפאה מספר פעמים בשבוע לקבלת טיפול או תרופות — לא הופיעו כלל.

ד"ר מרים גרינשטיין, הרופאה המחוזית, סבורה כי גרמו לכך מצב הרוח המיוחד, ההתחשבות במחסור בכוח אדם, והתעלמות מבעיות היום־יום על רקע הדאגה הגדולה לבנים בחזית.

מי שבאו כרגיל היו האמהות הצעירות עם ילדיהן הקטנים. ד"ר גרינשטיין מדברת בהערכה רבה על הנשים שהשתדלו להמשיך באורח־חיים רגיל ככל האפשר, עם כל תשומת הלב הנדרשת לשן שצימחה זה עתה או לזריקת החיסון שהילד צריך לקבל.

מבין המבוגרים פנו כאמור, כמעט כולם בבקשת אמצעים לארגעת העצבים, או לבדיקת לחץ הדם והלב. ניכר היה בחולה המבוגר — אומרת ד"ר גרינשטיין — כי בבואו למרפאה הוא מבקש גם ליצור מגע ישיר עם הרופא, ולשמוע מפיו כמה מילים של עידוד וארגעה. גם במסדרונות נקשרו בין הפציינטים שיחות, ונראה היה בבירור שהכל מבקשים לשאוב עידוד מהכל.

התנהגותם של החולים, אלה שתמיד ממהרים ואינם מקפידים לעמוד בתור, היתה סובלנית ומנומסת מן הרגיל, מתוך התחשבות רבה יותר עם הזולת.

קופת־חולים מצידה גילתה גמישות כלפי הנזקקים לטיפול. ניתנה הוראה לא לדקדק בבדיקת פנקסי־חבר, ונתקבלו לטיפול גם חולים שאינם קשורים למרפאה, כמו נשי המגויסים שבאו לגור עם הילדים אצל הסבתא בקרבת־מקום.

„הפאניקה" של אגירת תרופות שתקפה את התושבים ביום הראשון למלחמה, חלפה, משנוכחו הכל לדעת כי אספקת התרופות מתנהלת כסדרה, ואין כל מחסור המצדיק אגירה.

אחת הפעולות החשובות בהן עסק צוות המרפאה בימי המלחמה היה „הטיפול הביתי", לאותם חולים שנאלצו לפנות את מקומותיהם בבתי החולים, עם הכרזת מצב הכוננות. מספר גדול של חולים „הוצאו" מבתי־החולים עוד לפני שאובחנה מחלתם, בעודם בתהליך של בדיקות, ואחרים — בעיצומו של הטיפול.

בשלב ראשון קיבלו „אחיות הקשר" של קופת־חולים את רשימת החולים, והוטל עליהן לאתר אותם בבתיהם. מכאן ואילך היו חולים אלה תחת השגחתם המתמדת של צוותות רופאים ואחיות מן המרפאה.

ברמת־אביב ישנם שני מוקדים בעייתיים, הדורשים תשומת לב מיוחדת: „בית ברודצקי" ו„בית מילמן" — שניהם מרכזי קליטה לעולים אקדמאיים, המאוכלסים כרגע בעיקר ע"י העולים מברית־המועצות. גם ביניהם היו רבים שסבלו מתופעות של מתח העצבים רעשים. עם זאת — היו גם כאלה שהציעו עצמם לכל עזרה אפשרית.

מנהלו הרפואי של מחוז ת"א ד"ר ברכה, גאה בכך שאף אחת מ־43 המרפאות באזור ת"א לא הפסיקה את פעולתה התקינה בימי המלחמה, למרות שלפי תקנה כלל"ח יש לסגור מרפאות שאין בהן צוות עובדים מלא.

במרפאה ברמת־אביב, כמו במרפאות האחרות, נערכו לקראת מצב חירום בו יהיה צורך להעביר את המרפאה למקלט. המקלט, שהיה במצב תקין מבעוד מועד, צויד בתרופות, זריקות, וחמרי עזרה ראשונה ושניה.

האחות הראשית של המרפאה מציינת גם היא, כי כל האחיות — ללא יוצאת מן הכלל, הופיעו לעבודה בימי המלחמה, אם כי לרובן ילדים קטנים — והבעל מגויס.

...רושה הנפלאות מ„בילינסון"

היחידה לטיפול נמרץ בכוויות

מאת עמליה ארגמן

...כל התרחש במהירות. עצמות. ...י בטנק, ולפתע הטנק פגז. ... בער מסביב, ואני הייתי ב־...האש. לא ויתרתי, קפצתי מהר־... התגלגלתי עצמי בתוך החול. ...של הטנק שעבר בסמוך ...הבה אותי. הנחתי על הגדית, ...ק הבשיך להילחם. לאחר מס־...צות העלו אותי על טנק אחר, ...שכבתי בצד גופתו של המפקד ...רג — עד שהביאו אותי לבית־...ים. את העובדה שהייתי בתוך ...מה — עיכלתי רק כאן".

...ץ סיפורו של דני, נהג טנק 1 חצי בשורת סדיר, המאושפז ביחידה לטיפול נמרץ בכוויות ...יח בילינסון.

...פורו של דני הוא רק אחד ...רי „הנס־הפרטי" של רבים ... למאכולת־אש ונשארו בחיים, ...ת לרצונם העז לחיות, הדגות ...ל הראשוני שקיבלו בשדה ...ב, והטיפול הנמרץ שהוגש להם ...דה לטיפול נמרץ בכוויות ב־...לינסון".

...כם של הפצועים שהגיעו לי־... המהווה חלק בלתי נפרד המחלקה הפלסטית של בית ...ים, היו שרויים בהלם קשה, ...אה מאיבוד נוזלים, ועם ...ת חמורות באזורי הפנים והי־...ם, שהם האזורים החשופים „החשופים בצריח".

...ויות שנגרמו מהתפוצצות פג־... חמרי נפץ ובעירתם, הן קשות ...ל, שכן אינן „כוויות סטר־..." — בלשון הרפואה — כדוג־ הכוויות הנגרמות כתוצאה מת־...ת עבודה רגילות, בהן בכסלת ...לקה בימים רגילים.

...יחידה הגיעו גם פצועים, ש־...ד היותם כוויים, נזקקו גם ...ל אורתופדי או כירורגי. אחד ...פצועי המלחמה הקשים המאושפז ...עדיין במחלקה, הוא קצין צעיר ...ה להיחלץ מן הנגמ"ש שלו ...ר כתוצאה מפגיעה ישירה של ... בעת הקפיצה נשברה רגלו. ... לכך כיסו הכוויות הקשות ...אחוז משטח גופו.

...שיטה החשובה ביותר במח־... — מסבירה האחות הראשית היא שמירה קפדנית על סט־...ות, כדי להקטין ככל האפשר אפשרויות הזיהום המסוכן ... במקרי כוויה.

...טריליות נשמרת בכמה דר־... קיימת ביחידה מערכת נפר־...של מיזוג אויר, המזרימה אויר ...נקי עד כדי גודלה של כוורית־... והמוחלף באופן מתמיד. כל ...ם בולת המחלקה חייב לנעול ...ים מיוחדות, לחבוש כובע, ...ש חלוק סטרילי ומסיכה. על ...ים. את היחידה מנקים בחומרי ...ו מיוחדים המכילים פורמלין, ...דים אותה בספריי מיוחד ובאר־... מצעי המיטות המוחזרים — ...רים תהליך של סטריליזציה.

... השלבים הראשונים של ה־...ופו מספר מנהל המחלקה: ה־... מובא אלינו במצב של הלם, ...יצאה מאיבוד נוזלים. כשהוא ...בד לעירויים שונים. שניתנו לו ... הגשת העזרה הראשונה ב־...ה.

רוב הפצועים היו שרויים בהלם

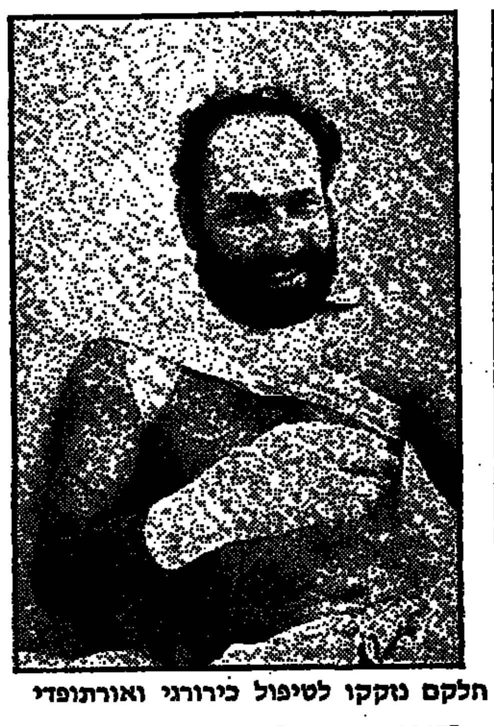
חלקם נזקקו לטיפול כירורגי ואורתופדי

גם נפגעים אחרים זוכים לטיפול ביחידה

מתוך 80 נותרו במחלקה רק 8

מיד עם הגיעו לכאן, הוא מוכנס לאמבטיה, האמבטיה שמדולה כמעי הרד, מצוידת במערבלים מיוחדים היוצרים גלים בתוך המים, ומפרירים קצף סבון. ובכך יוצרים פעולה הדומה לשפשוף הפצעים בספוג. באמבטיה הראשונה — מנקים את הכוויה, מעריכים אותה ומיסורים אותה. ובהתאם למסקנות נקבעת דרך הטיפול. מעל לאמבטיה מצויים מתקנים חשמליים בידרוליים, הפועלים כמנוף ומאפשרים לנייד את החולה ולהעבירו לשולחן הניתוחים לשם החלפת תחבושת, או למיטתו.

גם בשלבים מתקדמים יותר מקבל החולה טיפולים שונים תוך כדי שהיה באמבטיה. כמו טיפול פיזיותרפי למשל, שקל יותר לבצעו בתוך המים עקב ירידת משקלו הסגולי של הגוף.

תהליך החלפת התחבושות כרוך בסבל רב. ולעיתים הוא נעשה תוך הרדמה, ורוב הפצועים מעידים על עצמם שהם חשים בטוב — עד שמגיע זמן הסרת התחבושות. ביחידה לטיפול בכוויות נוקטים בשיטה של חשיפת האזור הנפגע לאויר. כמו אזור הפנים למשל, שנשאר תמיד חשוף, וכן חבישת המדוית בתחבושות המוחלפות כדי יום.

מלה שגורה ב„סלנג" של פצועי המחלקה היא „שתילים". הכוונה היא לאותם אזורים שנפגעו בצורה קשה, ובהם היה צורך להשתיל עור שנלקח מחלקי גוף אחרים. ניתוחי ההשתלה נערכים כבר בשלבי הטיפול הראשונים. הטיפול הנכון בשלבים הראשונים — מבטיח גם תוצאה סופית אופטימלית מן הצד הקוסמטי. היינו — החזרת מראה פניו המקורי של הפצוע, קרוב ככל האפשר לכפי שהיה לפני הפציעה.

אל המחלקה הפלסטית הגיעו כ־80 פצועי מלחמה. 43 מהם כווים בכוויות, כמעט כולם — טנקיסטים. כיום נותרו במחלקה שמונה פצועים בלבד, וחלק מהם כבר נמצא בתהליך שיקום.

היחידה לטיפול נמרץ בכוויות קיימת מזה שנתיים. קום לה קדמה מאבק להשגת תקציב נאות. משהוקמה — לא הועמדו לרשותה כל התנאים הדרושים, ובהעדר שטח פנוי אחר. נבנתה בחלקה על גג המבנה הפאתולוגי כדי להוות חלק בלתי נפרד מן המחלקה הפלסטית עצמה. עם זאת — הובאה בחשבון אפשרות של קליטת פצועים בקנה מידה גדול. בעת מלחמה או במקרה של שריפה במקום ציבורי. המחלקה צוידה בציוד החדיש והמשוכלל ביותר, ושימשה דוגמא למתכנני יחידות דומות בבתי חולים אחרים.

כשפרצה המלחמה התכוננה המחלקה לקבלתם של הפצועים. ואף פינתה לצורך כך מחלקה פגיבוע שנמצא באותה קומה.

עם זאת — לא היה צורך כמעט לתגבר את צוות העובדים. ואף פניות טלפוניות של מנתחים פלסטיים ידועי־שם מרחבי העולם שביקשו לבוא ולעזור — נענו ב„תודה, אין צורך".

ההבאות הדרויות נשמעת במהרה מפי הרופאים והפצועים כאחת כל הצוות הרפואי מציין לשבח את כח עמידתם המופלא של הפצועים, בכאבים הנים וביסורי הטיפול, ואת שיתוף הפעולה מצידם. ורצונם להגיע לעצמאות מירבית. יוצא מן הכלל היה מקרה של הסטודנט להיות שהתבטא בסירוב כחולה לאכול במשך חודש ימים. זהו חייל שמתוך שלושה צוותות של טנקים איתם לחם במהלך המלחמה — נשאר יחיד בחיים. הוא הגיע לבית החולים עם כוויות המטולות. הדלל כולו הכרי...לא מגיע לי להישאר בחיים.

דעתם של הפצועים על הרופאים באה לביטוי בסיפורו של קצלה (ק' סגולה) צעיר נעים־סבר המבוע כיעה. שלחם כקצין באחת מיחידות הסיור באזור התעלה. הוא נפצע בצורה חמורה בכל פלג גופו הימני, והגיע לבית החולים מאסר כל תקווה שישאר בחיים. כך חשבו גם חבריו שחילצוהו משדה הקרב.

„עכשיו — הוא אומר, עיניו הרואות, אני חי ומחלים. וגם מצב הרוח מרומם". מה שניכר היה בעיני המחייכות.

הכיצד? — שאלנו.

„אני מאמין באלוהים, — השני קצלה — והרופאים האלה שבסמלים כי בבית־החולים הזה — הם שליחיו".

תיקון אברים ב„מאיר"

מאת אלי קינן

עד לפני פרוץ המלחמה היה חיל הרפואה של צה"ל מאורגן להפנות הפצועים לבתי החולים בעורף, בהתאם לסוג פציעה, להסמכתה ולהתמחותו של בית החולים, במקרה הצורך. פצועים שנפגעו בראשם או בעמוד השדרה נשלחו למחלקות נוירוכירורגיות של מספר בתי חולים. הפצועים הרבים שסבלו מכוויות נשלחו למחלקות מתאימות. בית החולים „מאיר" בכפר סבא „קיבל" בעיקר פצועים שהזדקקו לטיפול במחלקה האורתופדית, בראשותו של פרופ' קונפורטי. פצועים אלה סבלו בעיקר מפגיעות של כדורים או רסיסים בגפיים. עצם היד או הרגל. רבים מהנפגעים הגיעו לבית החולים עם עצמות מרוסקות.

סג"מ אלון בן גוריון, נכדו של דוד בן־גוריון ז"ל, נפצע ליד אבו־רודס ביום השני למלחמה. בעוד אנו משוחחים איתו בבית החולים „מאיר" הופיעו שני מפקדים שלו, ובישרו לו על העלאתו לדרגת סגן. הוא מספר: „נשברה לי הרגל. הירך שבורה לאורך ולרוחב. איבדתי 2.5 ליטר דם. הדסקית חנקה אותי. אז קרעתי אותה, אבל אמרתי להחיילת ברפידים את שמי ואת המספר האישי שלי, כי הרגשתי שאני מתעלף. עד שהביאו אותי לרפידים היו הרבה צרות, כי ירו על המסוק והוא התנדנד באויר עד שהגענו לבית החולים. גם ברפידים היה קשה, היו הפצצות והיה צורך לרדת למקלט. פה בבית החולים לא שמו לי גבס, אלא חיברו לי את העצם במסמרים. אני עוד אשכב פה תקופה ארוכה, כל יום יושבת איתי פיזיותרפיסטית חמש דקות. אחר כך אני עושה את התרגילים האלה במשך היום".

בחדר הסמוך שוכב עמיחי חרמן, שנפצע חצי שעה לפני הפסקת האש, בפיתחת איסמעיליה: „רסיס של פגז ריסק לי את העצם בירך של הרגל הימנית וקרע לי את העורק הראשי. פינו אותי לתאג"ד הקדמי, במרחק 7 ק"מ, בפאיד. שם קשרו לי את העורק, לפני שהעבירו אותי במסוק לרפידים. גם בבית החולים ברפידים הוספתי לאבד דם. פה, בבית החולים „מאיר", עשו לי ניתוח כדי להוציא עוד רסיס קטן. במקום היציאה של הרסיס הגדול נוצר זיהום, והיה צורך לנתח. מתחו שם את העור כדי לכסות את הפצע. הטיפול פה מסור מאד. עורכים אתי תרגילים פיזיותרפיטיים. לאימון הידיים לקראת ההליכה בעזרת קביים".

במיטה על ידו שוכב אורי לדרור, מע"ק שנפצע באפריקה, דרומית מערבית לאיסמעיליה: „הייתי על יד טנק בודד ותיקנו אותו, כשהגיעו שני מטוסי סוחוי והפציצו אותנו. הם החטיאו ברוב הפצצות, אבל אני חטפתי רסיס בברך. עוד לא יודעים אם ירכיבו לי ברך מלאכותית, או אם אצטרך להישאר בלי ברך, כך שלא אוכל עוד לכופף את הרגל".

על אבי אהרון, היכול כבר לשבת בכסא גלגלים, אומר פרופ' קונפורטי כי הוא ניצל מקטיעת הרגל. אבי נפצע בקו בר־לב ביום כיפור. את רגלו השבורה חבשו בגבס, אחרי שחיזקו את העצם בקיבוע פנימי ותפרו את הפצע. כיום יכול אבי לצעוד וללכת עם קביים. „טיפלנו ביותר מ־400 פצועים אשר הגיעו אלינו עם נפגעים פנימים — מספר פרופ' קונפורטי, מנהל המחלקה האורתופדית — מהם נשארו לטיפול בבית החולים רק אחד עשר איש. כל השאר יצאו כבר, אם לצבא ואם לבית ההחלמה. „חלק מן הפצועים הגיעו אלינו עם שברים פתוחים בעצמות הגפיים. הטיפול המקובל בשבר פתוח הוא ניתוח המקום, פתיחה וניקוי הפצע, הרחקת הרקמות המתות, השארת הפצע הפתוח למשך כמה ימים, עד לסגירתו להחלמה. מן היום הרביעי למלחמה התחלנו לטפל בשיטה אחרת: ערכנו ניתוח כירורגי קפדני להרחקת הרקמות המתות. עם בדיקה בקטריולוגית במשכת, ומיד לאחר מכן סגרנו את הפצע בתפרים. לשיטה זו היתה הצלחה בפתיחה, כי כך התקצרו ימי הטיפול במידה רבה".

„במספר רב של השברים טיפלנו על ידי קיבוע פנימי של העצמות השבורות, בצורת מסמרים, ברגים ופלאטות כירורגיות. על הקיבוע הפנימי הוספנו לעצמים גם קיבוע חיצוני בצורת תחבושות גבס. מכיוון שפצועים רבים נזקקו גם לטיפול בכלי דם פגועים בחזה ובבטן. לכן עבדנו בשיתוף פעולה עם מחלקות כירורגיות נוספות.

„מן המלחמה הזאת למדתי כי אם הפצועים מגיעים אחרי טיפול טוב מאד כבר בקו הראשון. כפי שזה היה אצלנו, כי אז אפשר לטפל בהם בשיטות של ימי שלום, הן בנוגע לפצע והן בנוגע לעצם השבורה. אחרי הרחקת הרקמות המתות, כגון חלקי עור, תת־עור, שרירים או חלקי עצמות אשר אין להם אפשרות להיקלט מחדש, חשוב לקבוע את העצם במקומה, כדי למנוע כל תנועה פנימית של העצמות. אחרי הקיבוע הפנימי של העצם אפשר לתפור את הפצע ולסגור אותו. אך מלבד העצמות יש לטפל גם בפגיעות בעורקים הפצועים ובעצבים הפריפריים שנקרעו. ביתחנו מספר עצבים כאלה שנקרעו, או עצבים שהפצע סביבם הגליד מהר. שם נוצרה דלקת אשר תפסה את העצב.

„אנו רואים את העצב התפוס בחלק הפצוע שבמהרך לצלקת. מגיעים אל הצלקת ומשחררים את העצב. הרושם הראשון שלי אחרי מלחמה זו הוא שמספר הפגיעות בעצבים הפריפריים, העצבים המפעילים את השרירים, היה גדול. מלבד אלה שדרשו ניתוח לשחרור העצב, היו כמה פצעים שהתאוששו בעצמם באופן חלקי. עצבים שנקרעו אפשר לקשור שוב בתפירה. במקרה שהפגיעה בעצב חמורה, יש צורך לקצר את היד, או הרגל, על פי אורך העצב הפגיע שנותר. עדיין לא הצליחו להשתיל עצבים".

קיבוע העצמות השבורות נותן לרופא אפשרות לסגור את הפצע. במקרה שחסר עור לסגירת הפצע, ניתן לעשות השתלת עור. סגירת הפצע היא הדאגה הראשונה שלנו, כדי להפוך את השבר הפתוח — לשבר סגור. זה כבר פותח את הדלתות לטיפול מתאים וטוב. ב־15 אחוז מפצועים אלה נמשך הטיפול האורתופדי עד היום".

הישגי הרפואה המודרנית לא פסחו על האורתופדיה. בשטח זה פותחו שיטות חדשות. המאפשרות להחליף פרק, ברך או קרסול — במפרק מלאכותי, העשוי מתכת ופלאסטיק. פעולה זאת היא חלק של רקונסטרוקציה מאוחרת יותר, היכולה להיעשות אחרי התלמתו של הפצע. מבין המטופלים של בית החולים „מאיר" רק בודדים בלבד בוחנים אפשרות של התקנת מיפרק מלאכותי. מגור, אפילו מפתיע לשמוע מפי אדם שהציל אבריהם של פצועים רבים כל כך כי עבודתו איננה מן הנעימות ביותר. „גם אם מצליחים בה — אין היא מתנת סיפוק — אומר פרופ' קונפורטי — הצלחת העבודה תלויה הרבה גם בארגון העברת הפצועים מהשדה לבית החולים. מבחינה זו הגיע חיל הרפואה להצלחה כבירה בתנאי הארץ".

אלון בן־גוריון מחלים מפגיעה חמורה בירך

פרופ' בוריס קונפורטי

אבי אהרון ניצל מקטיעת רגלו

רסיס פגז ריסק רגלו של עמיחי חרמון

דרושות אחיות מוסמכות

לתפקידי הוראה והדרכה בבית־הספר לאחיות ליד המרכז הרפואי סורוקה בבאר־שבע.

- תינתן עזרה בדיור ובסידור הילדים במעון.
- קיימת אפשרות גם לעבודה חלקית.
- לפנות להנהלת בית־הספר או למחלקת האחיות שבמרכז קופת־חולים, רח' ארלוזורוב 101, תל־אביב, טל. 262211.

לקופת חולים
דרוש
עוזר למנהל המחלקה למשק וציוד

דרישות התפקיד:
— בוגר או מוסמך לכלכלה או במינהל עסקים.
— ידיעות טובות במשק הארץ, בכלכלה ובעקרונות שיווק, ידע בהנהלת חשבונות.
— כושר ייצוג וכושר לנהל מו"מ עם גופים ומוסדות.
— ידע בניהול צוות עובדים. כושר לקיים קשרי אנוש תקינים.
— כושר הבעה בכתב ובע"פ.
— ידיעת עברית ואנגלית רצוי שפה נוספת.
— השכר והתנאים בהתאם לכישורים.
— מקום העבודה באיזור תל־אביב.
● המעוניינים יפנו עם קיצור תולדות חיים, נסיון בעבודה והשכלה לת.ד. 16250, מחלקת המינגנון תל־אביב.

מוסף „לבריאות" – מוגש כשורות לקוראי „דבר" המוסף מופיע פעם בשבועיים והקוראים מוזמנים בזה להגיב, לשתף פעולה לשאול שאלות המטרידות אותם בכל נושאי הבריאות והאישפוז כל השאלות והתלונות תיענינה במדורי המוסף על־ידי רופאי קופת־חולים ועל־ידי המחלקות המתאימות במרכז קופת־חולים

פצעי בגרות

מאת ד"ר אריה שפריר

...וחיים הן מחלות העור — זיבת (סבוריאה) ופצעי בגרות (אקנה וולגריס) — הקשורות בבלוטות החלב והנמנות עם המחלות ...יחות ביותר. אין כמעט אדם ... אינו מכירן מנסיונו האישי. ... מטרידות גם אם כל סכנה בהן לבריאות. אחות — פצעי הבגרות — השפעה ...מנעת לה על התפתחותו הנפשית והחברתית של הנוער ב...ב מכריע בחייו בתקופת ההתבגרות. מכאן העניין הרב. שמ...ם הרופאים בחקר מחלות אלה. ...מנת להבין את המנגנונים הפועלים בהן ולאפשר טיפול יעיל ...ר מאשר בעבר. ...סיכום הידע בתחום זה, ש...נצבר עד כה, מובא להלן.

הרקע הביולוגי

בלוטות החלב הן חלק ממע...ת הזקיקים המייצרים את השערות ולכן הן פזורות על פני שטח העור כולו. פרט לכפות הידיים והרגליים. ריכוזן שונה באזורים שונים: בממוצע הוא מגיע ל־100 בלוטות לסנטימטר מרובע. אך יש אזורים — הפנים, הקרקפת, העורף, מחשוף החזה, הגב העליון, הכתפיים, והחלק העליון של הזרועות — שבהם מגיע הריכוז ל־400—900 בלוטות לסנטימטר מרובע. באזורים אלה הבלוטות גם גדולות מן הרגיל ובעלות פעילות אנזימטית מיוחדת. החלב הנוצר בהן הוא עדבן ביולוגי מורכב מאוד. המופרש בתוכן אל תעלת זקיק השיער ומשם אל פני העור. או אל פני העור במישרין דרך צינור הפרשה עצמאי (אלה הם זקיקי החלב). צמיחה חידקית מיוחדת — הנמצאת על פני העור, בתוך תעלת זקיק השיער ובצינור ההפרשה של בלוטות החלב — מפרישה תסנים המפרקים חלק מן השומן החלבי ויוצרים ממנו חומרים תוכניים קונים (חומצות שומניות). לפיכך מייצר החלב בעצם הומצי על פני העור וכך הוא מונע התפתחות חידקים ופטריות מעוררי מחלה.

עד כה לא עלה ביד החוקרים לעמוד על כל תפקידי החלב באדם. אך חשיבותו מוכחת מן העובדה, שההפרשה מווסתת על־ידי מנגנונים הורמונליים. ראשית צמיחתן של הבלוטות וגידולן להפרשה קשורים בתחילת ההתבגרות המינית. ההורמונים האחראים לכך הם הורמוני המין הזכריים (אנדרוגנים). פעילותם של הורמוני המין הנקביים (אסטרוגנים) הפוכה — דיכוי צמיחה והפרשה. מידות כמותיות של הפרשת החלב הראה, שאצל נערות היא מקדימה ב־2—3 שנים מאשר אצל נערים (גיל 11—12 לעומת גיל 13—14). אצל נשים פוחתת ההפרשה לאחר תקופת המעבר ואצל גברים היא נשארת גבוהה עד גיל 70—80 שנה.

זיבת חלב (סבוריאה)

פירושו המילולי של מונח זה הוא הפרשת חלב. המדובר בהפרשה מרובה כל כך, עד כי האדם חש עצמו שלא בנוח מחמת השומניות היתירה בעור הפנים ובשיער הראש. תופעה זו מלווה בדרך כלל תהליכים חולניים נוספים. כגון: פצעי בגרות, דלקת עם אודם (בשטחים שהוזכרו לעיל), „קשקשת", גרד וזיהומים מישניים.

הסבוריאה מופיעה אצל זכרים תכופות באחד והכוכה בה תורשתיות מסוימת. בדרך כלל היא צפויה להורשה עונתית. הפנייה אל הרופא היא בעיקר בקבוצות־הגיל 15—25 ולעתים קרובות התלונה העיקרית היא גרד בעור הקרקפת. קשקשים ונשירת שיער „מוסרות" (כלשון המתלונן).

אין כל אפשרות לרפא מצב תורשתי זה. אי אפשר לסגור את „ברזי" הבלוטה. לבנות ניתן לכל היותר להציע תכשירים המפחיתים במידה מסויימת את הפרשת החלב. חשוב איפוא להבין, שהטיפול הוא בהופעות בלבד — ולא בגורמים — הוא ניתן בעונות שבהן הפרשת החלב רבה במיוחד. למטרה זו משמשים תכשירים המסלקים שומן מעור הפנים ובשיער הראש (לשיער הראש ניתן שמפו). תכיפות הטיפול היא אינדיווידואלית ומותאמת לקצב ההפרשה המיוחד לכל אדם.

פצעי בגרות (אקנה וולגריס)

השם העברי „פצעי בגרות" נגזר מעובדת הופעתם של ה„פצעים" בתקופת ההתבגרות המינית. שכיחותם כה רבה בקרב גילאי 14—19 שנים. עד כי רואים מחלה זו כסימן עורי להתבגרות המינית. בדרך כלל יש לפצעי בגרות רקע משפחתי ברור כמו לסבוריאה, ומחקרים בתאומים הוכיחו קיום גורם תורשתי.

פצעי האקנה נראים באזורים שבהם יש ריכוז גדול של בלוטות חלב גדולות: הפנים, מחשוף החזה, העורף, הכתפיים, הגב העליון החלק העליון של הזרועות. הפגיעה היא אינדיווידואלית, ולא אצל כל הצעירים נגעים כל האזורים הללו. למחלה מראה רב־גוני; תחילה נראים הקומדונים — הפקקים הקרניים הלבנים והשחורים. הסותמים בלוטות חלב; בהמשך לסתימה כזו מופיע גידול דלקתי המתפתח גם לזיהומים מוגלתיים בגדלים שונים. אצל הבנות מקדימים בדרך כלל הקומדונים להופיע, אפילו לפני גיל 12 שנים, ושיאה של המחלה הוא בגיל 16—18 שנים. אצל בנים תחילתה בגיל מאוחר יותר, 14—16, ושיאה בגיל 18—20. חומרת המחלה בולטת יותר אצל בנים. הפצעים חולפים מאליהם בשנות העשרים לחיים, אך ב־3 אחוזים מן המקרים עלול האקנה להתמשך עד גיל שלושים.

לאחרונה תוארה צורה מיוחדת של אקנה המופיעה אצל נשים המשתמשות בתכשירים קוסמטיים לפנים לשם התייפות, או להסוואת פצעי אקנה „סביביים". צורה זו נקראת אקנה קוסמטיקה. היא מופיעה אצל נשים בלבד מקבוצות־הגיל 20—50 שנה, צורתה קלה (קומדונים ודלקת קלה מאד) והיא חולפת עם הפסקת הטיפול הקוסמטי. אצל בנות בוגרות התופעה של החמרת הפצעים לקראת תום הווסת. נראה שהדבר קשור בירידה ברמת ההורמון אסטרוגן בדם ועליה ברמת ההורמון פרוגסטרון.

הטיפול הניתן כיום מבוסס על ההתקדמות הרבה, שחלה בהבנת המנגנונים השונים הפועלים במחלה. בעבר הירבו להציע סוגים שונים של דיאטה ויטמינים, תכשירים של הורמונים המתואמים את עור הפנים, הקרנות רנטגן לשם הרס בלוטות החלב הפעילות וסוגים שונים של תכשירים אנטיביוטיים. במקרים רבים באור היה טיפול זה מאכזב ומתסכל. חשוב לזכור, שגם כיום עדיין אין פתרון רדיקלי. ויעיל יותר מאשר בעבר לבנות ניתן להציע תכשיר המדכא הפרשת החלב; תכשיר כזה יעיל באחוז גבוה של המקרים כמאת הקשר בין הפרשת החלב ובין הופעתם של פצעי הבגרות הפחתה בהפרשה מביאה לריכוך מסוים של המחלה. לבנים עדיין אין כל תכשיר מקביל.

מאחר שהפקק הקרני בפתחים של זקיקי השיער והחלב הוא האחראי להתהוות המוקדים הדלקתיים והזיהומיים, יש מקום חשוב בטיפול לתכשיר שיסלק קומדונים אלה וימנע את הופעתם. בין השאר ניתנים כיום תכשירים הנקלטים בבלוטות החלב. כופטים דרכן אל פני העור ומשמידים את החידקים האחראים ליצורן של חומצות השומן. חשיבותה של פעילות זו היא בכך, שאותן חומצות הן האחראיות גם ליצירת הקומדונים וגם לגירוי הדלקתי בעור. הפחתתה של כמות חומצות השומניות מביאה להקלה המצב הדלקתי של פצעי הבגרות. לרשות הרופא עומד כיום מיגוון של תרופות יעילות מאשר בעבר. ויש לקוות, שבעתיד יימצא פתרון נאות יותר לבעיה כה כאובה לנוער המתבגר.

(מתוך „איתנים")

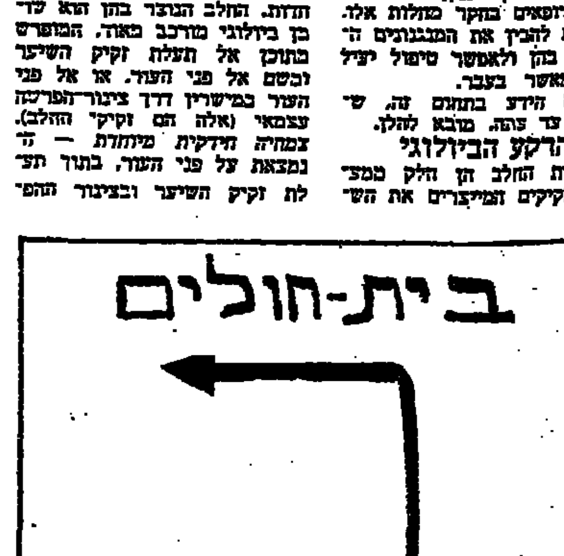

התאחדות התעשיינים בישראל

הערכותנו לעמידה במאבק

לתעשייני ישראל ועובדי התעשיה!

צה"ל ערוך ומוכן למלא תפקידו והשיחות עם המצרים מתקיימות בכביש קהיר–סואץ ולא בכביש אשדוד–תל־אביב. גדולתו ועוצמתו של העם בישראל שוב הועמדו במבחן. אנו הציבור בעורף חייבים להיות ראויים במעשינו ובהתנהגותנו לנצחון שצה"ל השיג במערכה כבידה שנכפתה עלינו. שומה עלינו לחקות את עוז עמידתו, מאמציו, תושייתו ויכלתו גם בעורף. אנו העורף מסוגלים, יכולים וחייבים להפריך את הסברה כי ישראל אינה ערוכה לעמידה ממושכת. בידינו להוכיח לאוייבים ולידידים כאחד, כי כוחנו עמנו להיות משענת איתנה לצבאנו, כל כמה שהדבר יידרש עד שיושג שלום צודק ויציב.

הנני פונה אל כל מנהל מפעל כי ינהיג את מפעלו כראוי לעם הנמצא במערכה. כל הנהלת מפעל בשיתוף ועד העובדים והעובדים עצמם, חייבים להוות כוח שיחזק בעורף את האמון בעצמו ובכוח עמידתו של עם ישראל במדינת ישראל.

הנני פונה אליך לנהוג כדלקמן:

✶ השבתת רכב יום אחד בשבוע

אל תמתין עד שיוכנו הפתקים. השבת כל רכב שבבעלות המפעל או שהמפעל משתתף בהחזקתו — יום בשבוע. הדבק פתק, מעשה ידך, על השמשה הקדמית, מצד ומצג, לציון היום שבחרת. הנני ממליץ לבחור ביום השבת כיום השבתת הרכב.

✶ חסוך בתאורה מסחרית

הורה שכל האורות בחלונות הראווה ושלטי הפרסומת יכובו בשעה 9.30 בערב.
ממך יראו וכך יעשו גם שכניך.

✶ חסוך בחימום משרדים ומקומות עבודה

הורה על צמצום פעולתם של תנורי החימום בכל מפעלך.

✶ הסעה ברכב פרטי

שמש דוגמה לכל עובדיך, הסע במכוניתך עובדים ואורחים הצריכים הסעה בכיוון נסיעתך.
הקפד שכל בעלי הרכב במפעל ינהגו כמוך.
פנה לידידיך וקרוביך, שזמנם בידם, לבצע הסעות בקווים עמוסים.

✶ בצע הובלות מפעלך גם מעבר לשעות העבודה ובימי המנוחה

הוקצתה לך משאית מעבר לשעות העבודה — קבל אותה בכל שעה ובכל יום ודאג שצוות מתאים לפריקה ולהעמסה ימצא במקום. על ידי כך נכפיל תשלש את נפח ההובלה.

✶ הנהג שעת עבודה תשיעית במפעלך

בשיתוף ועד העובדים הנהג שעת עבודה תשיעית במפעלך.
את מלוא מחירה שלם לקרן מיוחדת בפיקוח ההנהלה וועד העובדים לסיוע למשפחות המגויסים מקרב עובדי מפעלך.
הנני פונה לעובדים להאריך את יום העבודה ככל הנדרש על מנת לעזור בהגברת הייצור והמאמץ המלחמתי.

התארגנות לעזרה הדדית של מפעלים

קרא לפגישה של בעלי מפעלים שכנים ויחד חפשו פתרונות לסיוע הדדי ברכב, בציוד, באנשי אחזקה וכיוצא בזה. עזור לשכנך והעזר בו.

✶ אמץ מפעל שכן שבעליו גוייס

סייע בידי נשות מגוייסים — בעלי מפעלים בניהול השוטף של מפעליהם.
עזור בעצה ובהדרכה. הקדש מזמנך לפיקוח על עובדים שנשארו ללא מנהל שידריכם.

✶ קנה תוצרת ישראל - קנה כחול לבן

היה דוגמה לכל האחרים.
הקפד על רכישת תוצרת הארץ והעדף אותה על פני תוצרת כלשהי.
הסבר לספקיך, ללקוחותיך, לעובדיך, לכל הבאים עמך בקשרים, כי תמיד חשוב לרכוש תוצרת ישראל והיום יותר מתמיד.

✶ הגבר תודעת החסכון

הנהג תודעת חסכון בדלק, חשמל, חומרים, כוח אדם ותובלה.

✶ המפעל הוא הכתובת של משפחת המגויס

הדק את הקשר עם משפחות המגוייסים. תן סיוע בכל תחום אפשרי (תיקונים קלים, פתרון בעיות סעד וכיו"ב), למשפחות עובדי מפעלך המגוייסים.
הסבר לעובדים שאינם מגוייסים כי יסייעו למשפחות חבריהם.
דאג לביקורים שוטפים אצל משפחות המגוייסים.
קיים עמם קשר דאר.

✶ נצל את סופי השבוע לעבודה במשקים

התגייס וגייס עמך את עובדיך לסייע בימי המנוחה למשקים פרטיים (כפרים, מושבים) שבעליהם מגוייסים.
פנה למשקים שבקרבת מפעלך והצע עזרתך ועזרת העובדים שיתנדבו לעבודות שונות, כגון: עבודות קטיף וכו'.

אל תשאל:
מה המדינה יכולה לעשות למעני.
שאל:
מה יכול אני לעשות למען המדינה.

(ג'ון פ. קנדי)

מרק מושביץ
נשיא התאחדות התעשיינים בישראל

24 שעות · 24 שעות · 24 שעות · 24 שעות

מבחר לנוע

...ום:
...בבי הקשי" (ירושלים) — אותו ערטילאית של סם א על האליבות, השולטת בנו, שה את התכונות המוסכנות הסותמת אף את המתנגדים ועימי" של הכוח הפראי. סרט, המספר לנו משהו על עצ־ ...ל המסבבים אותנו, שגם אם מאבסורד הקיצוניות, נפגם יותר עלידי הקיצונים הם־ ים של הצבורה.

...ביב:
שחק אותה, סם" (תכלת) ...ערית מבטם אבסורדית, אי־

שית בעלת משקע אישי כבד. על אדם שסבל מתסביכים. מומלץ ב־מיוחד לאוהבי הקולנוע — ועוד יותר לאוהבי תולדות הקולנוע. דומני שגם הציטים הארגנטי־לטיניים לא יתאכזבו.

* „נשיא על הכוונת" (אלנבי) — סרט ורייה מאוד. נחוש ומוסר־נפץ מרתק בצורה לא רגילה. ה־מתעלם כמעט לגמרי מהרקע ומ־הנסיבות של מניעי נסיון לרצח פו־ליטי. מבוסס על רב מכר של פרד־ריק פורסיית על קשר לרצוח את דה־גול. היה לסרט רב מכר מבוין של ביקור בלתי־מחייב.

* „עד שהגט יפריד בינינו" („לימור") — קומדיית מנהגים משעשעת וארוכה ימדי של הבמאי האיטלקי פייטרו גרמי השולח חיציו הפעם לא רק למוסד הני־שואין האיטלקי אלא גם אל המו־סד המדע באיטליה של הגירושין. עם דאסטין הופמן.

* „בצל הזהב השחור" (דקל) — קומבינציה זרינה של סרט הב־רתי עם מארסה פסיכולוגית המק־ריבה את הצומת המסוכי בשני הע־חנים. אך יוצאת נשכרת מסגנון משולב מבריק ויכולת רבה של ארבעת השחקנים — בורבר ס־סקוט, פיי דאנאווי, בית בילס, ובייחוד ג'ק פאלאנס.

* „מלכודה התופשי" (אסתר) — ג'ון יוסטון „במעמי חוזר למגו־נו המהולל מימי „הנץ ממאלטה". סיפור פשע וריגול בשלושה ממ־דים עם ניתוח פסיכולוגי מבריק וביצוע משלה, הסובל מפשטנות, הפרזה וסנטימנטאליות, אך ברגעיו הטו־בים — קולנוע מאין כמוהו.

* „גשר הנרקיס" (אורלי) — מלודראמה שדופה של מרוין לה־רוי על כבוד, אהבה, תקוה ואש־ליה. סרט מפוך על פי הקרקונות הישנים והמבולות, אך במלאכה־מח־שבת של מלודראמה הוליבודית מן הבנייה, כוספת ביצוע נוסח הוליבוד שאבד עליה הכלח.

* „כדור הרעם" (מוגרבי) — ג'יימס בונד בתפארת פעלתו — הפעם בעיקר במצולות הים. סרט מרתק ובלתי־מחייב, בלתי־אמין, אך מבדר ביותר.

חיפה:

* „קאבארט" (אורלי) — תי־אור של התנועות שהובילה לשל־טון הנאצי בגרמניה באמצעות דראמה אישית + דראמה ציבורית + מחזמר „מרגיע". סרט מפוצל ר־בפורר, עם בו אורזה בהופעה כוחפת וההופעה מזירה של לייזה מינלי ודיואל גריי.

* „הבאגאדה לגל הילי" (בית־רוטשילד) — סרט פוליטי־פיוטי בעניין אך חסר־אמינות על מחבכן אבריקאי במבצע שוורי. סרט יפה־פה ומרשים מאוד, שאינו משכנע.

* „מרד הנעורים" (חן) — ה־מרד של בנות המשיסים עם ג'יימס דין, סרט כרוהק ואופטימי של ני־קולאס ריי „בסרט מבול". אך שיש בו כדי להסיק מסקנות מרחיקות־לכת זהה.

* „מה האמר לגברת עירומה" (פאר) — כה באבת לזמר לגברת עירומה שצפה יפר־לה במקומות בלתי אפשריים כגון בצלילות בבייני משרדים או תאי־טלפון ציבוריים ברחוב. וזהו כ־נראה כניה המפסיקה את אלן פאנט המפיל הבצחי של סדרת הט־לוויזיה האמריקאית „קאנדיד קאמרה". מה אומרים הגברים ל־נשים עירומות וכה הנשים לגב־רים עירומים. מגלות המצלמות ה־נסתרות של פאנט. משעשע אך לא מצלה ולא מרחיב.

תיאטרון ובידור

* „אנשים קשים", ירושלים (במה 2 תיאטרון חיפה) — מיך קומדיה מבחיקה. הכמה ובוגדת ללב של יוסף בריוסת, כזהה בצולה בעל נכמה יהודית. מבויים בניקיון ומשוחק להפליא על־ידי רוית סגל, אבנר מספק, אילן תורן ואורי הרשקוביץ.

* „כטוב בעיניכם", חיפה („האמרי") — פירוש אינטליגנטי ומבריק של במאי אנגלי צעיר ל־בוהה של שייקספיר המבליט את הרציונות האוניברסאליים והצל־תיפתיים בבו. בשחק יפה מאוד של צווה האמו, יוסי גרבר ושל רוב השחקנים האחרים. הצגה מר־תקת שלא־אף ארכה.

* „החתולה על גג פח לו־הט", תל־אביב („הבימתי") — אחד המחזות הטובים היותר אהובים על טנסי ווילאמס שכתב אותו. מלודרמה מתפוצצת מרוב רגשות, אהבה, קנאה, שנאה ותאוה, ושופעת סמלים ווילי־אמסים אוטוריים. מיקל מיצים בנה הצגה ריאליסטית והמה מאוד על־אף הקולנית המנונמת לפתים שבה. משחק טוב של אלי כהן, יצל דרויאנוב, דליה פרידלנד ו־שמעון פינקל.

המבקר נכתב עלידי מבקרי ה־קולנוע והתיאטרון הקבועים.

בתי-מרקחת

בירושלים

באיר, רחוב יפו 44, טל. 233592; בית וגן, רחוב הפסגה 59, טל. 535626; אלקודס לאכב־רא, רחוב הרון אל רשיד, טל. 283333.

בתל-אביב

פרנקל, רח' המלך ג'ורג' 28 טל' 223721.

משמן, רח' אחד העם 91 (ע־הבימה) טל' 285301.

נורדאו, רח' בן־יהודה 183 טל' 242673.

חיפה

אין תורנות

רמת-גן

עמית, מודיעין 139.

בחולון

אסותא, טרומפלדור 4 (מול פ' שנקר 19).

בת-ים

הופמן, דניאל 4.

פתח-תקוה

מרכז תשרה, חובבי ציון 40.

בנתניה

הנשיא

הרצליה, כפר שמריהו, רמת־השרון, רעננה, כפר־סבא, רמתיים

קדמה, גנ גנ, מרכז מסחרי

תלמידי „עמל" ישולבו במערך כוח העבודה

בכנס מנהלים של בתי הספר המקצועיים ברשת „עמל", הוחלט לפנות לכל נציגי רשויות החינוך המקצועי בהצעה להקים ועדה מ־שותפת שתדון בשילוב תלמידי בתי הספר המקצועיים, בארגון מערך כוח העבודה המקצועי בימי הירום.

ההחלטה זו באה לאור הלקחים שנלמדו ממלחמת יום הכיפורים — כאשר אלפי תלמידים מבתי ספר מקצועיים התנדבו לעבודה במפע־לים במהגורים ומפעלי משק חיו־ניים — אך ברובם לא הועסקו במקצועותיהם, ולא נוצל הידע ש־להם בצורה מירבית.

יו"ר רשת „עמל" נתן אלמוזלינו ציין, כי הוועדה שתוקם תסווג את קבוצות התלמידים על מקצועותי־הם השונים, ותכוונם למפעלים, ב־התאם לצרכיהם. בצורה זו ינוצל כוח העבודה המתנדב בצורה יעילה ומקסימלית.

הנצחת הנופלים

כן הוחלט בכנס המנהלים להקים ועדה שתטפל בדרכים להנצחת זכרם של מורים ומוגרים ברשת „עמל" אשר נפלו בקרבות.

הוועדה תתן דעתה במיוחד ל־הנצחת זכרו של האלוף אברהם מנדלר (אלברט), שהיה בוגר בית הספר „עמל" ע"ש פיין בתל־אביב.

קולנוע

תל-אביב

בשעות 4.30—7.15—9.30
אופיר — תיאטרון הדמים
אסתר — מלכודת התופש
אורלי — גשר הנרקיס
אלנבי — נשיא על הכוונת
בן־יהודה — קליבר 99
גורדון — הבלונדיני עם הנעל השחורה
גת — פים ושילי
דקל — בצל הזהב השחור
דרייב אין — 7 — וטאדי 9.30 — מורחית לאוזה
הוד — הבריחה
המרכז — כיצד ללכוד גבר
זמיר — גברים במלכודה
חן — הפרפר המצוי
לימור — עד שהגט יפריד בינינו
מוגרבי — כדור הרעם
מתמיד — זמן השמש
מקסים — דקמרון מס' 2
סינרמה — לוס אמיגוס
סטודיו — יומנה של בתולה
סינמה 1 — זר בוינטוסה
עדן — מעבר לנהר
פאר — היורש
פריז — קליאופטרה בונס
צפון — שמש אדומה
רמת־אביב — יום א' האחרון
תכלת — שחק אותה סם
תמר — הסנדק מהארלם
תל־אביב — גם מלאכים אוכלים שעועית

יפו:
נגה — 7—9.15 — מרדף בערבה
צליל — המסול

רמת-גן וגבעתיים
בשעות 7.15—9.30
אורדע — מלכודה לביבי סיטר
ארמון — 6.30 9 — הטנגו האחרון
ארמון — הבר נשים לסנטור
גל־אור — חלף עם הרוח 7.30
הדר — האקדח השחור
לילי — כומר אירוטי
רמה — תאווה ונקמה
רבת־גן — הגנב שבא לסעוד
שבים — תפוס לי ברגל

נתניה
אסתר — 7—9.15 — הבריחה במתנה מקנזי
4.30 הבריחה מכוכב הקופים
סטודיו — 9—7—4.30
ליזיה של קצין משטרה
שרון — 7—9.15 הדיקן
— 4.15 האורה

הרצליה
דגניה — 7.30 באש

כפר-סבא
עמל — קנאה אשה 8.15
תן — מתוקה שלי ב־8.15

הוד-השרון
בית הפועלים — מי רצח את ג'ינג'י 8.00

חדרה
הוף — בא ונגלם 7—9.15

פתח-תקוה
הדר — חיקוי לחיים 9.15 7 3.30
היכל — מעשיות קנטרברי
3.30 7 9.15
שלום — אופנוענים החתיכות
3.30 7 9.15

בת-ים
רמת־יוסף — לילה באופרה 7.15—9.30

חולון
ארמון 7.15 9.30 מסטוחי עם הזהב

4: סרון גנב הגורילה
מגדל — ציד ושמה ביהנום

ירושלים
אדיסון — האריה הזהב
אדיון — המזימה
אורגע — הדריפה
ארנון — התאפקות
אור־גיל — סלחו לי
הבירה — 7 המופלאים רוכבים
חן — עין הנצבוש
ירושים — כלבי הקש
סמדר — המגבל הרע והמכוער
עדן — כבבע נשרים
רון — מאפס באפריקה

חיפה
אוריון — הקרב המשולש
אורה — הבלונדיני עם הנעל השחורה
אורלי — קברט
אמפיתיאטרון — צנחנים לנצח
ארמון — הפרפר הפצוע
אורדן — ההתנקשות
בית רוטשילד — הבלדה של גו חיל 6.45—9
חן — מרד הנעורים
מירון — יד הנים
עממי — המרד
עצמון — הבריחה
פאר — מה תאמר לגברת עירומה
רון — הרפתקה במצולות
שבים הר הכרמל — עבדים

טלוויזיה כללית

17.00 חדשות. 17.32 מיסדר שירות. 17.38 טקס. 18.05 דו"ר דוליטל. 18.30 חדשות. 18.32 פולקלור. 19.00 למשפחה. 19.30 חדשות (ערבית). 20.00 כל־בו־ריסק מאגזין למשפחה. 20.30 מבט. 21.00 בידור ישראלי בבסיס צב־אי. 21.50 מוקד. 22.35 מניקס. 23.25 פסוקו של יום וחדשות.

טלוויזיה לימודית

8.15 ייצוץ והכוון ח' — סיפו־רים אישיים. 8.40 תורת החשבון ד' — חיבור בסוף. 9.05 חשבון ז' — המחשב. 9.25 אנגלית ה'. 10.00 אנגלית ט'. 10.20 אנגלית ו'. 10.45 גני ילדים — כובע הקסמים. 11.05 גיאומטריה ט' — משולש שווה שוקיים. 11.25 אנגלית ז'. 12.00 אנגלית י'. 12.20 אנגלית ח'. 13.00 סכנולוגיה ט' פלדת פחמן. 13.20 אזרחות ד' — ואבות האומה. 13.40 דף כ' ספר — פרחי הירושלמי. 16.00 הדרכה למורים — חשבון כיתה ה' — פעולות בלוח השבר.

שדורי ישראל

רשת א'

8.00 חדשות. 8.05 קונצרט בו־קר עד 12.35 .11.00 קונצרט צה־רים. 13.00 בחצי היום. 13.25 הה־שך הקונצרט. 15.05 רצף מוסי־קלי. 16.30 רסיטל לצ'לו. 17.05 צלילים מלוא חפניים. 18.05 על אנשים ומספרים. 18.25 עד שגת רעשרים. 18.55 לתקלאי. 19.00 הד יום הזה. 19.25 קלאסי וקל. 20.05 זכרונות ארץ־ישראל. 20.15 לק־ראת קונצרט. 20.30 קונצרט ה־תזמורה „ירושלים" (ישיר ב־„תיאטרון ירושלים") „בתיק בול חדש". 23.00 הלילה הזה. 23.25 „מגילת סאן־מיקלה" — תכנית ראשונה. 00.05 רגע של שיר. הפסקה. 2.00 חדשות. 3.05 ש־רים בשלגר ובציבות קלות. 8.00 חדשות.

חדשות — כל שעה (מלבד 1.00)

רשת ב'

8.00 חדשות. 8.05 הדרונות. 8.10 בוקר טוב ÷ פריסות שלום. 8.55 בעקבות החדשות. 9.03 בו־קר טוב ÷ פריסות שלום. 10.05 כאן בבית. 12.05 במקבץ יוצא. 12.30 חן היוק. 13.00 בחצי היום. 16.05 רגע של עברית. 16.06 דר־כון למזר. 16.30 בתקווה שתבין את הרמז. 17.05 שאלה של טעם. 18.05 שירים שאהבנו. 21.05 לכבוד יעקב — „רצה מרוצקי בבק־סיקי". 22.05 עם חיילים — אבי־נים בהופעה פומבית אישית. 23.00 הלילה הזה. 23.25 פניני גיאז. 00.05 פזמונים לא נים. 1.05 שירים משלגר ונעימות קלות. 3.00 חדשות. הפסקה עד 5.00. 5.00 חדשות. 5.05 שירים משלגר ונפי־בות קלות. 5.55 כה טוב אך יה. 6.05 התעמלות בוקר. 6.15 טקצן מוסיקלי. 6.55 היום והערב ב־„שידורי ישראל". 6.59 רגע של עברית. 7.00 הבוקר הזה ÷ סקירה עתוני הבוקר. 7.25 זכר לקי. 7.55 איך ידיק. 8.00 חדשות.

חדשות — כל שעה (מלבד 19.00, 20.00 ו־4.00)

גלי צה"ל

06.00 חדשות. 06.05 צליל בו־קר ÷ ד"שים. 07.55 מה בשבע — תוכנית היום ב„גלי צה"ל". 08.05 יומן „גלי צה"ל". 08.20 ד"ש עם שיר. 11.05 חמים ר־סבים ÷ ד"שים. 11.30 לעולם לא אשכח. 12.05 יומן „גלי צה"ל". 12.20 חמים ושנים. 13.30 דיווח בכיכון שני עם חנה זמר. 13.35 חמים ושנים. 13.55 הודעות. חיילים. 14.05 קיבה קל. 14.57 מה נשמע. 15.05 קיבה קל. 16.05 נא לצלצל. 17.05 יומן „גלי צה"ל". 17.40 פזמונים לכולם ÷ ד"שים. 18.05 תיבת נח — הגכ־בית שהוקלטה ממערב לתעלה. 19.05 ממגה אליך. 20.05 תוסט ורענן — פינת המוזכן החדש. 20.30 בדרכונים — פזמונים ו־מדרכונים לפי בקשות. 22.05 נוא נדבר — עם נהן זונביץ'. 00.05 יומן „גלי צה"ל". 00.20 זר מרג־ביות. 02.05 פזמונים אל תוך הר לילה.

עד שעה 06.00, הדשות כל שעה.

האופרה הישראלית
מנהלת מייסדת אדיס דה־פיליפ
עונת 1973—1974
לחיילי צה"ל הכניסה חפשית
לוח דצמבר
ת"א: 4.12, 17.12 ב־9 בערב
חיפה: 20.12 ב־7 בערב
הספר מסביליה
אופרה בזאת רוסיני
ת"א: 15.12 ב־8.30 בערב
לילה בוונציה
אופרטה באת י. שטראוס
ת"א 8.12 ב־8.30 בערב
לוציה די לאמרמור
ת"א: 10.12 ב־6 בערב
ירושלים 12.12 ב־9
ת"א: 22.12 ב־8.30 בערב
לה בוהם
ת"א: 29.12 ב־8.30 בערב
לה טראוויאטה
31.12 ערב גאלה
ב־7 בערב תל־אביב
כרטיסים: אלנבי 1, 57227

הלוח החדש דבר

תיאטרון ישראל
הערב 4.12
הבימה:
שלום שלום ואין שלום: תל־אביב האולם הגדול ב־5.00
התולה על גג פח לוהט: עד
כי אוהבים האהיים: תל־אביב האולם הקטן ב־8.30
הקאמרי:
כטוב בעיניכם: תל־אביב
התיאטרון העירוני חיפה:
אנשים קשים: חיפה
בשורות צבאי: צה"ל

בבית המשפט המחוזי בתל-אביב יפו

תיק עזבונות 4450/73
בענין: עזבון המנוחה חנה צירני (ת. ז. 0/140385), אשר נפטרה בתל אביב ביום 1.7.1973.
המבקש: דב צירני (ת. ז. 0/738976), מרחוב מודיעין 267, רמת־גן, ע"י ב"כ עוה"ד יגאל סלונים ו/או שאול בן־חיים ו/או יעקב קבוצקי, אשר מענם להמ־צאת כתבי בי־דין הנו ברחוב בלפור 40, תל־אביב.

הזמנה

להוי ידוע כי הוגשה לבית־המשפט בקשה ליתן צו המכריז על ירושת המנוחה הנ"ל, והנני מזמין בזה כל אדם הטוען שיש לו טובת הנאה בעזבון המנוחה והרוצה להתנגד להכרזה, להגיש תוך 15 יום מיום פרסום הו־דעה זו התנגדות להכרזה המבו־קשת. שאם לא כן יתן בית־המשפט מראש בבית סוקולוב. המשפט צו כטוב בעיניו.

דוד דוך, שופט
רשם בית המשפט המחוזי

ברידג'
מאת רחל מטלון

פתו הסבבית של הכרוז בבי־שחק היא לבחור בתכנית הבטיח את הסיכוי הגדול ביו־תר השלמת החוזה. במידה שק־תכנית שעליה יבוצע ה־בכחון בלא, על הכרוז למ־ות, ולשחק לפיה.
שלפנינו עלתה לכרוז הגנחה זה בהפסד החוזה:

...רזה:
...רום
...קלאב
...בלי־שלים
...צפון
...הארס
...בלי־שלים

חוזה בטוח

מערב הוביל בבן־המלך ספייד שנלקח על ידי המלך בדומם. על־ידי תכנית נבונה יכול הכרוז ל־הבטיח השגת לקיחות נגד כל חלו־קה והגנה.

לאחר שהכרוז זכה במלך ספייד בדומם, המשיך עם המלך הארט ש־גוחה על ידי מזרח. הכרוז המשיך עם המלכה הארט. מזרח זכה באס לוף וחזר בספייד. היות וה־10 הארט היה רביעי ביד מזרח, לא הצליח הכרוז לזכות ביותר מאשר שמונה לקיחות.

היכן טעה הכרוז? בלקיחה שניה, היה עליו לשחק את ה־9 הארט מהדומם, ומזרח היה זוכה אז ב־10. במידה שמזרח היה חוזר ב־דיאמונד, היה על דרום לזכות בא־לוף בידו, כדי להשאיר לעצמו כני־סה לדומם ולשחק הארט נוסף. בן היה זוכה בהלוס לקיחות בספייד שלוס לקיחות בהארט, שתיים ב דיאמונד וקלאב אחד.

	♠ K ♡ K Q J 9 8 ◇ K 3 2 ♣ 10 4 3 2	
♠ J 10 9 8 4 ♡ 7 6 ◇ Q 5 ♣ K J 9 7	צפ מע מז דר	♠ 7 6 5 2 ♡ A 10 5 4 ◇ J 10 9 8 ♣ Q
	♠ A Q 3 ♡ 3 2 ◇ A 7 6 4 ♣ A 9 6 5	

קולנוע
מאת זאב רב־נוף

שמש אדומה: שמש (ר"ש)
...ש אדומה" (צרפת־איטליה־ 1971, הוקרן בישראל ב־ הוא תוצר „הקואופרודוקציה־ ...נדי". הבמאי הבריטי טרנס הוא שהתחיל את הסדרה ...ר נו" (1962) ועשה בכמה ...נוספים עד שהתגבר לו ש־ ...הוה עם בונד. אחרי „כדור ...ניסה יאנג (כיום בן 58) ל־ ...סרטים אחרים, אך אפשר לו־ ...הוא נכשל בכך. אפשר לומר ...גם על „שמש אדומה", מב־ ...ז: איש לא יזכור אותו ...בהקשר לבונד. אבל הסרט ...א נסיון מרתק, אם כי שולי ..., לגבש קו לסגנון חדש. יאנג ...ק במועט, ולא ניסה להקים ...סגנון. הספיק לו קורית חד־ ...ויזואליזם.

...ריה אינו מחשמל. אין זה ...חדש שיש דמיון, בנושא וב־ ...בין המערבון הקלאסי וסרטי ...השות היאפאני. כל מי ש־ ...את המערבונים של הוקס, פו־ ...ולש מול סרטי והדראמה ה־ ...תית של קורוסאבה, שיגדי ...באיאשי ידע זאת. יאנג מב־ ...הביא את הדברים הללו ל־ ...משותף. הוא אף יודע ש־ ...של המערבון האירופי לא ...האיטלקים, ששאלו את הגו־ ...האמריקאים, קנו מהיאפאנים ...את מקצב־האכנה.

מערבון קצת אחר

צ'ארלס ברונסון וטושירו מיפונה

יאנג אירגן סרט סופר־בין־לאו־מי, עם אמנים, שחקנים וטכנאים מארצות־הברית, אנגליה, גרמניה, צרפת, איטליה, ספרד ויאפאן, והד־צילומים נעשו בספרד. העלילה מת־רחשת בארצות־הברית במאה ה־קודמת ושפת־הדיבור היא אנגלית. „הסימפוזיון הכלל־עולמי" הזה הביא לטשטוש הסגנון. הסיפור, ה־

מבוסס על מעשה שהיה, אינו נכנס לתחום הסרט־הפסיכולוגיה, ואין בו שום סטיה (מלבד בעניין היחס לנשים) בעלילת־גבורה ישירה ד־מקובלת של המערבון הקלאסי ו־האפוס היאפאני. מוקד העלילה — הוא יחסי ידידות־איבה בין שני גברים, והמבנה האמיתי הוא כבוד האדם. כותב הסיפור הוא לאיר־

קאנג, וארבעה סופרים פיתחוהו להסרים מלא.

כנופיית שודדים תוקפת רכבת באריזונה, בשנת 1970, היא זוכה בשאת אלפי דולאר בזהב, וגם אוספת „בוסולה", ואחת מכן היא חרב יאפאנית יקרה, זאת מת־נת הקיסר לנשיא ארצות־הברית. שהופקדה בידי השגריר היפאני החדש בוואשינגטון, שנכנע באותה רכבה עם שני שומרי־ראש. אחד השומרים נרצח, וסגן מנהיג הכנו־פיה, גוש (בגרפתיה שבאל, כאשר שהיה בתלק קלפים ביד שמאל) יו־רה בגבו של הבוס ליגק ובכוונו למות (פתיחה בהורות־בוק, עם הרצאת־אופי בנוסח מערבון). עתה בכניס השגריר לשומר־ראשו ש־בשאר בחיים, קורודה, אולטימא־טום יפאני טיפוסי: עליו להביא את החרב מוך שבוע, ולא יהיה על־שניהם להתאבד.

הסרט הוא סיפור אותו שבוע, של מרדף מזור וידידות מוזרה. בעזרת שני השחקנים המצויינים צ'ארלס ברונסון (ליגק) וטושירו מיפונה (קורודה) מדגיש יאנג את עיקר העלילה בעילות, ובריצפות. הפעילות כרהקת, אך יאנג המוב־שר אינו יכול להשתוות עם פורד הפיוטי, עם הוקס ההולמי או עם קורוסאבה המדוייק והרצוני. הוא בנסה להיות בצע להסתפק במר־עם, וכך נפגם הסרט. „שמש אדו־מה" אינו אלא סרט־בידור מומלץ, ויאנג ייזכר לא בזכותו אלא בזכ־כות ג'יימס בונד 007, אם ירצה בכך ואם לא.

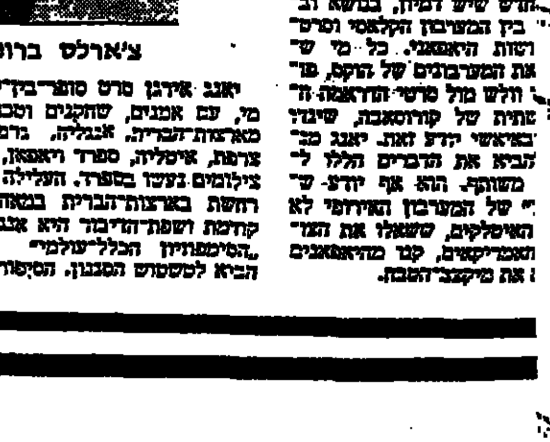

המועצה המקומית נצרת עלית

מכרז חוזר מס' 10/73 — מכירת ציוד

...בזה למכירת הציוד הבא:
מחרטה "10 דגם ROHM 59—40 אוניברסל 130 5/1/8 מ"מ בנצרת 7/9/4.

מקדחה כמור 4 וילס 400 — 1 50 — 3 סליל 1402.
את המכונה ניתן לראות בשעות העבודה הרגילות במחסן המועצה.
על המציע להגיש ערבות בנקאית בשעור 10% מערך הצעתו.
ההצעות לרכישת הציוד יש להכניס לתיבת המכרזים בבנין המועצה עד יום 12.12.73.

אין המועצה מתחייבת לקבל את ההצעה הגבוהה ביותר או כל הצעה שהיא.

ב. אלון, ראש המועצה

קופת-חולים של ההסתדרות הכללית · מחוז תל-אביב · לוח התורנויות

א. תורנויות לילה
מתקיימות ערב ערב, כול. שבת וחג. —בשעות 8 בערב עד 12 בלילה (פרט להדר יוסף מ־8—11) במרפאות דלהלן:
1. מרפאת איכון, התורנות מבוצעת באורח זמני. החברים מסניפי: איכון, יד אליהו, ר־כת־תן, עממי ב' ורמת שאול יפנו למבן דוד אדום, רח' מזאיה 13, טל' 101.
2. מרפאת התקוה ב', רחוב זיו פינת רח' ברכיהו. טלפון 31122 — לחברים מסניפי: התקוה א' וב', נסקה, כפר שלם וחלק הקרוב ליד־אליהו.
3. מרפאת הדר יוסף, רחוב קהילת וינה מספר 10—12 טלפון 778095 בשעות 8.00 עד 11.00 בלילה לחברים בסניפים: הדר־יוסף, נוה שרת, בהלה, רמת־החייל, תל־ברוך וכן ל־חברים מהשכונות הקרובות ל־סניפים.
4. מרפאת נוה שאנן, רחוב יסוד המעלה 61, פינת לוינסקי טל. 33483 לחברים מסניפי: נווה־שאנן, שינקמן ופלוסקין.
5. מרפאת קסוביץ, רח' ועי־דת קטוביץ 36, פינת יהודה המכבי טל' 444494 — לחברים מסניפי קסוביץ, רביבוביץ, ר־כת־אביב. שייך כנוס וחלק מבואי — לפי רצון החברים היכולים לפנות לקסוביץ או תל־ברודה — לפי בחירתם.
6. מרפאת תל־נורדוי, רח' דב הוז 1 פינת מנדלי 21, טלפון 243233 — לחברים מסניפי: תל־נורדוי, —אלחריזי, אהרד־טב, גלביץ, הגמל, רפופורט וחלק מבואי — לפי רצון החברים היכולים לפנות לתל־נורדוי או לקסוביץ לפי בחירתם.
7. מרפאת קרית שלום, רח' דשבסקי 12 טלפון 822715 ל־חברים בסניפי קרית־שלום ו־הסביבה.
הערה:
א. אחרי השעה 12.00 ב־לילה ועד שעה 7 בבו־קר מתקיימות תורנויות־לילה במד"א ברחוב מזאיה 13, טלפון 101.
ב. החברים מסניפי: מנדל־ברג, בר־אור, אוליפנט, שבזי, —יגה הנביא ו־מונטפיורי — הזקוקים לרופא בין השעות 8 ב־ערב עד 7 בבוקר פנו למבן דוד אדום ברחוב מזאיה 13 טל' 101.

ב. תורנויות ערב שבת
בימי שישי משעה 2 אחה"צ עד 8 בערב מתקיימת תורנות במגן דוד אדום, רחוב מזאיה 13, טלפון 101.
1. בית מרקחת במרפאת מנ־דלברג — רח' אלנבי 75, טל־פון 614467 בין השעות 2.30 — 5.00 אחה"צ.
2. בית מרקחת, ברחוב זמנהוף 42, טלפון 289221 בין השעות 2.30 — 5.00 אחה"צ.
3. מעבדה, בזמנהוף —בין 4—5 אחה"צ.

ג. תורנויות שבת וחג
1. מתקיימות בין השעות 9.00— 11.00 לפנה"צ במרפאות:
גלביץ — טל' 242870
התקוה א' — טל' 32579
ושינגטון — טל' 828180
הדר־יוסף — טל' 778095
יד־אליהו — טל' 34278
יגה הנביא — טל' 55979
כפר־שלם — טל' 31546
מנדלברג — טל' 614467
נוה־שאנן — טל' 33483
קרית־שלום — טל' 822715
קסוביץ — טל' 444494
רמת־אביב — טל' 412294
רמת־החייל — טל' 771162
תל־נורדוי — טל' 243233
משעה 1.00 בצהריים עד 8.00 בערב מתקיימת תו־רנות במגן דוד אדום ברח' מזאיה 13 טלפון 101.
2. רופאים מקצועיים — ל־כל סניפי המחוז, במרפאת מנדלברג, רחוב אלנבי 75, טלפון 614467.
א. רופאי א.א.ג. ורופא עי־ניים בין השעות 9.30—11.30 לפנה"צ.
ב. כירורג בין השעות 9.00— 12.00 לפנה"צ.
3. תורנות מעבדה לכל סניפי המחוז, בזמנהוף, רחוב זמנ־הוף 34, טלפון 284242, בש־עות 9—11 לפנה"צ, 4—5 אחרי הצהרים.
בית מרקחת מהוזי במר־פאת מנדלברג, רחוב אלנבי 75, בין השעות 9.30—12.00 לפנה"צ, 4.00—5.00 אחה"צ.
הערה:
בית המרקחת במנדלברג רח' אלנבי, פתוח בימי א'—ה' משעה 8 בבוקר עד 7 בערב ללא הפסקה.

עירית חולון
מכרז מס. 158/73
עיריית חולון מכריזה על קבלת הצעות להקמת מקלט ומרתף ב־אגף בית העיריה.
את חומר המכרז אפשר לקבל באגף ההנדסה בעיריה, הדר 109, תמורת תשלום של 350.— ל"י.
יש להגיש ערבות בנקאית או בנ־קאית בהתאם לדרישת גזבר ה־עיריה, בשיעור של 6% מערך ההצעה, לתקופה של 3 חודשים. אחרת לא תובא ההצעה לדיון.
רשאים להשתתף במכרז זה רק „קבלנים רשומים" לעבודה נושא המכרז, בהתאם ל„חוק רישום ה־קבלנים לעבודות הנדסה בנאית — תשכ"ט 1969" ותקנותיו.
על המציע לצרף איכור כתאים על רישומו וסיווגו. אחרת לא תדון ועדת המכרזים בהצעתו.
את ההצעות יש להגיש במעט־פות סגורות למזכיר העיר לא יאוחר מ־19.12.73, שעה 16.00.
העיריה משאירה לעצמה את ה־זכות להלק את העבודה בין שני קבלנים או יותר, לפי ראות ע־ניה.
המוכחזות והנסיון של המציעים יהוו שיקול בעת הדיון על בחי־רת העבודה, ואין העיריה מת־חייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר או כל הצעה שהיא.
פ. אידן, ראש העיר

מכרז מס. 131/73
עיריית חולון מכריזה על קב־לת הצעות לאספקת והתקנת שתי מרכזיות טלפוניות לבניין העי־ריה.
את תיכר המכרז ופרטים בקשר לתנאים המתייחסים לכל אחת מהמרכזיות הנ"ל, אפשר לקבל ב־אגף ההנדסה בעיריה, הדר 109, תמורת תשלום של 50.— ל"י.
העיריה משאירה לעצמה את ה־זכות להזמין אצל המציע שהצ־עתו התקבל, אחת משתי המר־כזיות או את שתיהן יחד.
יש להגיש ערבות בנקאית או בנ־קאית בהתאם לדרישת גזבר ה־עיריה בשיעור של 6% מערך ההצעה, לתקופה של 3 חודשים, אחרת לא תובא ההצעה לדיון.
את ההצעות יש להגיש במעט־פות סגורות למזכיר העיר לא יאוחר מ־16.12.73, שעה 16.00.
המוכחזות והנסיון של המציעים יהוו שיקול בעת הדיון על בחי־רת העבודה ואין העיריה מתחי־יבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר או כל הצעה שהיא.
פ. אידן, ראש העיר

מרכז "יעוץ למשפחות נכי צה"ל

אגף השיקום במשרד הבטחון וארגון נכי מלחמת השחרור וצה"ל מודיעים על פתיחת מרכז ייעוץ למשפחות נכי צה"ל שנפגעו לאחרונה.

המרכז יתייחס לבעיות יחסים התנהגות של בני המשפחה הקרובים עם הנכה במצבו החדש.

המרכז יפעל אחת לשבוע ביום ה', בשעה 6.00 בערב, החל מ־6.12.73, באולם חבורי בתל־אביב, רח' שולמית 7 (ליד כבר דיזנגוף).

המרכז יפעל בהנחייתם של הגב' מיכאלה כץ ומר אחי יותם.

המכון לפריון העבודה והייצור
אזור חיפה והצפון

פונה למשתתפי הקורסים, למרצים ומדריכים ולמועמדים שנרשמו לקורסים

להתקשר עם משרד המכון בחיפה
על מנת לבדוק אפשרות
של חידוש הלימודים

טלפונים: 666388, 667635, 644296
דרך העצמאות 82, חיפה, ת. ד. 1873.

מרחב תכנון מקומי יזרעאלים
הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה — 1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הצפון, ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה יזרעאלים, הופקד שינוי תכנית מפורטת הנקרא „תכניה מפורטת מספר 1823 — שינוי לתכנית מפורטת מספר הר"צ 1/15/1 — שטח לבניני מגורים בגושים 17448־17447, מגדל העמק", ביחד עם התשריט המצורף אליה.
ואלה הם השטחים הכלולים בתכנית:
גוש 17447 חלק מחלקות 8, 10, 13, 15, 16, 19, 20, 22—24, 30, 45—46, 54, 55, 57, 64;
גוש 17448 חלק מחלקה 68.
כל המעונין בשינוי התכנית רשאי לעיין בו ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.
כל מעונין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה את עצמו נפגע על ידי שינוי התכנית, וכן מהנדס ועדה מקומית שמרחב תכנון שלה כלול בתחום התכנית או גובל אותו, רשאי, תוך חדשיים, מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות, להגיש התנגדות לשינוי התכנית במשרדי הועדה המקומית.

י. קנוש
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הצפון

כ' בתמוז תשל"ג (20 ביולי 1973)

איגוד ערים אזור טבריה
(שרותי כבאות)
צמח, ד. נ. עמק הירדן טל' 067-50822
הנדון: מכרז מס': 3/ב
לקראת פתיחת תחנת כבוי (התנת־כיבוי) בדרום רמת הגולן שתמוקם בבני יהודה, ישנן משרות פנויות לכבאים:
1. כבאי בעל דרגה (סגן ומעלה).
2. כבאי.
3. כבאי.
ההכשרה הדרושה (המירון):
כושר בריאות גבוה.
השכלה תיכונית.
רשיון נהיגה (ג) משאית מעל 4 טון, 3 שנים לפחות.
עבר נקי.
חייבים לגור במקום.
המועמדים מתבקשים להגיש את הצעותיהם עם ציון כל הפרטים הנ"ל בהקדם האפשרי לידנו.
פרטים אפשר לקבל בתחנת צמח ע"י מפקד השרות.
ב. רדל — יו"ר האיגוד

דברים

כוונת סאדאת

נשיא מצרים מוכן, כי אי-אפשר לו ללכת למשא-ומתן על שלום, כל עוד אין ישראל נסוגה לקו המסתור" של 22 באוקטובר. כלו' בר, הוא רוצה שלום, אך ישר' אל אינה רוצה בו, ועל כן היא מסרבת לסגת.

ואולם אם רוצה סאדאת נסיגת ישראל לקו 22 באוקטובר — הרי הוא יכול להשיג זאת, ואף הרבה יותר מזאת, בדרך פשוטה למדי: על-ידי השלום! מדוע אין הוא נוהג כך?

כנראה, שהוא רוצה את „הקו" ההוא לא כדי לעשות שלום, אלא כדי לעשות מלחמה. עמידתו של צה"ל במקום שהוא עומד מפריעה לו, לסאדאת. לפי תוה שוב במלחמה — בגלל הס' כנה הגדולה לארמיה השלישית המכותרת, אם תתחדש האש.

על כן אל לו לצה"ל לזוז ממקו' מותיו בטרם שלום. שהרי ישראל באמת רוצה בשלום, ולא במלח' מה. הענין ברור היטב לכל אדם בישראל. האם הוא ברור גם לידי' דינו?

מ. בן-א.

איברהים חזר מקאהיר

בין השבויים שחזרו לא מכבר מקאהיר היה גם אברהים אל טור' שאן מהשבט אבו-רג'יג, הנוכן בין באר-שבע לעזה. זה שנים רבות, שאברהים משרת באמונות ומתוך התנדבות ביחידת מיעוטים של צה"ל, והוא נשבה בהיות ה' תעלה בראשית המלחמה הזאת. אנשי שבטו היו משוכנעים, שהוא והבדואים האחרים שנפלו בשבי, יסבלו מידי המצרים יותר מאשר השבוים היהודים. הם חשבו, שהצ' טרפותו של בדואי — סמל ה' גאווה הערבית — לצה"ל, תרגיז את הלאומנים הערבים הקיצו' ניים, ותעמיד בסימן סתירה חמור את התיאוריות המזעזעות שלהם.

מכל מקום, נצרכה להחזר מנט' דיה גדולה עם לובו לשבטו. חב' ריו חשו, שברית הדמים והשבי' שקשרו אותם עם היהודים, הינה ברית איתנה, שלא יינתן עוד להכחיש את קיומה.

ראובן עשור

אלכימאי 1973: חיפוש תחליף לנפט

פירון נייטראלי

„ארגנטינה תשמור על נייטר' ליות בסכסוך הערבי-ישראלי" — אמר נשיא ארגנטינה גנראל פרון בפגישה עם נציגות מוס' מכת של יהדות ארגנטינה. פרון חזר על דעותיו בגנות שני ה' „אימפריאליזמים" ושיבח את רצונה של הקהילה היהודית לא להעביר לארגנטינה את הסכסוך במזרח התיכון. המנהיג הזקן גי' נה במפורש את האנטישמיות ו' הדגיש כי השינאה הגזעית אינה יכולה להתיישב עם התורה ה' „יוסטיציאליסטית".

בתשובה לפניה של ד"ר כהן אימף, נשיא ועד הקהילות, דחה פרון את השימוש במלה „סינרקיה" כשם נרדף ליהדות ארגנטינה. יש לציין, שמלה זו, אשר תוכנה הפוליטי הוא דו-משמעי, נתגלה בזמן האחרון על ידי חוגי הימין והשמאל הפרוניסטי כדי להוקיע גורמים שונים מן „האימפריא' ליזם האמריקאי" ועד ל„ציונות הבין-לאומית".

לבקשת המנהיגים היהודים ל' קיים פגישות דומות במידת ה' צורך ענה פרון בחיוב והבטיח שלשכתו תהיה פתוחה לפני בצי' גי הקהילה היהודית. יש הער' כות שונות בציבור היהודי על הפגישה, אבל בדרך כלל רואים את סיכומה כחיובי. גם אם ציפו מהנשיא הבעת אהדה יותר גלויה כלפי ישראל.

אגון פרידלר, מונטווידאו

סיורי פיקוח על המחירים

מזכיר פ. פ. אהדה, ר. כהן, העביר לשר המסחר והתעשיה ח. בר-לב הצעה להפעיל בערים אנ' שים מיוחדים מטעם מסדרות בתפ' קידי פיקוח על המחירים. לפי ה' הצעה יהיו לאנשים אלה סמכויות מלאות של חוקרים ובודקים; הם יסיירו בחנויות ובבתים כדי לבדוק את מחירי המצרכים.

ר. כהן כותב שלמרות הפעולות אך יש אחרים — הפנים, הקרקפת, ארגונים ציבוריים שונים, ממשיכים קמעונאים להפקיע מחירים. „האם לא הגיע הזמן שמשרדכם ייטם להלכה את הפיקוח על המחירים?" הוא שואל. לדעתו, הדבר חשוב החוץ כדי למנוע תגובות קיצו' ניות בתחום יחסי העבודה. דרישות מוצדקות להעלאת שכר המבוטחים בעקבות עליית המחירים. עליה זו נובעת מהמצב שבו מפקח ה' עובד לשירות לבו של כל מפקיע מחירים וספסר.

דני צ.

צדק, חלוץ והנסיך הקטן

מאת ארנון מגן

צם כל שהודרלנו לבמצפי-חלל מהודים, קשה שלא להתפעל כל פעם מחדש. לפני 21 חודש, ב-3 במארס 1972, שוגרה מכף קאנאור' ראל החללית „פיוניר 10" לעבר כוכב-הלכת צדק. אנשי סוכנות ה' חלל האמריקאית, נאס"א, חישבו אז, כי „פיוניר" יגיע לנקודה ה' קרובה ביותר לצדק ב-3 בדצמבר 1973. והנה באותו תאריך בדיוק, כלומר ביום ב' השבוע, נתגשמה התחזית: החללית התקרבה לצדק עד למרחק של 130 אלף ק"מ. ל' חשב מסך מסע לאורך כמיליארד ק"מ עד לדיוק של יום? — הרי זה כמו לחשב מסע לאורך אלף ק"מ עד לדיוק של עשירית שניה.

„פיוניר" — כשמה כן היא: חל' לית „חלוצית" באמת. שום חללית לפניה לא יצאה ליעד רחוק כל-כך. צדק מרוחק מכדור-הארץ כ-590 עד 970 מיליון ק"מ (המרחק משתנה, כמובן, בהתאם לסיבובם של שני הכוכבים סביב השמש). בימים אלה, כאשר „פיוניר" נמצאת ליד צדק, המרחק הוא 770 מיליון ק"מ. ואות-רדיו הניתן למכשיריה מה' ארץ עובר את דרכו במשך לא פחות מ-46 דקות. אף כי הוא נע במהירות של 300 אלף ק"מ לשניה. כדי לשגר חללית זו, במשקלה כ-250 ק"ג, למרחק כזה היה צריך להקנות לה מהירות גדולה מן ה' רגיל: 52 אלף קמ"ש, לעומת כ-40 אלף קמ"ש בחלליות „אפולו" לירח ו-25 אלף קמ"ש בלוויינים סביב כדור-הארץ.

חגורת האסטרואידים

בפרוצת מכסה הצתה החללית את מסילתו של מאדים סביב הש' מש, וביולי 1972 חדרה לרצועת האסטרואידים, המפרידה בין מסי' לותיהם של מאדים וצדק סביב ה' שמש. האסטרואידים הם כוכבים קטנים, שנוצרו לפי הסברה בתוך הענן הבראשיתי, אלא שבגלל קיר' בתם לצדק וכוח-משיכתו של זה נמנע מהם להתלכד לכוכבים גד' לים. האסטרואידים הראשונים נת' גלו בראשית המאה ה-19. היו אלה, כמובן, הגדולים שבהם — בעלי קוטר של מאות ק"מ. עם השתכ' ללות הטלסקופים נתגלו במשך ה' שנים עוד ועוד אסטרואידים. וכיום ידועים כ-50 אלף, רובם בעלי קו' טר של קילומטרים ספורים. סיפורו של סנט-אקסופרי על הנסיך ה' קטן, המגרף בוקר-בוקר את כוכבו הקטן ומנכש את שיחי הבאובב. פן יגדלו לעצים ויפוצצו את הכוכב — איננו רק דמיון ספרותי פרוע. אכן, יש כוכבים זעירים ביקום.

באותה רצועה גם מצוי מספר עצום של גופיפים זעירים, בגודל של גרגיר-חול (ואף פחות מזה). מומחי נאס"א חששו מאוד, שאחד הגרגרים אלה עלול לפגוע ב„פיו' ניר" ולשבש את מכשיריה; או, גרוע מזאת, אחד האסטרואידים עלול לפוצץ את החללית כליל.

אבל דבר מכל אלה לא קרה. במשך שבעה החדשים חצתה „פיוניר" את רצועת האסטרואידים, שעובייה כ-150 מיליון ק"מ, ויצאה ממנה ב-שלום באמצע פברואר השנה. היה' תה זו בשורה מבודדת גם לעתיד: קרוב לוודאי, שהסכנה האורבת ל' חלליות אל כוכבים מרוחקים פחו' תה מכפי שציפו.

יממה של עשר שעות

אחרי מסע נוסף של ארבעה חודשים, כלומר בימים אלה, הגי' עה „פיוניר" לקירבת צדק, וכאן מתחיל עיקר הפקידה.

צדק הוא הגדול בין כוכבי-הלכת של מערכת השמש, ולא בכדי הוא קרוי בלועזית על שם ראש האלים: יופיטר. המסה שלו היא למעלה משלושה רבעים מהמסה הכוללת של תשעת כוכבי-הלכת המקיפים את השמש. והיא גדולה פי 318 מזו של כדור-הארץ. קוטרו בקו המשווה הוא 143 אלף ק"מ, כלומר פי 11 מזה של כדור-הארץ. ואילו קוטרו מקוטב לקוטב הוא 124 אלף ק"מ בלבד. משמע, צדק הוא כוכב פחוס מאוד בקטביו. הרבה יותר מ' כדור-הארץ, ופחיסות זו נוצרה בגלל סיבובו המהיר סביב צירו: היממה שלו היא פחות מעשר שעות, לעומת 24 שעות בכדור-הארץ. יוצא, בקוטר גדול פי כמה וכמה.

המשקל הסגולי של צדק הוא 1.33 בלבד. מבחינה זו דומה הוא הרבה יותר לשמש (משקל סגולי 1.41) מאשר לכדור-הארץ (5.52). לנוגה או למאדים. ולפיכך סבורים רוב המדענים, כי צדק מורכב מיסודות דומים לאלה המצויים בשמש: ב' עיקר מימן והליום. הטמפרטורה על פניו היא מינוס 130 מעלות. הס' יכויים לקיום חיים עליו קלושים מאוד.

אחת התעלומות שתנסה „פיו' ניר" לפענח היא הכתם האדום ה' גדול הנראה על-פני צדק. כתם זה אורכו 40 אלף ק"מ ורוחבו 13 אלף ק"מ, כלומר, שטחו בערך כ' שטח פני כדור-הארץ. המוזר הוא, שכתם זה נמצא בתנועה: מאז הת' גלותו לפני כ-200 שנה „נדד" על' פני הכוכב ועשה שלושה סיבובים שלמים ביחס לאחרים אחרים על' פני צדק. תנועה זו מחזקת את ה' סברה, כי פניו של כוכב זה אינם מוצקים, אלא נוזלים.

„פיוניר" תבדוק גם את האטמו' ספירה של צדק, המורכבת בעיקר מאמוניה, מתאן, מימן והליום. את השדה המגנטי שלו, את שכבת קרינת השמש עליו, ועוד ועוד. בשביל החלליות של ימינו אלו הן בדיקות „שגרתיות" כמעט, אך ב' „פיוניר" יש חידוש בבחינת מקור האנרגיה של מכשיריו: בגלל רי' חוקו של צדק מהשמש אין החל' לית המצויה באיזור זה יכולה לשאוב את האנרגיה שלה בסול' לות-שמש, ולכן הותקנו ב„פיוניר" מנועים גרעיניים זעירים.

החללית גם תחקור את 12 ה' ירחים המקיפים את צדק. ארבעה מהם בערך בגודלו של הירח של' נו, אולם יתר הירחים הם בעלי קוטר של עשרות ק"מ ספורים.

ארבעה ימים בלבד — אחד מ' של 21 חודש! — תקיף „פיו' ניר" את צדק ותערוך את תצפיותיה לכדורה — בזמנן כשה"ע: הרי כאילו לנסוע מתל-אביב לחיפה לשהות בעיר הכרמל חצי דקה בד, אלא שהדבר מתחייב מגורמים אוביקטיביים. בתום ארבעה ימים אלה תמשיך „פיוניר 10" את דרכה בחלל, מואצת על-ידי שדה הכובד של צדק, והיא תהיה החללית הראשונה שתימלט ממערכת השמש, לעבר עולמות רחוקים יותר.

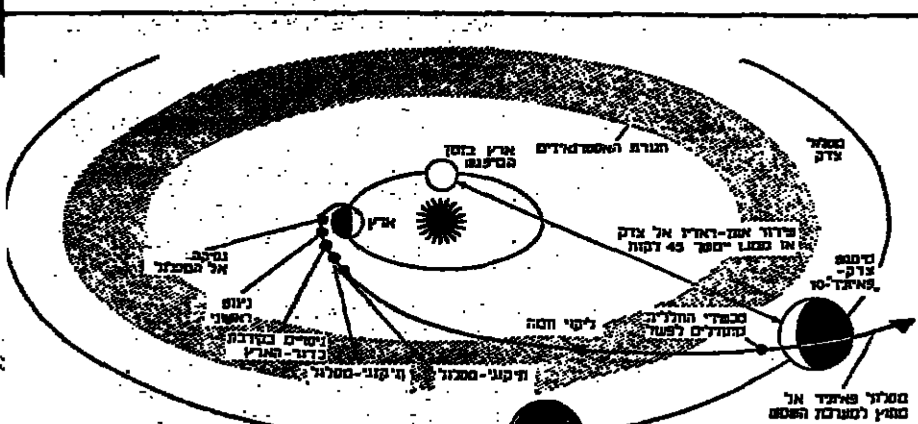

מסלולה של „פיוניר 10" מכדור-הארץ עד צדק

דרושים בדחיפות

נהגים בעלי רשיון 03,04

(נהגי משאיות דיזל כבד ו/או סמי טריילרים)

לעבודה בכל חלקי הארץ
שעות עבודה רבות
תנאי שכר מצוינים.

• המעוניינים יפנו:
טל. 03-50561
בין השעות 13.00 — 08.00
בכל ימות השבוע (פרט לשבת).

קופת חולים
של ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ-ישראל

דרושות
אחיות מוסמכות

לתפקידי הוראה והדרכה בבית הספר לאחיות ליד המרכז הרפואי סורוקה בבאר שבע.

תינתן עזרה בדיור ובסדור הילדים במעון. קיימת אפשרות גם לעבודה חלקית.

לפנות להנהלת בית הספר או למחלקת האחיות שבמרכז קופת חולים ברחוב ארלוזורוב 101 ת"א טל. 262211.

דרושים
למפעל מודרני חדיש ומשוכלל
באיזור תל אביב

• עובד ציפוי • צבעים
• מפעילי מחשב • נקבניות I.B.M.
• כרסמים • משחזים
• מכונאי אחזקה • חשמלאי אחזקה
• מחסנאים טכניים
• מכשירנים אלקטרוניים
• חרטים • מסגרים מכניים
• מכונאי מטוסים • חשמלאי מערכות מטוסים

המעונינים מתבקשים לפנות בכתב אל ת.ד 25018 תל אביב ויוזמנו לקבלת פרטים.

דירות למכירה
• סולל בונה נתניה מוכר למכירה דירות נהדרות עם כל השכלולים במקומות היפים בנתניה ליד השרון. פרטים במשרד לוד הרצל 51. טלפונים — 053-23958 053-28934

שונות
• אמבטיות!!! חידוש! ציפוי אמאיל בביתך. גם בצבעים + 3 שנים אחריות. 243224, 232309.

בעד ונגד התפטרות דיין

כמי שנבחר על-ידי הציבור ו' הופקד על-ידי הממשלה על מערכת הבטחון בכל התקופה שלפני מלח' מת יום הכיפורים — חייב משה דיין לתת את הדין ולפנות מקומו — מיד — לאיש אחר.

אי התפטרותו מאז פרוץ המלח' מה ועד היום, היותו עדיין שר ה' בטחון כאילו לא קרה דבר — הוא אחד מגורמי המבוכה הקשה בה חי הציבור כיום.

תפקידו חייב אותו לערנות מתמ' דת לכל ידיעה במדיניות על הת' עצמות האויב וכוונותיו;

— לדאגה להכנת צה"ל לכל אפ' שרות של מלחמה; להעמדת הצי' בור והממשלה על תוספת הסכנה, ולגיוס מילואים וכוננות במועד.

מדבריו של שר הבטחון מסתבר בצורה ברורה וחד משמעית שלא הטיל בכלל מאפשרות פתיחת מל' חמה, וכי היה מופתע מפריצתה ככל אדם אחר במדינה. יש באמירה זו התחמקות מאחריות ישירה לאי' שר קרה. שר בטחון, בכל הקשור למלחמת יום הכיפורים אינו ככל אדם אחר במדינה.

על אי ראיית הנולד, ועל ההזנחה הטראגית במילוי תפקיד — חייב שר הבטחון לתת את הדין ולהתפטר. הדף החדש אכן חייב להיפתח, אבל על ידי אדם אחר.

אין כל קשר בין ההכרח להתפט' רותו של משה דיין לבין ועדת ה' חקירה, אשר יבדקו כל אשר אירע בשלבים השונים של המלחמה. ודאי שאין בתביעה להתפטרות שר הבטחון אשליה ש„עריפת ראשו" תביא הכל על תיקונו ומבוכת ה' ציבור תסתיים. אחריות ההנהגה ה' בטחונית, בידיו של דיין, אינה ני' תנת לחלוקה והיא אבסולוטית כלפי העם. אין משה דיין יכול ל' הסתתר מאחורי האימון שנותנת בו ראש הממשלה. אחריותו האישית לעם כשר שעיצב מדיניות בטחונית בשנים האחרונות היא מעל ומעבר לאמון או אי-אמון פורמאלי כל שהוא.

יחיאל שמי
רבקה ראובני
עמירם שקידניק
תמר נכן
אהרן מם
מירי מם
נתן בר קבה
שאול שחב
מיכה בנטוב
סמדר בנבוב
כברי

לגשת לוועדה ולא להוציא מסקנות חפוזות בלי בדיקת העובדות.

אני מחייב בחירות לכנסת והעם יכריע. אינני מכיר את שר הבטחון ואני לא מסכים לכל הדעות שלו בשאלות המדיניות, אבל יחד עם זה אני יודע, ששר הבטחון משה דיין תרם תרומה גדולה להצלחת ה' מדיניות הבטחונית בשטחים. אין לשכוח כל אלה. גם אלה השוללים את דרכו צריכים לזכור את הישגיו של משה דיין בתחום הבטחון.

לדעתי יש להפסיק את מלחמת השערים ולהמתין לתוצאות הבחי' רות. אחרי הבחירות תוקם ממשלה חדשה ויהיו בלי ספק תמורות בכי' וונים בהרכב הממשלה החדשה לאור מה שקרה לפני יום כיפור. על שר הבטחון להישאר בתפקיד ולהמשיך את פעולתו המבורכת ל' חיזוק כוחנו ועמידתנו בכל מבחן צבאי אפשרי.

גבעת ברנר — אריה פיק

מאול עדים החל נגד משה דיין. זה האיש הנושא על שכמו את ה' עול הכבד ביותר — עול הבטחון זה עשרות שנים. גם את עינו איבד בהגנת המולדת. קשה להיות שר במדינת היהודים. גם למשה במדבר היה קשה להוליך את עמנו.

כפר חיים — ב. בן-ארצי

בעת סיור ברמת הגולן ציין שר התקשורת ש. פרס את העובדה, שכמה עשרות טנקים עמדו בפרוץ מלחמת יום הכיפורים נגד מאות רבות של טנקים סוריים. לזכות עובדה זו עולה וגואה בי התשוקה: קול דמי אחי צועקים אליכם מן האדמה. אחי הצעיר שאיש אחד מאותם עשרות טנקים לא שב מ' שדה הקטל. מדוע נשלחו הוא ורעיו יחידים כנגד אלפים רבים?

תמהני כיצד יוכל שר הבטחון וכל מי שגרם להפקרת חיילים מע' טים בכוננות להמשיך ולבקע ב' תפקידו.

תמר פריימן (ברודי)
קרית-חיים

שר הבטחון צריך להישאר:

בזמן האחרון קראתי ב„דבר" וב' עיתונים אחרים מכתבים למערכת מקוראים, הדורשים משר הבטחון להתפטר. אפשר להבין ללבם של הורים שכולים ובעלי מכתבים אחרים, שנכתבו מתוך צער רב וכאב עמוק על בנים שנפלו בגבורה ב' קרב עקוב מדם והסבו את ההדף בפני האויב. אבל בשיקול דעת וב' מחשבה צלולה ותבונה מדינית ו' בטחונית כולנו חייבים להגיע ל' מסקנה, שהתפטרות דיין בימים אלה תביא רק נזק למערכת ה' בטחון.

אינני מתעלם מבעיית המחדלים לפני יום כיפור אולם על בעיות אלה המעסיקות את הציבור תענה ועדת החקירה. עלינו להמתין בסב'

מכתבים למערכת

איקרית ובירעם: הזדמנות ליוזמה

הממשלה יכולה עכשיו, מיד, ל' החזיר לידיה מקצת מן המושכות של היוזמה המדינית שנשמטו מ' ידיה, על-ידי צעד פשוט: החלטה להיענות לבקשתם רבת-השנים של תושבי איקרית ובירעם לחזור ל' כפריהם.

זהו אחד הצעדים המדיניים, ש' בהם יהא ברור לכל, מבפנים ומבחוץ, שישראל נקטה בו ללא כל לחץ ואינוס, גלוי או סמוי. בכך הוא שונה במהותו מכל צעד אחר של ויתור או פשרה, שאולי יוצגו או ייעשו בעתיד הקרוב. לכן גם לא ניתן לפרשו אלא אך ורק כגילוי של יוזמת רצון טוב ושל פיוס שיעשו — כפי שיש לקוות — רושם כלשהו בעולם הערבי. מעשה זה אי אפשר יהיה לייחס לתביעות של קיסינג'ר או ללחץ הנפט.

בין ידידים וידידים למחצה בעו' לם יעזור מעשה זה להדוף פק' פוקים בכנות כוונותיה של ישר' אל, התהורים תחת מצמדנו ה' מדיני.

בחזית הפנימית יימנע משהו מתחושת הקרע האשם, שכירסמה ומכרסמת צעירים רבים ולא צעי' רים בלבד. מצד שני, כמעט לא נמצא חוג ציבורי שהתנגד לכך התנגדות של ממש. כך שצעד זה יתרום לאחדות הפנימית, הח' שובה כל כך בשעה זו.

מומחי בטחון בישראל העידו, כי צעד זה אינו כרוך בכל סיכון בטחוני. וגם בזה הוא נבדל ל' טובה מכל ויתור משטח אחר.

הנימוקים התועלתיים מספיקים. אבל אולי מותר להזכיר, כי בכך יתוקן גם עוול, תיעצה מהווה אנושית רבת-תוכן ותושבים ב' ישראל, הנוטלים חלק בחיי המדי' נה על כל צדדיהם, לרבות משמר במתונה. יזכו בצדק שהם תובעים אותו בלי ליאות. לא, לא רק הם. כולנו נזכה בצדק זה.

אורי פרץ

דרושים
אנשי מינהל וארגון

בעלי נסיון בתחום התחבורה היבשתית
(סדרני עבודה וכו')

• המעוניינים יפנו:
טל. 03-50561
בין השעות 13.00 — 08.00
בכל ימות השבוע (פרט לשבת).

חוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965

מרחב תכנון מקומי רחובות

הודעה בדבר אישור שינוי תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה — 1965, כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז המרכז החליטה באישור שר הפנים לאשר שינוי תכנית מפורטת הנקרא: "שינוי תכנית מפורטת מס' רח/1/189" שהודעה על הפקדתו ביחד עם התשריט המצורף אליו פורסמה בילקוט הפרסומים מס' 1907 תשל"ג עמ' 1384.

השינוי האמור בצורה שבה הועדה המחוזית אישרה אותו ביחד עם התשריט המצורף אליו הופקד במשרדי הועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה רחובות וכל המעונין רשאי לעיין בו, ללא תשלום, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

א' היין
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז המרכז

תאריך: כ' חשון תשל"ד, 15.11.73

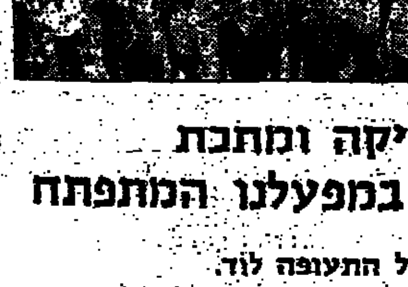

הצטרף ל„צוות המחר" של התעשיה האוירית לישראל!

בעל מקצוע בתעופה, אלקטרוניקה ומתכת
בנה עתידך המקצועי והכלכלי במפעלנו המתפתח

פנה אל יחידת התעסוקה, התעשיה האוירית, נמל התעופה לוד.